

TILINPÄÄTÖS 2023

Kunnanhallitus 25.3.2024

**KORSHOLM
MUSTASAARI**

SISÄLLYS

Kunnanjohtajan katsaus	3
Kunnanhallituksen toimintakertomus.....	4

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Keskusvaalilautakunta	12
Tarkastuslautakunta	13
Kunnanhallitus.....	14
Sivistysvaliokunta.....	18
Hyvinvointivaliokunta.....	21
Yhdyskuntarakentamisen valiokunta.....	25
Rakennuslautakunta	29
Länsirannikon valvontalautakunta.....	31
Kunnanhallitus – Pohjanmaan hyvinvointialue.....	32
Kunnanhallitus – Kuntayhtymät ja yhteistoiminta-alueet.....	33
Kunnanhallitus – Kiinteistötulot	34
Kunnanhallitus – Tasausmaksu Kevalle	34
Käyttötalousarvio, toimintakate tehtäväalueittain	35
Investointitalousarvio, talousarviovertailu.....	36
Selvitys useamman vuoden aikana toteutettavista investointihankkeista	39
Tuloslaskelma, talousarviovertailu	40
Rahoituslaskelma, talousarviovertailu.....	41

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

Tuloslaskelma	44
Rahoituslaskelma.....	45
Kunnan tase	46
Kuntakonsernin tuloslaskelma	48
Kuntakonsernin rahoituslaskelma	49
Kuntakonsernin tase	50

LIITETIEDOT

Kunnan ja kuntakonsernin tilinpäätösten liitetiedot	53
---	----

KERTYNYT YLIJÄÄMÄ JA VELKATAAKKA VUOSINA 1996-2023, EUROA/ASUKAS..... 67

MUSTASAAREN VESIHUOLTOLAITOS..... 68

Tilinpäätöksen allekirjoitukset.....	76
--------------------------------------	----

Tunnuslukujen laskentaperusteet.....	77
--------------------------------------	----

Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositelajeista.....	78
---	----

Käyttötalousarvio, toimintakate tehtäväalueittain, alkuperäinen talousarvio	79
---	----

Tuloslaskelma, vertailu alkuperäiseen talousarvioon	80
---	----

Rahoituslaskelma, vertailu alkuperäiseen talousarvioon.....	81
---	----

Kunnanjohtajan katsaus

Vuosia kestäneiden uudistusten jälkeen uusi kunta on saamassa lopullisen muotonsa. Vuodenvaihteessa 2023 Pohjanmaan hyvinvointialue aloitti toimintansa itseohjautuvana yksikkönä, jonka päättävät toimielimet valittiin vaaleilla. Vuosi 2022 oli välivuosi kuntayhtymänä. Käytännössä tämä tarkoitti, että kunnat eivät enää rahoittaneet sosiaali- ja terveydenhuoltoa eivätkä erikoissairaanhoidoa. Sen sijaan kunnat ovat edelleen Pohjanmaan hyvinvointialueen käyttämien kiinteistöjen merkittäviä omistajia. Lain mukaan hyvinvointialueen on vuokrattava kunnalta kiinteistöt kolmeksi vuodeksi, minkä jälkeen vuokraamista voidaan jatkaa vielä vuodella. Mitä kiinteistöille tämän jälkeen tapahtuu, tuottaa päänvaivaa monissa kunnissa.

Rahoituksellisesti vuosi 2023 oli vielä siirtymävuosi. Kunnalle tilitetyt verotulot kasvoivat roimasti alkuvuonna, koska edeltävänä vuonna veroprosentti oli huomattavasti korkeampi ja kertyneitä verotuloja maksettiin viiveellä vuodenvaihteen jälkeen. Valtionosuudet sen sijaan pienenevät merkittävästi sote-uudistuksen seurauksena. Kaiken tämän johdosta Mustasaaren kunta osoitti viime vuonna poikkeuksellisen hyvää tulosta, lähes 5 miljoonaa euroa. Tästä 1,5 miljoonaa euroa on esitetty siirrettävän investointivaraukseen. Tulevat vuodet ovat ikävä kyllä huomattavasti tiukemmat. Tähän vaikuttaa myös, että valtio on päätenyt laskelmissaan siihen, että aiemmin ilmoitettua suurempi summa siirretään entisistä kunnan valtionosuuksista hyvinvointialueiden rahoitukseen eli rahaa, jonka on katsottu kuuluneen hoitoalalle.

Vuoden aikana Mustasaaren kunta on toteuttanut hallinnon läpivalaisun analysoimalla, miten organisaatio on sopeutunut uuteen tilanteeseen, kun toimintaa on supistettu. Mustasaarissa keskushallinnon menot asukasta kohti vähenivät vuonna 2023 vuoteen 2022 verrattuna, mikä on hyvä tulos.

Vuodelle 2023 tunnusomaista olivat niin kutsutun TE-uudistuksen valmistelut. Mustasaari kuuluu alueeseen, joka ulottuu Närpiöstä Uuteenkaarlepyyhyn, ja alueen isäntäkuntana toimii Vaasa.

Jo aiemmissa tilinpäätöksissä esiin tulleet kysymykset ovat vielä ajankohtaisia. Sota Ukrainassa jatkuu, globaalit markkinat etsivät uusia teitä. Kaksi vuosikymmentä jatkunut valtion velkaantuminen jatkuu. Pohjanmaalla tilanne näyttää kuitenkin paremmalta. Työttömyysaste on edelleen erittäin alhainen, vaikka se on noussut runsaalla prosenttiyksiköllä aiempiin vuosiin verrattuna. Väestönkasvu on jatkunut, mutta ei yhtä paljon kuin niissä kunnissa, jotka ovat vastaanottokeskustensa kautta ottaneet vastaan suuren määrän ukrainalaisia. Vuonna 2023 Mustasaari ohitti väkiluvultaan Kurikan ja on nyt vanhassa Vaasan läänissä neljänneksi suurin kunta.

Vuonna 2023 vietettiin Mustasaaren juhluvuotta. Silloin tuli kuluneeksi 675 vuotta siitä, kun Mustasaari mainittiin ensimmäisen kerran virallisessa tekstissä, ja samalla tuli kuluneeksi myös 50 vuotta kuntaliitoksesta vuonna 1973. Juhlavuonna kunta perusti juhlarahaston nuorten ja ikäihmisten hyvinvoinnin edistämiseksi. Tarkoituksena on, että 100 000 euron peruspääomaa kartutetaan kunnan saamalla perinnöllä, lahjoituksilla ja testamentteilla. Tällä hetkellä perinnöistä, rahastoista, lahjoituksista ja testamentteista saadut varat ovat yli 500 000 euroa! Tämä on erittäin hyvä alku. Juhlavuosi huomioitiin kouluissa ja päiväkodeissa läpi vuoden. Vuosi huipentui suureen kansanjuhlaan eli Mustasaaren kekkereihin, jotka järjestettiin Botniahallissa 18.11.

Vuotta 2023 leimasi rakentaminen. Mustasaaren sivistyskampuksen rakentaminen käynnistyi. Ensimmäinen vaihe otetaan arvon mukaan käyttöön syksyllä 2025 ja toinen vaihe vuotta myöhemmin. Hanke on Mustasaaren historian suurin investointi, ja se käsittää kaikki koulut Sepänkylässä sekä musiikkiopiston. Mustasaaren uimahallin rakentaminen jatkui koko vuoden, ja uimahallin arvioidaan olevan valmis kesällä 2024. Korsholms gymnasiumin laajennustyöt käynnistyivät. Hankmon vanhassa koulurakennuksessa aloitettiin päiväkotitoiminta. Fastighets Ab Korsholms Bostäder aloitti uuden vuokratalon rakentamisen.

Syksy oli Mustasaaren kunnassa intensiivinen. Neuvotteluja käytiin suuren anodimateriaalitehtaan sijoittumisesta Granholmsbackenin yritysalueelle. Kiinalainen Shanshan-yritys julkaisi 28.9. kansainvälistä julkisuutta saaneen uutisen, että yritys suunnittelee rakentavansa tuotantolaitoksen Suomeen. Tiedotustilaisuudessa 15.12. ilmoitettiin, että yritys on valinnut Granholmsbackenin yritysalueelta tontin ”3019”. Jos investointi toteutuu kokonaisuudessaan, laitos työllistää jopa 1 000 henkilöä. Yleensäkin voidaan todeta, että kiinnostus seutua kohtaan ei ole koskaan ennen ollut näin suurta.

Lisäksi on mainittava, että Westenergylle myönnettiin vuoden lopussa 20 miljoonaa euroa valtionavustusta hiilidioksidin talteenottoon, jotta sitä voidaan hyödyntää synteettisen metaanin valmistuksessa. Tämän arvioidaan vähentävän hiilidioksidipäästöjä 90 000 tonnia vuodessa.

Rurik Ahlberg
Kunnanjohtaja

Kunnanhallituksen toimintakertomus 2023

Yleistä

Tilinpäätös on laadittu kuntalain 13. luvun nojalla. Tämä katsaus sekä raportit talousarvion tavoitteiden toteutumisesta kunnanhallituksen osalta ja lautakunnittain muodostavat kuntalaissa säädetyn toimintakertomuksen.

Tilinpäätös jakautuu neljään pääosioon. **Talousarvion toteutuminen** sivuilla 12–41 esittää kaikki tavoitearviointit ja talousarviovertailut. **Tilinpäätöslaskelmat** sivuilla 44–50 käsittävät kunnan ja kuntakonsernin viralliset tuloslaskelmat, taseet ja rahoituslaskelmat. Laskelmien bruttoluvut poikkeavat talousarviovertailuista, sillä laskelmissa on eliminoitu sisäiset tilitapahtumat. Seuraavana tilinpäätöksessä tulevat **liitetiedot** sivuilla 53–66. Liitetiedoissa esitetään yksityiskohtaisemmat tilinpäätöslaskelmat. Viimeisenä tilinpäätöksessä on vesihuoltolaitoksen **eriytetty tilinpäätös** sivuilla 68–75.

Liitteinä, sivuilla 79–81, on talousarviovertailut, joissa tilinpäätöstä verrataan alkuperäiseen talousarvioon 2023.

Kehitys vuoden 2023 aikana

Suurin muutos vuoden aikana oli sote-uudistuksen voimaantulo 1.1.2023, jolloin vastuu sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä siirtyi hyvinvointialueille. Tämän seurauksena on muun muassa, että verotulot pienenevät yli 45 prosenttia eli 40,3 miljoonaa euroa, valtionosuudet vähenivät 43,3 prosenttia eli 18,8 miljoonaa euroa ja toimintakate pieneni kokonaisuutena 52,5 prosenttia eli 63,7 miljoonaa euroa.

Vuosi 2023 oli verotulojen kannalta poikkeusvuosi. Vuodesta 2023 alkaen sovellettiin veroprosenttia 8,11, kun se ennen sote-uudistusta oli 20,75 prosenttia. Tämän johdosta vuoden 2023 kunnallisverotulot olivat huomattavasti isommat kuin mitä kuntien tavanomaiseksi tasoksi sote-uudistuksen jälkeen voidaan arvioida, koska vielä vuoden 2023 alussa saatiin isomman veroprosentin verotuloja. Esimerkiksi joulukuun palkkojen ennakonpidätys maksetaan yleensä tammikuussa. Tämän vaikutusta verotuloihin on vaikea arvioida, mutta Kuntaliiton laskelmien mukaan se on arviolta 4,7 miljoonaa euroa tavanomaisesta tasoa enemmän. Lisäksi kiinteistövero nousi budjetoituun tasoon verrattuna paljon, koska rakennuskustannusindeksiä nostettiin verotukseen 2023.

Vuoden 2023 valtionosuudet vähenivät huomattavasti vuodesta 2022. Syynä oli se, että iso osa näistä jaettiin kansallisella tasolla sote-uudistuksen myötä hyvinvointialueille. Valtionosuuksien jakaminen perustuu sosiaali- ja terveyspalvelujen edellisvuoden tilinpäätökseen. Kun vuoden 2022 tilastot valmistuivat syksyllä 2023, osoittautui, että valtionosuudet vähenevät tulevina vuosina huomattavasti ennustettua enemmän, koska sosiaali- ja terveydenhuollon kustannukset lisääntyivät paljon vuonna 2022.

Kunnan väkiluku kasvanut vuoden 2023 aikana. Kasvu oli 95 henkeä eli 0,5 prosenttia. Koko maan kehitys on kuitenkin marginaalinen, ja tulevina vuosina pitää edelleen pystyä vastaamaan väestönkehityksen haasteisiin.

Kunnan työllisyystilanne on edelleen erittäin hyvällä tasolla. Joulukuussa 2023 työttömyysaste oli 4,1 prosenttia, mutta esimerkiksi toukokuussa se oli käynyt niinkin alhaalla kuin 2,9 prosentissa.

Lähes kaikkien tavaroiden ja palveluiden hinnat ovat vuoden aikana edelleen nousseet, ja myös lyhyet korot ovat huhtikuusta 2023 jatkaneet nousuaan mutta vakiintuneet toisella vuosipuoliskolla.

Ensimmäistä kertaa neljään tilikauteen kunta on lisännyt velkataakkaansa. Velka lisääntyi sitä paitsi budjetoitua enemmän, mikä pääosin johtuu siitä, että tilinpäätöksen 2022 taseessa oli epätavallisen paljon ostovelkoja ja muita lyhytaikaisia velkoja. Yksi näistä on Pohjanmaan hyvinvointialueen kuntayhtymän noin 3,4 miljoonan euron loppulasku, joka maksettiin vuonna 2023. Vuoden aikana tehtiin tätä varten talousarviomuutos, mutta se osoittautui riittämättömäksi. Lyhytaikaisten velkojen ja lyhytaikaisten saamisten muutosta on ylipäättään vaikea huomioida tilinpäätöksen laatimisajankohtien välillä.

Kunnan kautta aikojen suurimman investointihankkeen Mustasaaren sivistyskampuksen rakentaminen aloitettiin kesällä 2023.

Vertailuja vuoteen 2022 voidaan tehdä tuloslaskelman useimpien erien kohdalla lukuun ottamatta Ostopalveluja ja koko toimintakatetta, joihin vuonna 2022 vaikuttivat Pohjanmaan hyvinvointialueen kuntayhtymän maksuosuudet. Lautakuntien ja valiokuntien luvut ovat pääosin keskenään vertailtavissa.

Edempänä toimintakertomuksessa on yksityiskohtainen selvitys luvuista.

Muutoksia kunnan hallinnossa

Kansliapäällikön ja hallintojohtajan virat täytettiin toistaiseksi kunnanhallituksen ja kunnanvaltuuston päätöksillä. Muutoin kunnan hallinnossa ei ole tapahtunut suuria muutoksia.

Ympäristöasiat

Mustasaaren kunnan ilmasto- ja energiastrategia hyväksyttiin vuonna 2021. Strategia tulee nähdä kunnan ilmasto- ja energiatyötä ohjaavana asiakirjana ja toimintasuunnitelmana kunnan työhön ilmasto- ja energia-asioiden parissa ohjelmakaudella 2021–2030. Strategia on tarkoitettu sekä viranhaltijoiden että päättäjien käyttöön kunta- ja aluetason strategiatyössä. Ilmasto- ja energiastrategia toimii osaltaan pohjana kunnan budjetoinnille, taloussuunnitelmalle ja investoinneille strategian aikajänteellä.

Strategia myös havainnollistaa kuntalaisille, miten Mustasaarella voidaan ja tulee ajatella kunnan ilmasto- ja energiakysymyksistä. Strategia pyrkii osallistamaan aktiivisesti kuntalaisia, yrityksiä, yhdistyksiä ja sidosryhmiä kunnan asettamien tavoitteiden saavuttamiseksi.

Strategian fokus on pääasiallisesti ilmasto- ja energiakysymyksissä. Tarkoituksena on kuitenkin laajentaa näkökulmaa niin että se käsittäisi kokonaisvaltaisemmin kestäväen kehityksen ajatuksen sisällyttämättä siihen kuitenkaan kaikkea yhteiskunnallista toimintaa. Strategian lähtökohta rajautuu ympäristötekijöihin laajassa perspektiivissä, työrutiineihin, tapoihin ja käyttäytymiseen, kuntakonsernin toimintaan sekä kunnan rooliin kilpailuttajana.

Kunnanhallitus vastaa ilmasto- ja energiastrategian tavoitteiden toteutumisen seurannasta. Käytännön työtä vetää kestäväen kehityksen tiimi. Osallistamalla alueellisiin, valtakunnallisiin ja kansainvälisiin projekteihin, yhteistyöllä Vasekin ja yksityisten yritysten kanssa sekä sisäisellä, toimialat ylittävällä yhteistyöllä, Mustasaaren kunta voi saavuttaa johtavan roolin ilmasto- ja energia-asioiden edelläkävijäkuntana.

Kaikkien toimialojen toiminnassa tulee näkyä strategiaan perustuva työ kestävien, kustannustehokkaiden ja ilmastoviisaiden ratkaisujen kehittämiseksi. Budjetoinnissa, kilpailutuksessa ja toiminnan ohjauksessa on kautta linjan noudatettava kestäväen kehityksen periaatetta. Kunnan hankintaohje päivitettiin vuonna 2023. Kestävyysasiat otetaan siinä nyt johdonmukaisesti huomioon.

Mustasaaren kunta laati vuonna 2023 ilmastotilinpäätöksen, joka kattaa vuoden 2022. Ilmastotilinpäätöksessä esitetään tulokset Ilmasto- ja energiastrategian toimenpiteistä, jotka ovat onnistuneet parhaiten tai joilla on ollut suurin vaikutus ilmastotyöhön. Näitä olivat muun muassa uusiutuvan energian käytön lisääntyminen, kouluissa tehtävä ympäristötyö sekä ympäristötietoa, asenteita ja suhtautumista koskeva tutkimus. Tilinpäätös sisältää myös katsauksen Suomen ympäristökeskuksen ilmastoindikaattoreihin ja vertailun edellisiin vuosiin. Ilmastotilinpäätös laaditaan vuosittain.

Lintuvuoren hulevesijärjestelmä päivitetään vuosina 2023–2024. Kustannukseksi tulee 900 000 euroa, ja päivittämisen tavoitteena on turvata läheinen pohjavedenottamo. Westenergy sai vuonna 2023 valtion tukea 20 miljoonaa euroa ottaakseen käyttöön uuden tekniikan, jolla hiilidioksidi otetaan laitoksen savukaasuista talteen. Uusi tekniikka on tarkoitus ottaa käyttöön vuonna 2026.

Muut ei-taloudelliset asiat

Korruption ja lahjonnan torjunta

Kunnanhallitus ei ole vuoden 2023 aikana nähnyt mitään syytä ryhtyä erityisiin toimenpiteisiin korruption ja lahjonnan torjumiseksi. Korruptiota ja lahjontaa torjutaan päivittäin soveltamalla organisaatiossa hyvää hallintokulttuuria.

Luottamushenkilöiden ja johtavien viranhaltijoiden sidonnaisuusrekisteri tuo päätöksentekoon avoimuutta ja läpinäkyvyyttä ja edistää siten korruption ja lahjonnan torjuntaa. Tarkastuslautakunta valvoo ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset kunnanvaltuuston tiedoksi kerran vuodessa.

Euroopan unionin ja kansallisen oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta annettu laki (1171/2022) tuli voimaan 1.1.2023. Kunta perusti 1.4.2023 sisäisen eettisen ilmoituskanavan. 1.1.2024 alkaen ilmoituskanava toimii myös ulkoisena ilmoituskanavana.

Ihmisoikeuksien kunnioittaminen

Kunnalla on tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma, joka hyväksyttiin kunnanvaltuustossa vuonna 2021. Sen tarkoituksena on antaa kunnan työntekijöille työkalu asiakkaiden (kuntalaiset ja palvelunsaajat) ja toistensa kohtaamiseen tasavertaisina.

Kunnalla on myös henkilöstöpoliittinen toimintasuunnitelma, joka hyväksyttiin konsernijaostossa vuonna 2021. Suunnitelmassa määritellään, miten henkilöstöpolitiikkaa kehitetään vuosina 2021–2024. Suunnitelma päivitetään vuoden 2024 aikana.

Vuonna 2023 kunnanvaltuusto hyväksyi myös kunnan asuntopoliittisen ohjelman. Ohjelma sisältää toimenpide-ehdotuksia, jotta kunta pystyy tarjoamaan asukkaalle maan viihtyisimpiin kuuluvia asuinympäristöjä.

Kunnanvaltuusto hyväksyi myös hyvinvointisuunnitelman vuosiksi 2023–2026. Hyvinvointisuunnitelmassa on tavoitteita ja toimenpiteitä, jotka tulee huomioida kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi.

Talousarviovertailut 2023

Talousarviovertailut esitetään valtuuston vahvistamalla sitovuustasolla, mikä käyttötalousarvion osalta tarkoittaa lautakuntien ja valiokuntien toimintakatetta ja investointitalousarvion osalta hankekohtaista tai hankeryhmittäistä nettotulosta. Käyttötalousarvion talousarviovertailu on laadittu lyhennettyinä tuloslaskelmina lautakunnittain, mikä antaa enemmän tietoa kuin pelkkien toimintakatteiden esittely.

Toimintakate esitetään valtuuston 20.9.2021 § 105 vahvistaman organisaatiokaavion mukaisesti.

Vuoden aikana talousarviomuutoksia hyväksyttiin käyttötalousarvioon ja investointitalousarvioon sekä tuloslaskelmaan ja rahoituslaskelmaan. Kaikki talousarviomuutokset on huomioitu talousarviovertailuissa sarakkeessa Talousarvio 2023. Käyttötalousarvion toimintakatetta kokonaisuutena lisättiin 1 775 000 euroa talousarviomuutosten vuoksi, ja investointitalousarviota kokonaisuutena korotettiin 3 796 000 euroa.

Tulos, toimintakate ja vuosikate

Vuoden 2023 tulos on 4 935 251 euroa ylijäämäinen. Tulokseksi oli talousarviomuutosten, varausten muutoksineen, jälkeen budjetoitu noin 5,1 miljoonaa euroa. Tuloksesta 1,5 miljoonaa euroa ehdotetaan varattavan investointivaraukseksi taseeseen, mikä tarkoittaa, että tilikauden ylijäämäksi tulee noin 3,4 miljoonaa euroa. Edellisvuoteen verrattuna toimintakate vähenee noin 52,5 prosenttia, kun taas verotulojen ja valtionosuuksien summa (= verorahoitus) vähenee noin 44,7 prosenttia.

Ylijäämä ja kertynyt ylijäämä, euroa/asukas vuosina 2017–2023							
(katso myös kuvio sivulla 67)							
Vuosi	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Ylijäämä/ asukas	111	- 157	- 90	394	137	79	174
Kertynyt ylijäämä/ asukas	303	145	69	462	575	651	815

Kertynyt ylijäämä on vuoden 2023 lopussa noin 16,1 miljoonaa euroa eli 815 euroa asukasta kohti. Lisäksi on 1,5 miljoonan euron investointivaraus.

Vuosikate on 14,5 miljoonaa euroa ylijäämäinen, mikä on noin 3,5 miljoonaa euroa enemmän kuin vuonna 2022.

Talousarviovertailu

Vuoden aikana valtuusto hyväksyi talousarviomuutoksia kahdessa kokouksessa ja kunnanhallitus hyväksyi talousarviomuutoksia yhdessä kokouksessa. Talousarviomuutokset on huomioitu kaikissa talousarviovertailuissa.

Käyttötalousarviossa talousarvioilytys on sivistysvaliokunnan, rakennuslautakunnan ja vesihuoltolaitoksen osalta.

Budjetoitu toimintakate ylittyi kokonaistasolla noin 1,08 miljoonalla eurolla. Toteumaksi tuli 101,9 prosenttia.

Tuloslaskelmasta käy ilmi, että toimintatuotot olivat lähes 1,5 miljoonaa euroa budjetoitua suuremmat. Etenkin Tuet ja avustukset on ylittänyt budjetoitun summan, mikä johtuu siitä, että hankeavustuksia erilaisiin toimintoihin on saatu entistä enemmän, lähinnä sivistysvaliokunnalle mutta myös yhdyskuntarakentamisen valiokunnalle ja kunnanhallitukselle.

Toimintakuluista tuli noin 2,7 miljoonaa euroa budjetoitua suuremmat. Henkilöstökulut ylittivät talousarvion noin 1,1 miljoonalla eurolla. Pääosa ylityksistä on sivistysvaliokunnan, jossa on ollut suuri tarve lisätä perusopetuksen koulunkäynninohjaajien resursointia. Varhaiskasvatuksen päivähoidossa olevien lasten määrä on lisääntynyt arvioitua enemmän, minkä johdosta on aloitettu uutta toimintaa ja kustannukset ovat lisääntyneet budjetoitua enemmän.

Ostopalvelut ylittivät talousarvion noin 1,2 miljoonalla eurolla. Kiinteistöhuollon osuus tästä on noin 390 000 euroa, ja siinä tärkeimpänä Korsholms högstadiumin sisäilman parantamistoimenpiteet. Muita ylityksiä ostopalveluissa ovat kuljetuspalvelut, henkilökunnan työterveyshuolto, sivistysvaliokunnan ateriakustannukset sekä kiinteistöosaston rekrytointivaikeuksien vuoksi tarvittavat siivouspalvelujen ostot.

Veroja ja valtionosuuksia (= verorahoitus) kertyi lähes 640 000 euroa enemmän kuin talousarviossa talousarviomuutosten jälkeen. Verorahoitus oli yli 3,1 miljoonaa euroa parempi kuin alkuperäisessä talousarviossa.

Muiden rahoitustuottojen ja -kulujen toteuma ylitti talousarvion noin 135 000 eurolla, mikä suurimmaksi osaksi selittyi vuoden 2023 koronnousuilla. Vuoden aikana kunta nosti 18 miljoonan euron pikäaikaisen lainan, jonka

korke on vaihtuva ja marginaali 0,17 prosenttiyksikköä.

Suunnitelman mukaisten poistojen määräksi tuli noin 9,5 miljoonaa euroa. Lisäksi on tehty yhden käytöstä poistetun omaisuuden arvonalennus, runsaat 90 000 euroa. Kokonaisuudessaan poistot alittavat talousarvion yli 500 000 eurolla.

Investointitalousarviossa on kaikkiaan yhdeksän talousarvioyhtymää, joista kolme on erittäin pieniä. Ylityksistä annetaan selvitys yhteenvedossa investointitalousarvion toteutumisesta. Kokonaisnettoinvestoinnit alittavat kuitenkin talousarvion yli 700 000 eurolla.

Rahoituslaskelmasta käy ilmi, että toiminnan ja investointien rahavirta oli negatiivinen vuosina 2022 ja 2023. Negatiivinen toiminnan ja investointien rahavirta tarkoittaa, että kokonaisuutena ei voitu rahoittaa juoksevilla tuloilla, vaan oli otettava lainaa tai käytettävä kassavaroja.

Rahoituslaskelmasta käy ilmi myös, että vanhoja lainoja lyhennettiin noin 15,1 miljoonalla eurolla. Lyhytaikaisten lainojen lisäys on noin 4,5 miljoonaa euroa. Velkataakka kasvoi 7,36 miljoonalla eurolla 95,4 miljoonaan euroon, mikä ylittää budjetoidun summan 460 000 eurolla.

Rahavarat vähenivät vuoden aikana noin 4,1 miljoonaa euroa, ja niiden määrä oli vuodenvaihteessa noin 550 000 euroa. Koska korkotaso on vuonna 2023 noussut, on perusteltua pitää kassavarat mahdollisimman pieninä.

Vertailu edellisiin vuosiin (ulkoiset tilitapahtumat)

Toimintatuotot vähenivät noin 10,6 prosenttia eli noin 2,1 miljoonaa euroa vuonna 2023. Vähennys johtuu muun muassa siitä, että kunta ei enää 1.2.2023 jälkeen myy hyvinvointialueelle siivous- ja ruokapalveluja, vaan toiminnasta vastaa TeeSe Botnia Oy Ab. Myös myyntivoitot ovat vähentyneet huomattavasti vuoteen 2022 verrattuna, ja päivähoiton maksutuotot ovat pienentyneet jonkin verran.

Toimintakulut vähenivät noin 65,8 miljoonaa euroa eli 46,4 prosenttia. Suurin kustannusvähennys on ostopalveluissa, mikä johtuu siitä, että kuntaosuus Pohjanmaan hyvinvointialueen kuntayhtymälle kirjataan kokonaisuudessaan niihin vuonna 2022.

Toimintakate, joka osoittaa toiminnan nettokustannukset, väheni 52,5 prosenttia eli noin 63,7 miljoonaa euroa vuonna 2023.

Verorahoitus, joka on verotulojen ja valtionosuuksien summa, väheni noin 59,1 miljoonaa euroa (–44,7 prosenttia) vuonna 2023. Verotulot pienivät 45,4 prosenttia (–40,3 miljoonaa euroa) ja valtionosuudet pienivät 43,3 prosenttia (–18,8 miljoonaa euroa).

Tase ja rahoituslaskelma

Taseen loppusumma 31.12.2023 on 178,4 miljoonaa euroa. Jos tulos kirjataan omaan pääomaan tilikauden ylijäämäksi sekä investointivaraukseksi, omaksi pääomaksi tulee 55,5 miljoonaa euroa. Tässä tulee panna merkille, että kunnan osuuksia Pohjanmaan hyvinvointialueen, Kärkullan ja Eskoon kuntayhtymissä on sote-uudistuksen siirtymämääräysten mukaisesti pienennetty omaan pääomaan nähdessä alkutaseessa 2023. Vähennys on runsaat 7 miljoonaa euroa, ja se on käsitelty kunnanvaltuustossa.

Vuonna 2023 kertynyttä ylijäämää vähennettiin noin 118 000 euroa. Vähennys koostuu takautuvasti maksetuista henkilöstökuluista ja kuuluu aiempiin tilikausiin.

Velkataakka kasvoi 7,36 miljoonalla eurolla 95,4 miljoonaan euroon. Velkataakka asukasta kohti kasvoi 4 830 euroon.

Velkataakan kehitys asukasta kohti vuosina 2017–2023							
(katso myös kuvio sivulla 67)							
Vuosi	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Euroa/asukas	3 456	4 218	4 962	4 663	4 585	4 479	4 830

Rahoituslaskelma kuvaa, miten kunnan toimintaa ja investointeja on vuoden aikana rahoitettu. Toiminnan ja investointien rahavirta oli lähes 4,2 miljoonaa euroa alijäämäinen vuonna 2023. Velkataakka lisääntyi 7,36 miljoonaa euroa ja rahavarat pienivät 4,1 miljoonaa euroa.

Tunnusluku *toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta* on –15,7 miljoonaa euroa negatiivinen vuonna 2023. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi, todetaan kirjanpitolautakunnan kuntajaoston tunnuslukuja koskevassa ohjeessa. Toiminnan ja investointien rahavirta on kuitenkin ollut positiivinen sekä vuonna 2020 että vuonna 2021, mutta vuosina 2022 ja 2023 rahavirta oli negatiivinen.

Konsernitilinpäätös ja konsernitase

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston antamien sitovien ohjeiden mukaisesti on laadittu täydellinen konsernitilinpäätös, johon sisältyvät tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja tase. Seuraavassa esitetään konsernitasetta koskevat vertailuluvut.

Kuntakonserniin kuuluvat kaikki kuntayhtymät, joiden jäsen kunta on, sekä kunnan tytäryhteisöt Korsholms Bostäder ja Merten Talo. Osakkuusyhteisöinä konsernitilinpäätökseen sisältyvät Stormossen, Poronkankaan Vesi ja NLC Vaasa. Keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö Kiinteistö Oy Torintie 2 on myös kunnan osakkuusyhteisö, mutta sitä ei yhdistellä kuntakonserniin, koska sitä ei tarvita oikean ja riittävän kuvan antamiseksi kunnan tilinpäätöksestä.

Tytäryhteisöjen tavoitteiden toteutumisesta annetaan selvitys kunnanhallituksen tehtäväalueella.

Jotta voidaan seurata toimintaa konserniyhteisöissä ja muissa organisaatioissa, joissa kunnalla on intressi, konsernijaoston kokouksiin tavataan kutsua näiden edustajia kertomaan toiminnasta. Vuonna 2023 Vaasanseudun Arenat Kuntayhtymä, Ab Stormossen Oy, Fastighets Ab Korsholms Bostäder ja Kiinteistö Oy Torintie 2 informoivat konsernijaostoa toiminnastaan.

Konserniohjaus toteutetaan siten, että jokaisen vuoden alussa konsernijaosto valitsee ehdokkaat tytäryhtiöiden ja muiden organisaatioiden hallituksiin, joissa kunta on mukana. Samalla valitaan myös kunnan edustaja yhtiökokouksiin tai vuosikokouksiin sekä konsernijohtoon vastuuhenkilö.

Kuntakonsernin tilinpäätös on vajaat 4,9 miljoonaa euroa ylijäämäinen vuonna 2023. Kuntakonsernin kertynyt ylijäämä on noin 21,6 miljoonaa euroa eli suurempi kuin kunnan kertynyt ylijäämä.

Konsernitaseen loppusumma on 196,1 miljoonaa euroa, mikä on lähes 33 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2022, koska Pohjanmaan hyvinvointialueen, Kärkullan ja Eskoon kuntayhtymät on sote-uudistuksen seurauksena lakkautettu, eivätkä ne enää kuulu kuntakonserniin.

Konsernin velkataakka pienenee lähes 12,5 miljoonaa euroa 104,5 miljoonaan euroon eli 5 288 euroon asukasta kohti.

Velkataakan kehitys asukasta kohti sekä kuntakonsernin suhteellisen velkaantumisen kehitys vuosina 2017–2023							
Vuosi	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Velkataakka euroa/asukas	3 959	4 899	5 837	5 755	6 001	5 948	5288

Kriisikuntakriteereissä (kuntalaki 118. §) pääpaino on kuntakonsernin tunnusluvuissa. Vuonna 2021 ja 2022 kaikki nämä tunnusluvut ovat Mustasaaren osalta raja-arvojen alapuolella.

Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä

Vastuu sisäisestä valvonnasta

Kunnanhallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Valiokunnat ja lautakunnat vastaavat toimialallaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta.

Konsernijohto vastaa konserniyhteisöjen ohjauksesta sekä yhteisöjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen ja tuloksellisuuden valvonnasta. Kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanhallituksen konsernijaosto sekä kunnanjohtaja, hallintojohtaja ja talousjohtaja.

Kunnanjohtaja, tilivelvolliset viranhaltijat ja tehtäväalueiden johtavat viranhaltijat (talousarviovastaavat) vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta alueellaan.

Kunnanhallitus hyväksyi 4.4.2022 päivitetyn ohjeen kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta. Ohje täydentää Mustasaaren kunnan investointien hallinnan toimintasuunnitelmaa, jonka kunnanhallitus hyväksyi 14.6.2021.

Sisäisen valvonnan muutokset

Mustasaaren kunnalla on julkisena viranomaisena ja tiedonhallintayksikkönä lakisääteinen velvollisuus varmistaa tiedonhallinnan ja tietoturvan hyvä taso. Tiedonhallinta ja tietoturva on perusedellytys kunnan toiminnan luotettavuudelle. Lisäksi se on toimivuuden, jatkuvuuden, digitalisaation ja liikkuvuuden edellytys niin normaali- kuin poikkeusoloissa. Tavoitteena on edistää hallinto- ja palveluprosessien digitalisaatiota sekä tietovarantojen ja tietojärjestelmien turvallisuutta ja yhteentoimivuutta. Kunnan tiedonhallinnan jäsentelyllä on sisäisessä valvonnassa merkittävä rooli. Kunnan tiedonhallinta käsittää neljä toisiinsa nivoutuvaa osa-aluetta. Vuonna 2023 tapahtuivat seuraavat muutokset:

1) Toimintaprosessit, hallintoprosessit ja tietovarannot

Kunnanhallitus hyväksyi 6.6.2022 tiedonhallintayksikön ensimmäisen tiedonhallintamallin julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain (2019) vaatimusten mukaisesti. Tiedonhallintamalli muodostaa kuvaavan kokonaisuuden kunnan toimintaprosesseista, asiakirjajulkisuudesta, tietovarannoista, tietoaineistoista, tietojärjestelmistä ja tietosuojasta. Tiedonhallintamallin ylläpitäminen on jatkunut vuonna 2023 erityisinä painopistealueina asiakirjahallinto ja arkistointi sekä tietosuoja ja Euroopan Unionin yleisen tietosuoja-asetuksen (2018) ja sitä täydentävän kansallisen tietosuojalain (2019) implementointi.

Kunnanhallitus hyväksyi uuden hankintaohjeen 24.4.2023. Ohjeen implementoinnin tekee uusi hankintatiimi.

2) Asiakirjahallinto, tietoaineistot ja arkistotoimi

Hallintojohtaja teki 24.5.2022 päätöksen kaikkien kunnan viranomaisten (arkistonmuodostajien) siirtymisestä analogisesta tiedonhallinnasta ja arkistoinnista digitaaliseen 1.1.2023 alkaen. Päätöksellä vastataan julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain (2019), Kansallisarkiston määräyksen (KA/15906/2021), arkistolain (1994) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (1999) vaatimuksiin.

Muutosprosessi alkoi uuden tiedonhallintaohjeen laatimisella, jolla korvattiin vuodesta 2006 lähtien voimassa ollut analoginen toimintaohje. Ohjeessa kuvataan ja vahvistetaan kunnan tiedonhallinnan organisoinnin ja ohjauksen kehykset ja säännöt. Tiedonhallinta kattaa asianhallinnan, asiakirjahallinnon ja arkistotoimen. Kunnanhallitus hyväksyi uuden ohjeen 20.2.2023.

Samalla alkoi kuuden (6) uuden tiedonhallintasuunnitelman laatiminen organisaation digitaalisten hallinto- ja palveluprosessien kuvaamiseksi ja konkretisoimiseksi. Suunnitelmat korvaavat vuodesta 2006 lähtien voimassa olleet arkistonmuodostussuunnitelmat. Vuonna 2023 hyväksyttiin ohjaavien toimintaprosessien tiedonhallintasuunnitelma (sisältää toiminnan ohjauksen, järjestämisen, seurannan sekä turvallisuuden ja yleisen järjestyksen prosessit), tukevien toimintaprosessien tiedonhallintasuunnitelma (sisältää henkilöstöhallinnon, taloushallinnon ja yleisen järjestyksen) ja rakennusvalvonnan ydinprosessien tiedonhallintasuunnitelma. Yhdyskuntarakentamisen, ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon, sivistyspalvelujen ja hyvinvointipalvelujen ydinprosessien tiedonhallintasuunnitelmat hyväksytään keväällä 2024. Muutostyön toteuttamiseksi kullekin toimialalle valittiin uudet osa-arkistovastaavat, joiden työtä johtaa tiedonhallinnan asiantuntija ja kansliapäällikkö.

3) Tietojärjestelmät, tekniset rajapinnat ja sähköiset yhteydet

Vuonna 2023 otettiin käyttöön uusi digitaalinen arkistojärjestelmä (Saga), joka on koko organisaation keskitetyssä käytössä. Kunnan asianhallinta, kokoushallinta ja päätöksenteko tapahtuu edelleen Kansallisarkiston Sähke2-sertifioitussa Smeden-tietojärjestelmässä (2017). Smeden ja Saga ja niiden taustalla oleva yhteinen tiedonohjaussuunnitelma ja ohjausjärjestelmä WebArkki muodostavat vakaan kokonaisuuden organisaation digitaalista tiedonhallintaa ja arkistointia varten. Tiedonohjaussuunnitelma perustuu valtakunnallisiin standardeihin ja rakenteisiin ja täyttää pitkäaikaisen sähköisen arkistoinnin vaatimukset. Smedenin ja Sagan kattava käyttö, priorisoitu ohjaus ja järjestelmien kehittäminen luovat positiivisen, jatkuvan ja arvioivan ympäristön tiedonhallintatyölle.

Kunta otti 1.1.2023 käyttöön uuden talousjärjestelmän, UNIT4 Talous. Tämän ansiosta kunnalla on järjestelmä, jossa kirjanpito, palkanlaskenta ja raportointi Valtiokonttorille on integroitu, toisin kuin aiemmin, jolloin nämä kolme moduulia olivat erillisiä järjestelmiä. Käyttöön oton vuoksi muun muassa ostolaskujen tarkastus- ja hyväksymisrutiineja on muutettu, ja järjestelmän toiminnoista on järjestetty laskujen hyväksyjille ja tarkastajille useita koulutustilaisuuksia. Esihenkilöille on pidetty koulutustilaisuus sisäisestä valvonnasta koskien ostoja ja ostolaskujen käsittelyä. Järjestelmän ja sisäisen valvonnan koulutustilaisuudet jatkuvat vuonna 2024. Raportointiosaa ja talousarvioseurantaa on kehitetty vuonna 2023.

Kunta on vuonna 2023 ottanut käyttöön myös uuden tietojärjestelmän sisäistä ja ulkoista eettistä ilmoituskanavaa varten.

4) Tietoturva ja tietosuoja

Kunnanhallitus hyväksyi 27.11.2023 kunnan ensimmäiset tietoturvaperiaatteet. Tietoturvaperiaatteet havainnollistavat kunnan pyrkimyksen varmistaa, että lainsäädännön turvalliselle tiedonhallinnalle asettamia vaatimuksia ja henkilötietojen käsittelyn tietosuoja noudatetaan. Periaatteissa vahvistetaan kunnan tietoturvatöiden toteuttamisen käytännöt, toimintatavat, vastuualueet ja valvonta.

Vuonna 2023 aloitettiin kahden uuden tietoturva- ja tietosuoja koskevan ohjeen laatiminen. Ohjeiden kohderyhmänä ovat nimenomaan työntekijät. Näissä ohjeissa vahvistetaan yksityiskohtaiset säännöt ja rutiinit. Ohjeiden arvioidaan valmistuvan vuonna 2024.

Vuonna 2023 työntekijöiden tietoturva- ja tietosuojaosaamista on parannettu säännöllisten digitaalisten koulutusten avulla. Koulutukset jatkuvat myös vuonna 2024.

Kunnanhallitus hyväksyi 3.10.2022 viranomaisen asiakirjojen antamisesta perittävien maksujen periaatteet, joita sovelletaan vuodesta 2023 alkaen.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Kunnan päätöksenteon laillisuutta seurataan kuntalain 92. §:ssä säädetyllä otto-oikeudella sekä kunnan yhteistoiminta-alueiden ja kuntayhtymien toimielinten pöytäkirjojen kautta.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Kunnanhallitukselle ja lautakunnille asetettujen sitovien tavoitteiden toteutumista arvioidaan vuosittain kunnan tilinpäätöksessä. Jokaista tehtäväaluetta varten valitaan talousarviovastaavaksi viranhaltija, joka seuraa tehtäväalueen toiminnan ja talouden kehitystä.

Talousarvio ja taloussuunnitelma ohjaavat vuosittain toiminnan kehitystä ja kuntastrategia ohjaa talousarviotyötä. *Mustasaaren kuntastrategia 2030* hyväksyttiin valtuustossa 15.3.2018 § 17, ja talousarvion valmistelutyö perustuu kuntastrategiaan. Kuntastrategia on otettu käyttöön kunnan toiminnassa, ja sen seuranta ja arviointi tapahtuu Targetor-seurantatyökalulla. Targetoria käytetään seuraamaan kunnan tavoitteita, ja tavoitteiden arviointi ja tila julkaistaan kunnan verkkosivuilla.

Kunnanhallitus on toimintavuoden aikana seurannut talousarvion toteutumista neljännesvuosittain laadittavalla talousarvioseurannalla, ja konsernijaosto seuraa kuukausittain kunnan henkilöstökulujen toteutumista.

Valtuusto käsitteli kokouksissaan kesä-, syys- ja marraskuussa toiminnan ja talouden neljännesvuosittaisen arvioinnin.

Seuraavat lautakunnat ja valiokunnat ovat pyytäneet käyttötalousarvion talousarviomuutoksia vuonna 2023:

Kunnanhallitus, toimintakatteen lisäys 60 000 euroa.

Sivistysvaliokunta, toimintakatteen lisäys 795 000 euroa.

Hyvinvointivaliokunta, toimintakatteen lisäys 60 000 euroa.

Yhdyskuntarakentamisen valiokunta, kustannusten lisäys 250 000 euroa

Kiinteistötulot, tuottojen vähennys 600 000 euroa.

Tasausmaksu Kevalle, toimintakatteen lisäys 10 000 euroa.

Käyttötalousarvion talousarviomuutokset olivat yhteensä 1 775 000 euroa. Yhdyskuntarakentamisen valiokunnan ja kunnanhallituksen investointitalousarvioon pyytämät muutokset kasvattivat investointitalousarviota yhteensä 3 296 000 euroa. Olennaisista muutoksista voidaan mainita Mustasaaren sivistyskampuksen määrärahan lisäys (2 960 000 euroa) ja määräraha Sepänkylän keskustaa varten (540 000 euroa). Muutokset näkyvät sivulla 36.

Talousarviomuutokset käsiteltiin kunnanvaltuuston kokouksissa 17.4. ja 30.10. sekä kunnanhallituksen kokouksessa 28.8. Talousarviomuutokset kunnanvaltuuston kokouksessa koskivat nykyisen investointimäärärahojen uudelleenjärjestelyjä kunnanhallituksessa eikä niitä sen vuoksi tarvinnut käsitellä kunnanvaltuustossa.

Investointihankkeiden aloittamista edeltävä lupamenettely on edelleen voimassa. Kaikille investointihankkeille, joiden hankekustannus on yli 500 000 euroa, on saatava aloituslupa kunnanhallitukselta.

Valtuusto hyväksyi kesäkuussa 2014 kunnan rahoitusriskien hallinnan perusteet. Kunnanhallitus käsitteli lokakuussa 2023 kunnan lainastrategian 2023 kunnanvaltuuston päätöksen mukaisesti. Kunnan velkataakasta 31.12.2023 oli 58,2 prosenttia sidottu kiinteään korkoon tai korko oli suojattu sopimuksin. Tämä täyttää vaatimuksen siitä, että vähintään 40 prosentilla velkataakasta täytyy olla jonkinlainen korkosuoja. Marraskuussa 2023 nostettiin pitkäaikainen laina, jonka korko on vaihtuva ja marginaali 0,17 prosenttiyksikköä.

Kunnanhallituksen arvion mukaan sisäinen valvonta on kehittynyt suotuisasti vuoden aikana ja kehitys jatkuu samanlaisena. Sisäisessä valvonnassa ei ole vuoden aikana havaittu puutteita lukuun ottamatta sitä, että varhaiskasvatuksessa on tullut esiin, että työn vaativuuden arviointia ei ole tehty epäpäteville työntekijöille, joiden palkkaus on ollut pätevien työntekijöiden palkkausta alempi. Tämän seurauksena JHL:n kanssa käytyjen neuvottelujen jälkeen näiden työntekijöiden palkkoja on korjattu takautuvasti viiden vuoden ajalta, koska KVTES:n mukaan palkan määräytymisperusteena on ensisijaisesti työntekijän tehtävien vaativuus. Kunnanhallituksen mukaan valvonta on muilta osin ollut toimivaa.

Taloudelliset riskit

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi 1.1.2023 valtakunnallisille hyvinvointialueille, mutta näiden toimialojen kiinteistöt sekä niitä varten otetut lainat jäivät kunnille, mikä on kunnille suuri taloudellinen riski. Koska kunta ei enää 1.1.2023 jälkeen vastaa sosiaali- ja terveydenhuollosta, on perusteltua harkita, kuuluuko näiden kiinteistöjen ylipäättään olla kunnan omistuksessa enää (kuntalaki 7.–8. §). Voidaan pitää perusteltuna myydä ne kiinteistöt, joiden käyttötarkoituksesta kunta ei ole enää vastuussa, ja vapauttaa näin pääomaa sellaiseen toimintaan, josta kunta vastaa. Tämä ei koske pelkästään kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon kiinteistöjä, vaan kunnan koko kiinteistömassaa tulee tarkastella kriittisesti.

Kunnan velkataakka on 95,4 miljoonaa euroa, ja korkotasoa on vuoteen 2022 saakka ollut erittäin edullinen. Vuosina 2022 ja 2023 sekä lyhyet että pitkät korot ovat nousseet voimakkaasti. Vuoden 2023 jälkipuoliskolla ne tasoittuivat jonkin verran. Jos efektiivinen korkotasoa nousee esimerkiksi 4 prosenttiin, kunnan korkokulut voivat olla noin 4 miljoonaa euroa. Osa kunnan lainoista on kuitenkin edelleen sidottu erittäin edulliseen kiinteään korkoon. Näitä lainoja lyhennetään jatkuvasti ja ne on jälleenerahoitettava.

Valtionosuusjärjestelmä on 1.1.2023 alkaen rakennettu siten, että suuri osa kunnalle myönnettävistä varoista määräytyy ikärakenteen perusteella, ensisijaisesti 0–15-vuotiaiden määrän perusteella. Toisin sanoen väestörakenteen muutos tarkoittaa myös muutoksia kunnan valtiolta saamiin valtionosuuksiin.

Talouden tasapainottaminen

Kuntalain vaatimus alijäämän kattamisesta on toteutunut vuoden 2002 tilinpäätöksestä lähtien. Kertynyt ylijäämä 31.12.2023 on noin 16,1 miljoonaa euroa, jos tulos käytetään kunnanhallituksen esityksen mukaisesti.

Vuoden 2023 tavoitteiden toteutuminen

Kunnanhallituksen arvion mukaan valtuuston vuodeksi 2023 asettamat tavoitteet ovat suurelta osin toteutuneet, mutta eräät tavoitteet ovat toteutuneet vain osittain tai myöhässä. Tätä katsausta seuraa yksityiskohtainen selvitys tavoitteista ja niiden toteutumisesta tehtäväalueittain.

Kunnanhallitus arvioi, että valtuuston talousarviopäätöksissään asettamat taloudelliset tavoitteet ovat toiminnan osalta suurelta osin toteutuneet vuonna 2023 lukuun ottamatta sivistysvaliokuntaa, rakennuslautakuntaa, vesihuoltolaitosta ja toimintakatetta kokonaisuutena. Investointien osalta taloudelliset tavoitteet ovat pääosin toteutuneet.

Tuleviin vuosiin vaikuttavat oleelliset päätökset ja tapahtumat

TE-palveluiden uudistus toteutetaan 1.1.2025, mutta se vaatii kunnalta valmistelutyötä vuonna 2024. Mustasaari kuuluu yhteistoiminta-alueeseen, jonka isäntäkuntana on Vaasa. Kustannukset hyvitetään kunnille valtionosuuksien kautta, mutta tarkkaa taloudellista toteumaa on vaikea ennustaa. On selvää, että kunnan ja isäntäkunta Vaasan välillä edellytetään aktiivista sisäistä työtä ja toimivaa yhteistyötä kustannusten pitämiseksi matalalla, hallittavissa olevalla tasolla.

Kunnan kiinteistöt, joissa on sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastuslaitoksen toimintaa, on yhtiöitettävä viimeistään 1.1.2026, jos ne jatkavat kunnan omistuksessa. Mustasaaren kunnan pyrkimyksenä tulee olla ensisijaisesti pitkäkestoiset vuokrasopimukset Pohjanmaan hyvinvointialueen kanssa ja toissijaisesti kyseisen kiinteistömässän myyminen. Kunta voi myös joutua tekemään strategisia päätöksiä kunnan omistuksessa tällä hetkellä olevien muiden kiinteistöjen yhtiöittämisestä.

Valtionosuuksien tarkistus marraskuussa 2023 vaikuttaa kunnan talouteen tulevina vuosina negatiivisesti. Lisäksi valtiolta on ilmoitettu vuonna 2026 voimaan tulevasta valtionosuusuudistuksesta, minkä vuoksi tulevaisuuden näkymät ovat valtionosuusnäkökulmasta yhä vaikeampia ennustaa.

Mustasaaren sivistyskampus on Mustasaaren kunnan kaikkien aikojen mittavin investointi, ja hanke on määrä toteuttaa usean vuoden aikana. Investointiohjelmassa 2024–2028 uudisrakennuksiin ja saneerauksiin on varattu yhteensä 32,75 miljoonaa euroa.

Kunta on vuosina 2021–2023 investoinut yhteensä noin 3,2 miljoonaa euroa Granholmsbackenin yritysalueen infrastruktuuriin, ja nykyiseen investointitalousarvioon on varattu lisäksi vielä 600 000 euroa. Suuremman yrityksen sijoittuminen alueelle vaikuttaisi myönteisesti kunnan ja koko alueen talouteen, mutta se vaatii myös lisäinvestointeja infrastruktuuriin.

Vuoden tuloksen käyttö

Kunnanhallitus ehdottaa, että tilikauden tuloksesta 4 935 251,27 euroa

- 1 500 000 euroa siirretään investointivaraukseksi Mustasaaren sivistyskampusta varten. Kunnanhallitus päättää varauksen käyttämisestä.
- 3 435 251,27 euroa siirretään taseeseen tilikauden ylijäämäksi.

Taseeseen kertynyt ylijäämä on tämän jälkeen 16 110 313,04 euroa.

Toimielin: KESKUSVAALILAUTAKUNTA
Tilivelvollinen: Kansliapäällikkö Petra Ollus

Sitovat tavoitteet	Toimenpide	Tavoitetaso/ mittari	Arviointi	Tila
Vastaa vuoden 2023 eduskuntavaalien toimittamisesta.	Vaalilautakunnille ja vaalitoimitsijoille annetaan selkeää informaatiota.	Kunnan vaalitulokset on selvillä klo 22	Eduskuntavaalit 2023 toimitettiin vaalilain mukaisesti.	Valmis
Äänestäjille tarjotaan erilaisia vaihtoehtoja käyttää äänioikeuttaan	Ennakoäänestys ja vaalipäivän äänestys	Vaalipäivän äänestyksen lisäksi järjestetään ennakoäänestys, laitosäänestys ja kotiäänestys.	Ennakoäänestys järjestettiin useassa paikassa koko kunnan alueella. Laitos- ja kotiäänestys järjestettiin suunnitelman mukaan.	Valmis

KESKUSVAALILAUTAKUNTA	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Tilinpäätös 2023	TP-23 verrattuna TA-23	TP-23 verrattuna TP-22
<i>Toimintatuotot:</i>					
Myyntituotot	40 370	30 000	35 486	118,3 %	87,9 %
Toimintatuotot yhteensä:	40 370	30 000	35 486	118,3 %	87,9 %
<i>Toimintakulut:</i>					
Henkilöstökulut	-39 105	-38 240	-35 241	92,2 %	90,1 %
Palvelujen ostot	-5 345	-6 200	-3 627	58,5 %	67,9 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-200	-2 900	-4 465	154,0 %	2232,7 %
Muut toimintakulut	-1 196	-2 660	-2 163	81,3 %	180,8 %
Toimintakulut yhteensä:	-45 846	-50 000	-45 497	91,0 %	99,2 %
TOIMINTAKATE	-5 475	-20 000	-10 010	50,1 %	182,8 %

Toimielin: TARKASTUSLAUTAKUNTA
Tilivelvollinen: Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja Rolf Sund

TARKASTUSLAUTAKUNTA	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Tilinpäätös 2023	TP-23 verrattuna TA-23	TP-23 verrattuna TP-22
<i>Toimintakulut:</i>					
Henkilöstökulut	-9 214	-13 420	-11 206	83,5 %	121,6 %
Palvelujen ostot	-24 684	-25 800	-25 442	98,6 %	103,1 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		-200	0	0,0 %	0,0 %
Muut toimintakulut	-574	-580	-18	3,1 %	3,2 %
Toimintakulut yhteensä:	-34 472	-40 000	-36 666	91,7 %	106,4 %
TOIMINTAKATE	-34 472	-40 000	-36 666	91,7 %	106,4 %

Tarkastuslautakunnan arviointikertomus liitetään tilinpäätökseen.

Toimielin: KUNNANHALLITUS

Tilivelvollinen: Kunnanjohtaja Rurik Ahlberg

Sitovat tavoitteet	Toimenpide	Tavoitetaso/mittari	Arviointi	Tila
<p>Yritysasiat – ”Yrittäjämönteinen kunta” Yritysassioiden sujuva käsittely.</p> <p>Yksityisen sektorin, kunnan ja muiden julkisorganisaatioiden välinen innovatiivinen yhteistyö.</p> <p>Aktiivinen yritysneuvonta.</p> <p>Enemmän kunnan ja Mustasaassa toimivien yrittäjien välisiä kontakteja</p>	<p>Sisäinen markkinointi ja yritysassioiden kanssa työskentelevien viranhaltijoiden välinen tiedonvaihto.</p> <p>Luodaan uusi malli yritysten neuvontaan ja informointiin. Mustasaaren yritysshotellin käynnistämiseksi tehdään innovatiivista yhteistyötä.</p> <p>Yritysneuvontaa Vasekin kautta ja omana toimintana.</p> <p>Kunta järjestää yrittäjille ohjelmaa ja tapaamisia joka kuukausi.</p>	<p>Viranhaltijoiden kuukausitapaamiset.</p> <p>Circle´s Edge -liikealueelle rakennetaan yritysshotelli, jossa informaatio ja palvelut yrittäjille toteutetaan uutta mallia käyttäen.</p> <p>Roolijako on selkeä, ja uusien yritysten määrä lisääntyy.</p> <p>Aiempaa useammat yritykset ovat tyytyväisiä kunnan palveluihin.</p>	<p>Viranhaltijoiden sisäiset tapaamiset kuukausittain tavoitteena sujuvoittaa asioiden käsittelyä.</p> <p>Circle´s Edgen ensimmäinen osa, joka sisältää yritysshotellin ja ravintolan, valmistuu vuoden 2024 alussa.</p> <p>Vuonna 2023 järjestettiin 9 yrittäjälounasta ja 11 muuta infotilaisuutta</p>	<p>Toteutuu suunnitellusti</p> <p>☐</p>
<p>Markkinoidaan 1) kerrostalo-, rivitalo-, paritalo- ja omakotitontteja sekä 2) yritystontteja.</p> <p>Saadaan potentiaaliset asiakkaat tietoisemmiksi Mustasaaren tarjoamista eri asumismuodoista.</p>	<p>1) Hyvin suunnattu markkinointi, jolla tavoitetaan potentiaalinen kohderyhmä.</p> <p>2) Potentiaaliin kerrostalorakentajiin otetaan yhteyttä suoraan.</p> <p>Asuintontteja markkinoidaan aktiivisesti perinteisessä ja sosiaalisessa mediassa sekä osallistutaan messuille.</p>	<p>Uudet maanvuokrasopimukset / myydyt tontit. Seuraavaa kerrostaloa aletaan rakentaa Sepänkylään vuonna 2023.</p> <p>Positiivinen väestönkasvu. Tavoitetaso 19 700.</p> <p>Laaditaan markkinointistrategia.</p>	<p>Mustasaaren vapaista tonteista informoitiin kahdeksalle kuulemaan kutsutulle rakennusyhtiölle.</p> <p>Asukkaita joulukuussa 2023: 19 757.</p> <p>Yritystontteja markkinoitiin yhteistyössä konsultin kanssa.</p> <p>Markkinointistrategia odottaa kuntastrategian päivityksen käynnistymistä</p>	<p>Toteutuu suunnitellusti</p> <p>☐</p>
<p>Kiertotalous Kuntaan sijoittuu kiertotalousyrityksiä.</p> <p>Tutkitaan mahdollisuuksia rakennusmateriaalien kierrätykseen.</p>	<p>Yhteistyötä Vasekin ja mahdollisesti muiden kumppaneiden kanssa.</p> <p>Osallistutaan hankkeisiin.</p>	<p>Kiertotalousyritysten määrä lisääntyy.</p> <p>Mustasaari profiloituu kiertotalouden edelläkävijänä.</p>	<p>Kiertotalousalueen 11 tontista on varattu kahdeksan. Käynnissä on ympäristövaikutusten arviointimenettelyitä.</p> <p>Novian hanke rakennusmateriaalien uudelleenkäytämisestä ei saanut rahoitusta.</p>	<p>Toteutuu suunnitellusti</p> <p>☐</p>
<p>Kyläaktivismi Kunta tukee ja rahoittaa kehitystä kylissä.</p>	<p>Kunta auttaa löytämään sopivia rahoituslähteitä ja muita tapoja tukea hankkeiden käynnistämistä kylissä.</p> <p>Kunta jakaa vuosittain avustuksia kylien kehittämiseen</p>	<p>1) Kylissä eri puolilla Mustasaarta aloitetaan useita hankkeita ja toimintaa.</p> <p>2) Kunnan myöntämien määrärahojen avulla käynnistetään uusia hankkeita kylissä.</p> <p>3) Kehitetään Wahlrooskan hevosurheilukeskusta.</p>	<p>Kylissä on käynnistynyt kylien kehittämismäärähojen ansiosta useita merkittäviä hankkeita.</p> <p>Osallisuuskoordinaattori on palkattu.</p> <p>Harjoituslenkki Wahlrooskalla on valmistunut.</p>	<p>Toteutuu suunnitellusti</p> <p>☐</p>

Toimielin:
Tilivelvollinen:

KUNNANHALLITUS
Kunnanjohtaja Rurik Ahlberg

Sitovat tavoitteet	Toimenpide	Tavoitetaso/mittari	Arviointi	Tila
Mustasaaren ilmastojohtaminen Lisätään koko kuntaorganisaation ja kuntalaisten tietoa ilmastojohtamisesta.	Toteutetaan ilmasto- ja energiastrategian tavoitteet.	Kehitetään ilmastojohtamisen ja energianeuvonnan mallia. Ilmasto- ja energiastrategian toimenpiteistä on aloitettu suuri osa. Laaditaan uusi ilmastotilinpäätös. Yläkoululaisten ja kunnan viranhaltijoiden ympäristötiedon ja -asenteiden seurantamittaus keväällä 2023.	Kunta on päivittänyt kestävän kehityksen tiimin kokoonpanon. Uusi ilmastotilinpäätös on hyväksytty kunnanhallituksessa 24.4.2023. Vuonna 2023 on toteutettu ympäristötietoa, asenteita ja suhtautumista koskeva seurantamittaus.	Toteutuu suunnitellusti
Talous Kunnalla on terve ja tasapainoinen talous. Talousarvio ja taloussuunnitelma varmistavat kestävän talouden myös pitkällä aikavälillä.	Kertynyt ylijäämä.	Kertynyt ylijäämä.	Toteutuu tilinpäätöksen 2023 kannalta.	Valmis
Investoinnit Kunnalla on vuosikate, joka mahdollistaa välttämättömät investoinnit ilman jatkuvaa velkataakan lisäämistä.	Kunnan investointiohjelman yhteensovittamisessa sovelletaan kunnan investointien hallinnan toimintasuunnitelmaa.	Investointitaso on kestävä myös pidemmällä aikavälillä. Investointi Mustasaaren sivistyskampuskeinoon lisä kuitenkin huomattavasti lainanottotarvetta tulevina vuosina.	Sivistyskampus toteutetaan, mikä pitää kunnan investoinnit tulevina vuosina erittäin korkealla tasolla.	Ei toteudu
Ohjausasiakirjat Kunnalla on tietoturvaperiaatteet ja -ohjeistus.	Kunnan tietoturvaperiaatteet valmistuvat.	Hyväksytyt tietoturvaperiaatteet. Tietoturvaperiaatteet ja -ohjeistus otetaan käyttöön toiminnassa.	Hyväksyttiin kunnanhallituksessa 17.11.2023.	Valmis
Digitalisointi Kunta edistää toiminnassaan digitalisointia. Kunta tekee yhteistyötä usean Pohjanmaan kunnan kanssa hankkeessa "Digitaalinen osaaminen 2022–2024".	Hankkeessa kehitetään kunnan hallintokulttuureja ja hahmotellaan uusia digitaalisia käytänteitä, ratkaisuja ja työkaluja parantamaan kunnan tiedonhallintaa.	Kunnan työntekijöiden digitaalinen osaaminen paranee ja ymmärrys tiedonhallinnasta, tietoturvasta ja hyvästä hallinnosta kasvaa	Henkilöstö osallistuu jatkuvasti virtuaaliseen koulutukseen Digitaalinen osaaminen -hankkeen kautta. Hanke etenee suunnitellusti.	Valmis

Toimielin: KUNNANHALLITUS
Tilivelvollinen: Kunnanjohtaja Rurik Ahlberg

Sitovat tavoitteet	Toimenpide	Tavoitetaso/mittari	Arviointi	Tila
Viestintä Kunnan tavoitteena on kehittää nykyistä viestintää ja muodostaa uudet viestintäperiaatteet.	Lisätään kuntalaisten ymmärrystä päätöksentekoprosessista.	Kunnan viestintä on saavutettavaa, selkeää ja informoivaa. Huomio on kunnan talous- ja talousarvioviehinnän kehittämisessä.	Ei toteutunut.	Ei toteudu
HR Konsultoiva esimiestuki	HR-HelpDesk, joka tarjoaa ehkäisevää ja kiireellistä apua erilaisissa HR-asioissa. Esihenkilötapaamiset, joissa annetaan esihenkilötyöskentelyä tukevaa ja ohjaavaa informaatiota avuksi arjen johtamis- ja HR-kysymyksiin.	Johtaminen vastaa kuntastrategiassa ja henkilöstöpoliittisessa toimintasuunnitelmassa esitettyihin tarpeisiin ja asetettuihin odotuksiin	Esihenkilötuki on toiminut vuoden aikana. Esihenkilökoulutuksia on järjestetty niin virtuaalisina kuin fyysisinä tapaamisina syksyllä.	Valmis
Fastighets Ab Korsholms Bostäder – pyrkii varmistamaan, että kaikissa kunnanosissa on tarjolla vuokra-asuntoja ja että asuinympäristöt vastaavat nykyajan vaatimuksia ekologisesti kestävästä.	Vuokra-asuntokannan jatkuva lisääminen. Ekologisesti kestäviä asuinkiinteistöjä.	Päätökset kerrostalojen rakentamisesta Sepänkylään. Yhteen asuinkiinteistöön asennetaan aurinkopaneelit.	Päätös uuden vuokralalon rakentamisesta Sepänkylään on tehty, ja rakentaminen on aloitettu syksyllä 2023.	Valmis
Kiinteistö Oy Merten talo – toimintaa kehitetään yhteistyössä Merenkurkun maailmanperintö ry:n ja Merenkurkun saariston muiden toimijoiden kanssa.	Bergskäristä tehdään kaikkien käytettävissä oleva ulkoilualaue. Bergskärille suunnitellaan yhteys	Valmis suunnitelma.	Suunnitelma on valmistunut.	Valmis
Nykymuotoinen Mustasaari täyttää 50 vuotta. Ensimmäisen kerran Mustasaari mainittiin 675 vuotta sitten.	Kunta huomioi juhluvuoden Mustasaari 50/675 vuotta.	Kunta toteuttaa erilaisia tapahtumia juhluvuoden kunniaksi.	Juhlavuosisvaltuusto 13.2. Mukana yhdistysten järjestämissä tapahtumissa. Raippaluodon sillan juhluvuosisvalaistuksen suunnittelu ja toteutus. Juhlavuosisjuhla Botniahallissa 18.11.	Valmis
Kunta tarjoaa monipuolisia asumismahdollisuuksia eri elämänvaiheissa.	Laaditaan asuntopoliittinen ohjelma.	Ohjelma hyväksytään.	Hyväksytty kunnanvaltuustossa 4.9.2023.	Valmis

Toimielin: KUNNANHALLITUS
Tilivelvollinen: Kunnanjohtaja Rurik Ahlberg

KUNNANHALLITUS	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Tilinpäätös 2023	TP-23 verrattuna TA-23	TP-23 verrattuna TP-22
<i>Toimintatuotot:</i>					
Myyntituotot	195 165	102 000	253 766	248,8 %	130,0 %
Maksutuotot	1 948	0		0,0 %	0,0 %
Tuet ja avustukset	93 055	0	68 788	0,0 %	73,9 %
Muut toimintatuotot	431 352	419 630	459 644	109,5 %	106,6 %
Toimintatuotot yhteensä:	721 520	521 630	782 198	150,0 %	108,4 %
Valmistus omaan käyttöön	10 391	0	8 407	0,0 %	80,9 %
<i>Toimintakulut:</i>					
Henkilöstökulut	-3 090 004	-3 182 650	-3 194 838	100,4 %	103,4 %
Palvelujen ostot	-2 126 843	-2 142 630	-2 294 081	107,1 %	107,9 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-185 393	-152 000	-145 924	96,0 %	78,7 %
Avustukset	-160 304	-180 000	-116 817	64,9 %	72,9 %
Muut toimintakulut	-394 197	-444 350	-400 881	90,2 %	101,7 %
Toimintakulut yhteensä:	-5 956 740	-6 101 630	-6 152 541	100,8 %	103,3 %
TOIMINTAKATE	-5 224 830	-5 580 000	-5 361 936	96,1 %	102,6 %
<i>Poistot</i>	-356 544		-296 451		

Toimielin: **SIVISTYSVALIOKUNTA**
Tilivelvollinen: **Sivistysjohtaja Denice Vesterback**

Sitovat tavoitteet	Toimenpide	Tavoitetaso/mittari	Arviointi	Tila
Mustasaari kehittää Sepänkylään vetovoimaisen sivistyskampuksen.	Esiopetuksen, perusopetuksen ja lukion käsittävän sivistyskampuksen suunnittelu jatkuu. Henkilökunnan yhteisiä suunnittelupäiviä, joissa luodaan tulevalle kampukselle uusi arvopohja. Kolme suunnittelutilaisuutta/ lukukausi 2023.	Valmis suunnitelma Mustasaaren sivistyskampuksen uudeksi yhteiseksi arvopohjaksi. Uudisrakentaminen aloitetaan.	Arvopohjatyö on aloitettu. Sivistyskampuksen uusi rehtoriryhmä on muodostettu ja henkilökunta on otettu mukaan uuden kampuksen suunnitteluun. Uudisrakentaminen on aloitettu.	Valmis
Lasten ja oppilaiden oma ilmasto- ja energiastrategia toteutetaan osana kunnan ilmasto- ja energiastrategiaa.	Strategian luovat lapset ja oppilaat varhaiskasvatuksesta lukioon.	Luodaan oppimispolku "vihreänä palapelinä" ja malli sille, miten yksiköt voivat tehdä yhdenvertaista ilmastotyötä niin että fokus on lasten ja nuorten aktiivisessa kiinnostuksessa. Kestävän kehityksen ajattelun on entistä enemmän läpäistävä lukion koko toimintaa.	Oppimispolku on valmistunut vuoden 2023 aikana. Lapsille ja nuorille on suunniteltu Ilmastohack-tilaisuuksia keväälle 2024	Valmis
Varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja perusopetuksen digitaalinen opinpolku. Digitaalisen opinpolun käyttöönotto tvt-strategian mukaisesti.	Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa korostetaan lasten osallisuutta tv-työhön. Perusopetuksessa otetaan käyttöön seuraavat digitaalisen oppimispolun aihealueet: Ohjelmointi, graafinen suunnittelu ja mediakasvatus/ mediaosaaminen	Toteutettu käyttöönotto ja henkilökunnan ja lasten digiosaamisen lisääminen.	Suunnitelma on toteutettu henkilökunnalle ja lapsille. Digiosaamista on kehitetty. Henkilökunnalle on järjestetty pedagogisia kahviloita.	Valmis
Toiminnan ulkoista arviointia tehdään säännöllisesti.	Arviointikysely lähetetään kaikille varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen lasten huoltajille kevättalvella 2022.	Varhaiskasvatuksen vanhempainkyselyn keskiarvon tulee olla 4,33 niin että taso pysyy samana. Vastaava vanhempainkysely otetaan käyttöön perusopetuksessa	Vanhempainkysely on toteutettu. 797 huoltajaa vastasi perusopetuksen kyselyyn. Perusopetuksen keskiarvo on 3,88/5. 846 huoltajaa vastasi varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen kyselyyn. Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen keskiarvo on 4,48/5. Huoltajien voidaan katsoa olevan tyytyväisiä järjestettävään toimintaan.	Valmis

Toimielin: SIVISTYSVALIOKUNTA
Tilivelvollinen: Sivistysjohtaja Denice Vesterback

Sitovat tavoitteet	Toimenpide	Tavoitetaso/mittari	Arviointi	Tila
Osaavat ja ammattitaitoiset koulunkäynninohjaajat, tukihenkilöt ja pedagogiset resurssihenkilöt.	Kunnan koulunkäynninohjaajat, tukihenkilöt ja pedagogiset resurssihenkilöt saavat täydennyskoulutusta. Mahdollisuus saada täydennyskoulutusta kolme päivää.	Työtehtäviinsä koulutettujen ja täydennyskoulutettujen ohjaajien ja tukihenkilöiden lukumäärä.	11 työntekijää on suorittanut koulunkäynninohjaajan kelpoisuuteen johtavat opinnot. Ammattikoulutukseen liittyvä yhteistyö.	Valmis
Lukiokoulutukseen kehitetään ohjaus- ja tukitoimintoja.	Lisätään panostusta ohjaukseen ja tukimuotoihin.	Opinto-ohjausta ja erityisopetusta vahvistetaan, uusia ohjausmuotoja kehitetään paikkaamaan ja ehkäisemään oppimisvajetta.	Erityisopettajan virka, johon sisältyy kelpoisuus opettaa opinto-ohjausta, on perustettu ja täytetty vuonna 2024. Uusia ohjausmuotoja kehitetään ja toteutetaan.	Valmis
Korsholms gymnasiumissa otettiin käyttöön uusi opetussuunnitelma 1.8.2021. Uusi opetussuunnitelma asettaa uusia ja isompia vaatimuksia digitalisoinnille, tiloille ja yhteistyölle kolmannen asteen kanssa.	Panostetaan edelleen yhteistyön kehittämiseen kolmannen asteen kanssa sekä sellaisten yritysten ja organisaatioiden kanssa, jotka voivat tuoda laadullista lisäarvoa lukion opiskelijoille. Digitalisaatio on luonteva osa opetusta ja oppimista. Lukio kehittää ainerajat ylittäviä teemaopintoja: uusia valinnaiskursseja sekä teemaviikkoja.	Opetussuunnitelman käyttöönotto opetuksessa. 10 uutta valinnaiskursseja, jotka järjestetään teemakokonaisuuksina	11 valinnaista kurssia on toteutettu teemakokonaisuuksina.	Valmis
Kehitetään henkilöstön hyvinvointia ja lisätään henkilöstön osaamis- ja motivaatiotasoa.	Huolehditaan, että työmäärä on linjassa henkilöstöresurssien kanssa.	Henkilöstön hyvinvointia ja muun muassa sairauspoissaolojen toistuvuutta seurataan sekä mahdollistetaan koulutuksia.	Hyvinvoinnin lisäämiseksi työpaikalla tehdään jatkuvasti järjestelmällistä työtä. Sairauspoissaolot ovat vähentyneet 1 819 päivällä vuoteen 2022 verrattuna.	Valmis

Toimielin: SIVISTYSVALIOKUNTA
Tilivelvollinen: Sivistysjohtaja Denice Vesterback

SIVISTYSVALIOKUNTA	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Tilinpäätös 2023	TP-23 verrattuna TA-23	TP-23 verrattuna TP-22
<i>Toimintatuotot:</i>					
Myyntituotot	1 612 440	1 724 600	1 631 122	94,6 %	101,2 %
Maksutuotot	1 308 964	1 144 200	1 107 833	96,8 %	84,6 %
Tuet ja avustukset	952 589	732 330	1 234 785	168,6 %	129,6 %
Muut toimintatuotot	135 260	112 900	110 334	97,7 %	81,6 %
Toimintatuotot yhteensä:	4 009 252	3 714 030	4 084 074	110,0 %	101,9 %
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0,0 %	0,0 %
<i>Toimintakulut:</i>					
Henkilöstökulut	-29 593 413	-31 731 930	-32 677 651	103,0 %	110,4 %
Palvelujen ostot	-9 998 471	-9 919 650	-10 395 091	104,8 %	104,0 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 139 105	-1 373 180	-1 332 976	97,1 %	117,0 %
Avustukset	-1 287 172	-1 191 200	-1 247 874	104,8 %	96,9 %
Muut toimintakulut	-6 588 991	-6 726 618	-7 046 320	104,8 %	106,9 %
Toimintakulut yhteensä:	-48 607 151	-50 942 578	-52 699 912	103,4 %	108,4 %
TOIMINTAKATE	-44 597 899	-47 228 548	-48 615 838	102,9 %	109,0 %
<i>Poistot</i>	-455 844		-232 893		

Toimielin: HYVINVOINTIVALIOKUNTA
Tilivelvollinen: Hyvinvointijohtaja Otto Domars

Sitovat tavoitteet	Toimenpide	Tavoitetaso/ mittari	Arviointi	Tila
Mahdollistaa yhteiskuntaan integroituminen ja siihen osallistuminen luomalla koulutus- ja työllisyysedellytyksiä ja antaa työkaluja arjessa toimimiseen.	Pakolaisten vastaanotto vahvistetun kotouttamisohjelman mukaan	Kunnanvaltuuston vahvistamat kuntapaikat täytetään kotouttamisohjelman mukaisesti	Kuntaan on vuonna 2023 otettu 30 kiintiöpakolaista, joista 9 on niin sanottuja hätätapauksia. Kuntamallin mukaan majoitetuista ukrainalaisista pakolaisista jäljellä kunnassa asuu kahdeksan henkilöä.	Valmis
Mahdollistaa yhteiskuntaan integroituminen ja siihen osallistuminen luomalla koulutus- ja työllisyysedellytyksiä ja antaa työkaluja arjessa toimimiseen.	Säilyttää alhainen työttömyystaso, lisätä työllisyyttä ja torjua syrjäytymistä. Tarjotaan työllistämistoimia aktiivisesti.	Työttömyysaste Toteutettuja työllistämistoimipäiviä	Joulukuussa 2023 työttömien osuus työvoimasta oli 4,1 prosenttia (joulukuussa 2022: 3,3 prosenttia). Palkkatukipäiviä vuonna 2023: 2 383. Työkokeilupäiviä vuonna 2023: 845.	Valmis

Toimielin: **HYVINVOINTIVALIOKUNTA**
Tilivelvollinen: **Hyvinvointijohtaja Otto Domars**

Sitovat tavoitteet	Toimenpide	Tavoitetaso/ mittari	Arviointi	Tila
<p>Vapaa-aika ja kulttuurin tavoitteena on edistää kaikenikäisten kuntalaisten terveyttä, hyvinvointia, yhteisöllisyyttä ja osallisuutta.</p> <p>Luodaan liikunnan, taiteen ja kulttuurin strategioita ja toimintoja kaikille ikäryhmille sekä annetaan kuntalaisille mahdollisuus aktiiviseen liikunta- ja kulttuuripalvelujen käyttöön toimialalla, joka vastaa ajan vaatimuksiin ja poistaa osallisuuden esteitä, syventää ymmärtämistä ja tukee hyvinvointia</p>	<p>Järjestetään tai ollaan mukana järjestämässä isoja tapahtumia omana toimintana tai yhdessä muiden kanssa.</p> <p>Järjestetään toimintaa ja tapahtumia tiimeittäin.</p> <p>Järjestetään lomatoimintaa, tekemistä ja tapahtumia talvi-, kesä- ja syyslomilla.</p> <p>Kulttuuripolku kaikenikäisille. Kaikukortti-järjestelmän käynnistäminen kulttuurin käyttäjien aktivoimiseksi</p>	<p>Vuoden aikana järjestetään vähintään:</p> <p>kaksi isoa tapahtumaa (kohderyhmä isompi kuin kunta)</p> <p>kolme tiimin järjestämää toimintaa tai tapahtumaa vuoden aikana (pääasiallinen kohderyhmä kunnan sisällä)</p> <p>toimintaa ja tapahtumia koulujen talvi-, kesä- ja syyslomilla.</p> <p>Kulttuuripolun osallistujat ja Kaikukortin käyttäjät.</p>	<p>Isoja tapahtumia vuoden aikana: 5</p> <p>Lomaohjelmaa lapsille, nuorille ja perheille suunnitellusti.</p> <p>Kaksi yhdistystapaamista.</p> <p>Liikuntatoiminta</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liikuntaa kouluissa tarpeen mukaan. • Lystiä liikkumista esikoululaisille suunnitellusti. • Liikunta-tapahtumia vuoden aikana: 6. <p>Nuorisotoiminta</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nuorisotalo Ziti avoinna ja kenttätyötä. • Kouluvierailuja ja välitunti-toimintaa yläkouluissa. <p>Decibel</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kysy pois! -sivusto • Kouluvierailuja ja luentoja. <p>Ehkäisevä päihdetyö</p> <ul style="list-style-type: none"> • Työtä kehitetty siten, että se kattaa myös aikuiset ja ikääntyneet. • Ninni-toiminta • Yhteistyö Korsholms högstadietin ja Korsholms gymnasiumin kanssa. <p>Senioritoiminta</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ohjattua jatkuvaa toimintaa. • Tapahtumia viikottain. • Seniorien ja lasten yhteistä liikuntaa yhteistyössä Minikids in Action hankkeen kanssa <p>Kulttuuritoiminta</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kahdeksan näyttelyä Taide-galleria Arte Maressa. • Kaikukortti käytössä. 	<p>Toteutuu suunnitellusti</p> <p></p>

Toimielin: **HYVINVOINTIVALIOKUNTA**
Tilivelvollinen: **Hyvinvointijohtaja Otto Domars**

Sitovat tavoitteet	Toimenpide	Tavoitetaso/ mittari	Arviointi	Status
<p>Mustasaaren aikuisopisto tarjoaa jatkossakin kursseja ja toimintaa kaikille.</p> <p>Vuonna 2023 kurssitoimintaa kehitetään ja pyritään lisäämään kurssien ja opetustuntien määrää.</p> <p>Lisäksi panostetaan toimeksianto-koulutusten kehittämiseen sekä tapahtumien määrän lisäämiseen Mustasaari-salissa.</p>	<p>Etä- ja hybridikurssien tarjoamista jatketaan vaihtoehtona läsnäkursseille.</p> <p>Panostetaan opiston markkinointiin.</p> <p>Toimeksianto-koulutuksen kehittämiseen on käytössä 25 prosentin resurssi. Tehdään yhteistyötä useiden kunnan osastojen kanssa sisäisissä toimeksianto-koulutuksissa ja tarjotaan toimeksianto-koulutusta myös ulkopuolisille toimijoille.</p>	<p>Vuonna 2023 tarjotaan</p> <p>- 80 verkko-/hybridikurssia - 625 kurssia ja luentoja - vähintään 10 000 opetustuntia.</p> <p>Vuonna 2023 tuotetaan vähintään 150 toimeksianto-koulutuksen tuntia.</p> <p>Aikuisopisto suunnittelee ja tarjoaa monipuolisen viikonloppukurssien tarjonnan.</p>	<p>Toteutettuja kursseja 31.12.2023: 608</p> <p>Toteutettuja opetustunteja 11 146</p> <p>Toimeksianto-koulutusta 61 tuntia</p> <p>Toteutettuja verkko-/hybridikursseja 54</p> <p>Toteutettuja viikonloppu-kursseja 77</p>	<p>Valmis</p>
<p>Kirjastot jatkavat kaikkien palvelupisteidensä tilojen kehittämistä. Kiinnitetään huomiota kirjastojen vahvuuteen helposti saavutettavina ja osallistavina kohtaamispaikkoina</p>	<p>Toiminnan kaikissa osissa otetaan huomioon eri asukasryhmien tarpeet.</p>	<p>Kävijämäärä ja lainaus lisääntyvät kaksi prosenttia.</p> <p>Omatoimikirjaston toiminta laajenee toiseen palvelupisteeseen.</p>	<p>Kävijämäärä lisääntyi 14 prosenttia vuodesta 2022 ja lainaus lisääntyi 9,5 prosenttia. Lainaus ja käynnit lisääntyivät kaikissa palvelupisteissä.</p> <p>Omatoimikirjasto avattiin toiseen palvelupisteeseen, Raippaluodon kirjastoon</p>	<p>Valmis</p>
<p>Musiikkiopiston tavoitteena on laajentaa musiikin ja tanssin monipuolisen opetuksen edellytyksiä.</p> <p>Opisto pyrkii tarjoamaan opetusta useammissa kunnan osissa kuin aikaisemmin.</p>	<p>Osaava henkilökunta antaa musiikin ja tanssin opetusta lapsille ja nuorille kunnan eri paikoissa. Opiston toiminta on pääasiassa lapsille ja nuorille.</p>	<p>Vuonna 2023 toteutetaan 7 200 musiikin ja tanssin opetustuntia.</p>	<p>Vuonna 2023 toteutettiin 7 455 musiikin ja tanssin opetustuntia.</p>	<p>Valmis</p>

Toimielin: HYVINVOINTIVALIOKUNTA
Tilivelvollinen: Hyvinvointijohtaja Otto Domars

HYVINVOINTIVALIOKUNTA	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Tilinpäätös 2023	TP-23 verrattuna TA-23	TP-23 verrattuna TP-22
<i>Toimintatuotot:</i>					
Myyntituotot	215 569	308 950	421 995	136,6 %	195,8 %
Maksutuotot	283 326	328 000	293 772	89,6 %	103,7 %
Tuet ja avustukset	335 762	413 594	427 517	103,4 %	127,3 %
Muut toimintatuotot	227 972	172 208	183 675	106,7 %	80,6 %
Toimintatuotot yhteensä:	1 062 630	1 222 752	1 326 960	108,5 %	124,9 %
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0,0 %	0,0 %
<i>Toimintakulut:</i>					
Henkilöstökulut	-2 740 035	-3 038 816	-3 159 335	104,0 %	115,3 %
Palvelujen ostot	-687 813	-873 869	-765 525	87,6 %	111,3 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-364 844	-324 010	-340 942	105,2 %	93,4 %
Avustukset	-829 507	-935 500	-831 380	88,9 %	100,2 %
Muut toimintakulut	-792 434	-883 230	-931 411	105,5 %	117,5 %
Toimintakulut yhteensä:	-5 414 633	-6 055 425	-6 028 592	99,6 %	111,3 %
TOIMINTAKATE	-4 352 003	-4 832 673	-4 701 632	97,3 %	108,0 %

Poistot -108 398 -99 281

Toimielin: YHDYSKUNTARAKENTAMISEN VALIOKUNTA
Tilivelvollinen: Tekninen johtaja Ben Antell

Sitovat tavoitteet	Toimenpide	Tavoitetaso/mittari	Arviointi	Tila
Tietoa ajankohtaisista asema- ja yleiskaavoista ja vapaista tonteista on helposti saatavilla sekä ruotsiksi että suomeksi kunnan verkkosivuilla.	Ajankohtaisista kaavoista ja vapaista tonteista on saatavilla kartta-aineisto kunnan verkkosivuilla kohdassa Yhteiskunta ja asuminen / Kaavoitus	Aineistoa päivitetään jatkuvasti suunnittelu-prosessin edetessä. Kartat vapaista tonteista päivitetään kuukauden kuluessa tontin varaamisesta.	Kartta-aineisto ja tiedot vapaista tonteista pidetään jatkuvasti ajan tasalla.	Toteutuu suunnitellusti
Kunnan satamien kehittäminen.	Paikallisten yhdistysten tai elinkeinonharjoittajien kanssa tehdään yhteistyösopimus.	Raippaluodon sataman kehittämissuunnitelmaa koskevat neuvottelut saadaan päätökseen	Neuvottelut ovat tauonneet.	Ei toteudu
		Klobbskatin sataman kehittämissuunnitelma päivitetään.	Kehityssuunnitelma on päivitetty.	Valmis
Virkistysreittien kehittäminen.	Äppeldalen–Hästhagen-virkistysreitit varrelle rakennetaan kohtaamispaikkoja.	Vähintään yksi teemapuisto saadaan valmiiksi.	Senioripuisto on valmis ja otettu käyttöön.	Valmis
Sepänkylän torin kehittäminen.	Järjestetään markkinointikampanja.	Tehdään vähintään kaksi kauden mittaista vuokrasopimusta.	Yksi sopimus tehtiin ja neuvotteluja käytiin usean toimijan kanssa.	Myöhässä
Kehittämissuunnitelma otetaan huomioon budjetoinnissa ja toimenpide-ehdotusten toteuttaminen aloitetaan	Kehittämissuunnitelmaa kävelyn ja pyöräilyn edistämiseksi aletaan toteuttaa.	Kehittämissuunnitelmaa kävelyn ja pyöräilyn edistämiseksi kunnassa toteutetaan kiireellisyysjärjestyksen ja myönnettyjen määrärahojen mukaan.	Vähäkyröntien kevyen liikenteen väylän vaihe 1 valmistuu vuonna 2024. Bölentien kevyen liikenteen väylä on valmis.	Toteutuu suunnitellusti
		250 liikennemerkkiä/ infotaulua asennetaan	Vuoden talousarvio-määräraha riitti noin 120 liikennemerkkiin, jotka uusittiin vuonna 2023.	Toteutuu suunnitellusti
		Viidellä ongelma-alueella tehdään toimenpiteitä	Toimenpiteitä on tehty seuraavilla alueilla: Niittylähteentien risteys, aktiivisesti vilkkuvat huomiovalot, kaksi bussikatosta pyöräparkkeineen, Bölentien kevyen liikenteen väylä.	Valmis
Panostuksia kylissä oleviin liikuntapaikkoihin ja niiden kehittämiseen.	Kunnan urheilumajojen ylläpito edellyttää kuntotarkastusten toimenpide-ehdotusten mukaisia saneerauksia/uudistuksia	Toimenpiteet toteutetaan kiireellisyysjärjestyksen ja myönnettyjen määrärahojen mukaan.	Koivulahden urheilumaja on uusittu. Urheilumaja on valmis ja otettu käyttöön.	Valmis
	Suunnitellaan kastelulaitteisto yhtä liikuntapaikkaa varten.	Kastelulaitteisto suunnitellaan ja toteutetaan kiireellisyysjärjestyksen ja myönnettyjen määrärahojen mukaan	Alustava suunnittelu ja kustannuslaskelma päivitettiin syksyllä 2023, ja yksi hanke voidaan toteuttaa 2024.	Myöhässä
	Tekonurmikenttien rakentaminen kunnan kouluille.	Toimenpiteet toteutetaan kiireellisyysjärjestyksen ja myönnettyjen määrärahojen mukaan.	Sulvan tekonurmikenttä on valmis ja otettu käyttöön.	Valmis
Vikailmoitukset ja varaukset kunnan verkkosivujen kautta.	Digitaaliset työkalut teknisten palvelujen toimintaa koskevien vikailmoitusten tekemiseen.	Tutkitaan mahdollisuutta ottaa käyttöön ohjelma liikenneväylillä, puistoissa ja muissa kohteissa havaittujen puutteiden tai vikojen raportointia varten	Vikailmoituksia voi tehdä. Työkaluja varausten tekemiseksi ei vielä ole.	Toteutuu suunnitellusti

Toimielin: YHDYSKUNTARAKENTAMISEN VALIOKUNTA
Tilivelvollinen: Tekninen johtaja Ben Antell

Sitovat tavoitteet	Toimenpide	Tavoitetaso/mittari	Arviointi	Tila
Sähköpotkulautoja ja sähköpyöriä voi vuokrata, kun kunta tekee yhteistyösopimuksen yksityisyrittäjän kanssa.	Sähköpotkulautojen käyttömahdollisuutta Sepänkylässä/Bölessä laajennetaan.	Alueella on vähintään 20 sähköpotkulautoa.	Tavoitetaso ylitettiin.	Valmis
	Tutkitaan mahdollisuuksia saada sähköpyöriä samalle alueelle.	Vuokrattavana on vähintään viisi sähköpyörää. Pyörille osoitetaan parkkialue.	Tavoitetaso saavutettiin.	Valmis
Joukkoliikenteen lisääntynyt käyttö ja laajempi kattavuus kunnassa.	Kunta kannustaa asukkaita olemassa olevien joukkoliikenneyhteyksien käyttöön.	Vähintään yksi kampanja joukkoliikenteen käytön lisääntymiseksi.	Kampanja toteutettiin Liftin johdolla kevään/kesän 2023 aikana.	Valmis
	Kunta tutkii mahdollisuuksia lisätä joukkoliikenneyhteyksiä muihin osakesukuksiin	Selvitys aloitetaan.	Selvitys on myöhässä.	Myöhässä
Virkistysreittien kehittäminen.	Hästhagen–Äppaldalen-virkistysreitti toteutetaan.	Vaihe 2 valmistuu.	Vaihe 2 on valmis.	Valmis
	Björkön–Paniken vaellusreitti.	Laaditaan suunnitelma yhteistyössä Metsähallituksen ja jakokunnan kanssa.	Koko hanke on loppusuoralla.	Toteutuu suunnitellusti
	Terveyskeskuksen ja Botniahallin välinen väylä Sepänkylään.	Väylä toteutetaan	Suunnittelu ja toteutus lykkäntyivät.	Myöhässä
Yhdysteiden kehittäminen maailmanperintöalueella	Vistantien jatke Björköbyhyn.	Ympäristövaikutusten arviointiohjelma valmistuu	Ympäristövaikutusten arviointiohjelman myöhässä.	Myöhässä
		Tiesuunnittelu aloitetaan.	Tiesuunnittelua ei voitu aloittaa vuonna 2023.	Myöhässä
Mahdollistaa sekä yksityishenkilöille että yrittäjille maamassojen poiskuljetuksen rakennuspaikoilta	Kunta rakentaa läjitysalueita.	Läjitysalue Stormossenin viereen toteutetaan.	Alue valmistui ja otettiin käyttöön kesäkuussa 2023.	Valmis
		Läjitysalue Tuovilaan toteutetaan.	Työmaatie rakennettiin syksyllä 2023.	Toteutuu suunnitellusti
Kunta ostaa raakamaata asemakaavoitusta varten voimassa olevien osayleiskaavojen perusteella.	Maanhankinta-neuvotteluja käydään strategiset tavoitteet huomioiden ja sitovien tavoitteiden mukaisesti.	Raakamaata on hankittu strategiset tavoitteet huomioiden ja sitovien tavoitteiden mukaisesti	Raakamaan ostoto toteutetaan hyväksytyin talousarvion puitteissa.	Toteutuu suunnitellusti
Valtatien 8 tilantarve tieosuudella Helsingby–Martoinen taataan toteuttamalla tarvittavat asemakaavamuutokset.	Vikbyn alueen, Logistiikka-alueen ja Giga-alueen asemakaavoja muutetaan. Muutostyössä tarkastetaan mahdolliset parannus-toimenpiteet, jotka koskevat toteutusta, tonttitehokkuutta ja liikennetarkkaisuja.	Asemakaavamuutokset toteutetaan.	Ehdotusvaihe on käynnistetty. Liikenne ja hulevesiselvityksiä laaditaan. Elykeskuksen kanssa on pidetty työkokouksia, ja maanomistajien kanssa on käyty keskusteluja. Alueita ylijäämämassoja varten selvitetään.	Toteutuu suunnitellusti

Toimielin: YHDYSKUNTARAKENTAMISEN VALIOKUNTA
Tilivelvollinen: Tekninen johtaja Ben Antell

Sitovat tavoitteet	Toimenpide	Tavoitetaso/mittari	Arviointi	Tila
Uusia teollisuusalueita suunnitellaan ja rakennetaan.	Granholmsbacken.	Logistiikkaväylä ja Tuotantotie saadaan valmiiksi. Hulevesisuunnitelma ja pistoraitteen suunnittelu valmistuvat.	Kadut ovat valmiit. Hulevesisuunnitelma on tehty ja pistoraideselvitys on meneillään.	Toteutuu suunnitellusti
	Vikby 1 -teollisuusalueen laajennus.	Kunnallistekniikan suunnittelu aloitetaan.	Odottaa hyväksyttyä asemakaavaa.	Myöhässä
	Koivulahden teollisuusalueen laajennus.	Kunnallistekniikan suunnittelu kilpailutetaan	Odottaa hyväksyttyä asemakaavaa.	Myöhässä
	Raippaluodon teollisuusalueen laajennus	Vähintään kaksi uutta tonttia liitetään kunnallistekniikkaan ja laitetaan jakoon.	Kunta tekee työt itse. Tontit voidaan jakaa vuonna 2024.	Myöhässä
Yritysten elinmahdollisuudet turvaava hulevesijärjestelmä Lintuvuoreen.	Suunnitellaan ja rakennetaan hulevesijärjestelmä, joka turvaa Vattenvikenin–Kappelinmäen pohjavesialueen. Hulevesijärjestelmä on ely-keskuksen kanssa toteutettava yhteishanke	Toteutus aloitetaan vuoden aikana.	Työ aloitettiin ja valmistuu keväällä 2024.	Toteutuu suunnitellusti
Hakemusten teko kunnan verkkosivuilla on oltava mahdollista.	Sähköisiä lomakkeita on saatavilla ja niitä voi täyttää kunnan verkkosivuilla.	Kaivulupahakemuksen voi tehdä sähköisesti kunnan verkkosivuilla.	Hakemuksen voi tehdä sähköisesti.	Valmis
		Selvitetään mahdollisuudet luoda varausjärjestelmä Sepänkylän torimyyntipaikkoja varten	Työ yksinkertaisen ja edullisen varausjärjestelmän löytämiseksi jatkuu vuonna 2024.	Myöhässä
Kiinteistötoimessa työskennellään painopistealueet huomioiden ja pitkäjänteisesti.	Työtapojen järjestelmällistäminen.	Kehitetty periaatteet/ järjestelmä tietojen keräämiseksi kunnossapitotarpeista.	Granolund Managerista on tullut tärkeä työkalu kiinteistötoimelle. Ohjelmistotoimittajan kanssa käydään jatkuvasti keskusteluja uusista toiminnoista ja käyttömahdollisuuksista. Uusia koulutuksia on suunniteltu pidettäviksi 02/2024	Toteutuu suunnitellusti
Tutkitaan yhteistyömalleja alueellisen liikenneverkon kehittämiseksi.	Mustasaari ryhtyy yhteistyöhön, jotta Vaasan seudun kevyen liikenteen väylien kehittämiseen löydetään innovatiivisia ratkaisuja	Kunta ryhtyy yhteistyöhön Vaasan kaupungin, ely-keskuksen ja vähintään yhden yksityisen toimijan kanssa.	Kunta ryhtyy yhteistyöhön Vaasan ja ely-keskuksen kanssa.	Valmis
Selvitys naapurikuntien kiinnostuksesta yhteistä hankintayksikköä kohtaan	Yhteydenotto naapurikuntiin.	Selvityksen esittely YRV:lle.	Toisten kuntien päätökset yhteistyöstä kestävien hankintojen tekemiseksi puuttuvat toistaiseksi.	Ei toteudu

Toimielin: YHDYSKUNTARAKENTAMISEN VALIOKUNTA
Tilivelvollinen: Tekninen johtaja Ben Antell

YHDYSKUNTARAKENTAMISEN VALIOKUNTA	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Tilinpäätös 2023	TP-23 verrattuna TA-23	TP-23 verrattuna TP-22
<i>Toimintatuotot:</i>					
Myyntituotot	6 838 257	5 772 670	6 210 711	107,6 %	90,8 %
Maksutuotot	211 797	253 200	211 912	83,7 %	100,1 %
Tuet ja avustukset	61 909	29 900	72 189	241,4 %	116,6 %
Muut toimintatuotot	13 361 120	12 893 310	13 538 809	105,0 %	101,3 %
Toimintatuotot yhteensä:	20 473 083	18 949 080	20 033 622	105,7 %	97,9 %
Valmistus omaan käyttöön	302 730	314 300	407 162	129,5 %	134,5 %
<i>Toimintakulut:</i>					
Henkilöstökulut	-7 477 812	-7 160 330	-7 169 989	100,1 %	95,9 %
Palvelujen ostot	-4 112 958	-4 169 890	-4 888 916	117,2 %	118,9 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 374 450	-5 056 520	-5 079 674	100,5 %	94,5 %
Avustukset	-13 041	-31 000	-39 157	126,3 %	300,3 %
Muut toimintakulut	-964 641	-841 530	-1 122 140	133,3 %	116,3 %
Toimintakulut yhteensä:	-17 942 902	-17 259 270	-18 299 875	106,0 %	102,0 %
TOIMINTAKATE	2 832 911	2 004 110	2 140 909	106,8 %	75,6 %

Poistot -7 024 361 -7 440 273

Toimielin: RAKENNUSLAUTAKUNTA
Tilivelvollinen: Johtava rakennustarkastaja Michael Ek

Sitovat tavoitteet	Toimenpide	Tavoitetaso/mittari	Arviointi	Tila
Rakennusvalvonta edistää aktiivisesti viihtyisiä asuinympäristöjä ja laadukasta rakennuskantaa, mikä antaa rakentajille lisäarvoa	Palvelutaso pidetään hyvänä ja viestintää ja neuvontaa kehitetään antamaan kuntalaisille ja asiakkaille laadukkaita palveluja nopeasti.	Lisäntynyt digitalisointi ja nopea digitaalinen viestintä, tarvittaessa työmaakäyntejä.	Kehitetään jatkuvasti digitalisointia, joustavuutta ja lupien nopeaa käsittelyä sekä hyviä kontakteja asiakkaisiin.	Valmis
Tarjota rakentajille, suunnittelijoille, yrityksille ja yksityisasiakkaille helposti saatavilla olevia palveluja 24/7. Tehokas sähköinen lupakäsittely.	Lupapiste-palvelua ja sähköisiä palveluja kehitetään edelleen laajan kontakti-/ palveluverkon luomiseksi.	Otetaan laajemmin käyttöön digitaalisia ratkaisuja ja kehitetään pikaisesti sähköistä tallentamista, jolloin asiakirjat ovat helposti asiakkaiden saatavilla.	Lisätään sosiaalisen median käyttöä asiakkaiden saavuttamiseksi ja digitaalisten yhteyksien luomiseksi. Sähköinen arkisto on otettu käyttöön. Paperisia asiakirjoja ei enää vaadita. Toiminta noudattaa uutta, vuonna 2025 voimaan tulevaa rakentamislakia.	Valmis
Seurata ja päivittää rakentamista, rekistereitä ja tietoja muiden viranomaisten kanssa.	Rakennus- ja verorekistereitä tarkistetaan ja täydennetään kunnan omana toimintana.	Hanketyöntekijä jatkaa rakennusrekisterin tarkistamista.	Uusia alueita käydään läpi kokonaisuudessaan, ja niiden tiedot korjataan kunnan rekistereihin sekä lähetetään edelleen DVV:lle. Mustasaari on laaja kunta. Kiinteistöverolain muutosten myötä alle 30 m ² :n rakennuksista ei makseta veroa. Päätös 2024.	Valmis
Kehittää henkilökunnan hyvinvointia ja lisätä työntekijöiden osaamista ja motivaatiota.	Huolehditaan siitä, että työmäärä on linjassa henkilöstöressurssien kanssa.	Seurataan henkilökunnan hyvinvointia ja miten esimerkiksi sairastuvuus kehittyy, annetaan mahdollisuus koulutuksiin.	Seurataan henkilökunnan hyvinvointia ja sairauspoissaoloja. Luodaan hyvä työympäristö ja kiinnostavia työtehtäviä, joihin henkilökunta voi vaikuttaa.	Valmis
Huomioidaan ympäristö ja tekniset ratkaisut, samalla kehitetään viestintää kuntalaisille.	Asiakkaita neuvotaan energia-asioissa ja luodaan laaja kontaktiverkko ympäristö- ja ilmastoasioissa.	Osallistutaan koulutuksiin ja kursseille aiheesta sekä autetaan löytämään hyviä ratkaisuja energiatikuihin rakennuksiin	Yhdyskuntarakentamisessa käydään läpi ohjelmistoja, jotta voidaan helpommin työskennellä yhdessä, jakaa tietoa ja olla avoimia asiakkaita ja suunnittelijoita kohtaan. Tämä tehdään koko yhdyskuntarakentamisen yhteistyönä uuden lainsäädännön vaatimukset huomioiden.	Toteutuu suunnitellusti
Rakennusjärjestyksen päivittämistä jatketaan sen mukaan, miten maankäyttö- ja rakennuslain uudistus etenee.	Uuden lainsäädännön pohjalta työstetään aivan uusi rakennusjärjestys, jonka punaisena lankana kulkee digitalisointi ja ilmasto- ja ympäristöasiat	Rakennusjärjestys valmistuu yhtä aikaa uuden lainsäädännön etenemisen kanssa	Uusi rakennusjärjestys, jossa huomioidaan vuonna 2025 voimaan tuleva uusi lainsäädäntö, valmistuu viimeistään 1.1.2027. Työ on aloitettu työryhmissä Kuntaliiton johdolla. Uusi OAS on tekeillä ja infotilaisuudet suunnitteilla. Työryhmää suunnitellaan.	Toteutuu suunnitellusti

Toimielin: RAKENNUSLAUTAKUNTA
Tilivelvollinen: Johtava rakennustarkastaja Michael Ek

Sitovat tavoitteet	Toimenpide	Tavoitetaso/mittari	Arviointi	Tila
Palveluja kehitetään ja digitalisointia jatketaan. Kaikki lupapäätökset ja pöytäkirjat tehdään sähköisesti.	Kaikki luvat viedään Lupapisteeseen, myös hakemukset, jotka vielä tulevat paperisina. Kaikki päätökset tehdään sähköisesti.	Toimenpide toteutetaan vuoden aikana.	Kehitetään vuonna 2023. Uusi sähköinen arkisto on otettu käyttöön. Uusien ohjelmien käyttöönottoa suunnitellaan, jotta voidaan vastata uuden rakentamislain vaatimuksiin.	Valmis
Kiinteistöverohanketta jatketaan yhteistyössä konsulttien kanssa. Käydään läpi tietyt alueet	Asukkailla on mahdollisuus käydä kunnan verkkosivuilla korjaamassa omia kiinteistötietoja. Projektityöntekijät tekevät maastokäyntejä, konsultit apuna.	Verkkosivuja ja rekistereitä kehitetään ja päivitetään	Mustasaari käydään läpi alueittain. Kaikki alueella olevat kohteet tarkastetaan ja käydään läpi. Haasteellista, jos alle 30 m ² :n rakennuksiin ei enää tarvita rakennuslupaa eikä niistä makseta kiinteistövero.	Toteutuu suunnitellusti

RAKENNUSLAUTAKUNTA	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Tilinpäätös 2023	TP-23 verrattuna TA-23	TP-23 verrattuna TP-22
<i>Toimintatuotot:</i>					
Myyntituotot	5 542	300	0	0,0 %	0,0 %
Maksutuotot	306 406	387 180	257 685	66,6 %	84,1 %
Tuet ja avustukset	1 441	0	914	0,0 %	63,4 %
Muut toimintatuotot	6 440	6 000	9 220	153,7 %	143,2 %
Toimintatuotot yhteensä:	319 829	393 480	267 819	68,1 %	83,7 %
Valmistus omaan käyttöön	41 056	0	5 904	0,0 %	14,4 %
<i>Toimintakulut:</i>					
Henkilöstökulut	-363 255	-398 030	-397 109	99,8 %	109,3 %
Palvelujen ostot	-94 494	-158 180	-92 036	58,2 %	97,4 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 251	-14 500	-5 761	39,7 %	79,5 %
Avustukset	0			0,0 %	0,0 %
Muut toimintakulut	-12 567	-12 770	-14 690	115,0 %	116,9 %
Toimintakulut yhteensä:	-477 568	-583 480	-509 597	87,3 %	106,7 %
TOIMINTAKATE	-116 683	-190 000	-235 874	124,1 %	202,1 %

Poistot

Toimielin: LÄNSIRANNIKON VALVONTALAUTAKUNTA
Tilivelvollinen: Ympäristö- ja ympäristöterveydenhuollon päällikkö
 Tommy Stenlund

Sitovat tavoitteet	Toimenpide	Tavoitetaso/mittari	Arviointi	Tila
Terveysturvalla ja elintarvikevalvonnalla on valvontasuunnitelmat laadukkaan valvontatyön turvaamiseksi yhteistoiminta-alueella	Lautakunta hyväksyy valvontasuunnitelmat.	Pyritään toteuttamaan valvontasuunnitelmat ja priorisoimaan kiireellisiä asioita.	Valvontatehtäviä on tehty suunnitelmien kuvauksen mukaisesti. Kiireellisiä asioita on priorisoitu. Valvonta on ollut riskiperusteista. Yksikkö ei ole ehtinyt tekemään kaikkia suunnitelmallisia tarkastuksia, korkeamman riskiluokan kohteita on priorisoitu.	Valmis ■
Ympäristönsuojelulla on valvontasuunnitelma ja valvontaohjelma	Ympäristöjaosto hyväksyy valvontasuunnitelman mukaisen valvontaohjelman.	Ympäristönsuojelun valvontasuunnitelmaa ja ohjelmaa noudatetaan	Ympäristönsuojelun valvontasuunnitelman 2023 tavoitteet ovat toteutuneet.	Valmis ■
Ympäristöyksiköllä on kestävä ja tasapainoinen talous.	Maksutaksat päätetään omakustannusperiaatteella ja niitä tarkistetaan vuosittain.	Talousarviota tasapainotetaan lupa-asioista, perusmaksuista, klinikkamaksuista ja valvontamaksuista saatavilla tuotoilla.	Toimintatuotot ovat 101,3 prosenttia budjetoidusta ja toimintakulut 100,58 prosenttia budjetoidusta. Koko lautakunnan tuloksena on näin ollen pieni plussatuloks.	Valmis ■

LÄNSIRANNIKON VALVONTALAUTAKUNTA	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Tilinpäätös 2023	TP-23 verrattuna TA-23	TP-23 verrattuna TP-22
<i>Toimintatuotot:</i>					
Myyntituotot	1 601 300	1 776 185	1 835 666	103,3 %	114,6 %
Maksutuotot	292 688	325 000	292 307	89,9 %	99,9 %
Tuet ja avustukset	5 517	0	6 646	0,0 %	120,5 %
Muut toimintatuotot	10 301	29 500	8 434	28,6 %	81,9 %
Toimintatuotot yhteensä:	1 909 806	2 130 685	2 143 054	100,6 %	112,2 %
Valmistus omaan käyttöön	3 480	0		0,0 %	0,0 %
<i>Toimintakulut:</i>					
Henkilöstökulut	-1 650 957	-1 840 330	-1 861 221	101,1 %	112,7 %
Palvelujen ostot	-221 382	-217 880	-210 961	96,8 %	95,3 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-36 809	-64 875	-67 856	104,6 %	184,3 %
Avustukset	-2 267	-5 000	-1 925	38,5 %	84,9 %
Muut toimintakulut	-1 871	-2 600	-1 091	41,9 %	58,3 %
Toimintakulut yhteensä:	-1 913 286	-2 130 685	-2 143 054	100,6 %	112,0 %
TOIMINTAKATE	0	0	0		

Poistot 0 0

Toimielin: KUNNANHALLITUS
Tilivelvollinen: Kunnanjohtaja Rurik Ahlberg
Tehtäväalue: Pohjanmaan hyvinvointialue
Talousarviovastaava: Talousjohtaja Henrik Sandback

POHJANMAAN HYVINVOINTIALUE	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Tilinpäätös 2023	TP-23 verrattuna TA-23	TP-23 verrattuna TP-22
<i>Toimintatuotot:</i>					
Myyntituotot	270 191		-7 573		-2,8 %
Maksutuotot	56				0,0 %
Tuet ja avustukset	77 246				0,0 %
Muut toimintatuotot	61 693				0,0 %
Toimintatuotot yhteensä:	409 186	0	-7 573		-1,9 %
<i>Toimintakulut:</i>					
Henkilöstökulut	3 192		-289		-9,0 %
Palvelujen ostot	-68 691 345		65		-0,0 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 942		-243		4,1 %
Avustukset	-23 039		678		-2,9 %
Muut toimintakulut	-249 494		0		0,0 %
Toimintakulut yhteensä:	-68 966 628	0	210		-0,0 %
TOIMINTAKATE	-68 557 442	0	-7 363		0,0 %

Toimielin: KUNNANHALLITUS
Tilivelvollinen: Kunnanjohtaja Rurik Ahlberg
Tehtäväalue: Muut kuntayhtymät ja yhteistoiminta-alueet
Talousarviovastaava: Talousjohtaja Henrik Sandback

MUUT KUNTAYHTYMÄT JA YHTEISTOIMINTA-ALUEET	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Tilinpäätös 2023	TP-23 verrattuna TA-23	TP-23 verrattuna TP-22
<i>Toimintatuotot:</i>					
Muut toimintatuotot	18 628	0	35 522	0,0 %	190,7 %
Toimintatuotot yhteensä:	18 628	0	35 522	0,0 %	190,7 %
<i>Toimintakulut:</i>					
Henkilöstökulut		0	-6 000	0,0 %	0,0 %
Palvelujen ostot	-3 353 673	-2 048 248	-2 038 479	99,5 %	60,8 %
Avustukset	-6 923	0	0	0,0 %	0,0 %
Muut toimintakulut	-43 316	-43 820	-43 826	100,0 %	101,2 %
Toimintakulut yhteensä:	-3 403 912	-2 092 068	-2 088 305	99,8 %	61,4 %
TOIMINTAKATE	-3 385 283	-2 092 068	-2 052 783	98,1 %	60,6 %
<i>Poistot</i>		-100 251	-100 251		

Tehtäväalue käsittää seuraavat organisaatiot

MUUT KUNTAYHTYMÄT JA YHTEISTOIMINTA-ALUEET	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Tilinpäätös 2023	% talousarviosta 2023	% tilinpäätöksestä 2022
Pohjanmaan pelastuslaitos	-1 529 505			0,0	0,0
Vaasanseudun Areenat	-526 693	-555 656	-518 456	93,3	98,4
Länsirannikon valvontalautakunta	-640 742	-725 510	-728 491	100,4	113,7
Pohjanmaan liitto	-342 164	-361 640	-361 640	100,0	105,7
SÖFUK	-222 740	-307 000	-307 456	100,1	138,0
Vöyrin maaseutulautakunta	-119 852	-138 472	-132 940	96,0	110,9
Pedersören lomituspalvelu	-3 587	-3 790	-3 800	100,3	105,9
YHTEENSÄ:	-3 385 283	-2 092 068	-2 052 783	98,1	60,6

Toimielin: KUNNANHALLITUS
Tilivelvollinen: Kunnanjohtaja Rurik Ahlberg
Tehtäväalue: Kiinteistötulot
Talousarviovastaava: Hallintojohtaja Marcus Beijar

KIINTEISTÖTULOT	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Tilinpäätös 2023	TP-23 verrattuna TA-23	TP-23 verrattuna TP-22
<i>Toimintatuotot:</i>					
Myyntituotot	187 590	54 500	130 367	239,2 %	69,5 %
Muut toimintatuotot	1 454 786	900 000	757 821	84,2 %	52,1 %
Toimintatuotot yhteensä:	1 642 376	954 500	888 188	93,1 %	54,1 %
<i>Toimintakulut:</i>					
Henkilöstökulut	-3 166	-11 300	-9 497	84,0 %	300,0 %
Palvelujen ostot	-173 060	-143 200	-139 288	97,3 %	80,5 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-19 429	0	-5 157	0,0 %	26,5 %
Muut toimintakulut	-483	-100 000	-353	0,4 %	73,2 %
Toimintakulut yhteensä:	-196 137	-254 500	-154 295	60,6 %	78,7 %
TOIMINTAKATE	1 446 239	700 000	733 893	104,8 %	50,7 %

Tuottojen jakautuminen	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Tilinpäätös 2023	TP-23 verrattuna TA-23	TP-23 verrattuna TP-22
Maankäyttömaksu					
Maanvuokrat	558 394	500 000	612 175	122,4	109,6
Myyntivoitot	890 937	400 000	140 703	35,2	15,8
Metsänmyynti	190 419	54 500	130 290	239,1	68,4
Maankäyttösopimukset	2 549	0	0	0,0	0,0
Muut tulot	77		5 020	0,0	6 519,5
YHTEENSÄ:	1 642 376	954 500	888 188	93,1	54,1

Toimielin: KUNNANHALLITUS
Tilivelvollinen: Kunnanjohtaja Rurik Ahlberg
Tehtäväalue: Tasausmaksu Kevalle
Talousarviovastaava: Talousjohtaja Henrik Sandback

TASAUSMAKSU KEVALLE	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Tilinpäätös 2023	TP-23 verrattuna TA-23	TP-23 verrattuna TP-22
Henkilöstökulut	-1 230 763	-1 110 000	-1 108 286	99,8 %	90,0 %
Toimintakulut yhteensä:	-1 230 763	-1 110 000	-1 108 286	99,8 %	90,0 %
TOIMINTAKATE	-1 230 763	-1 110 000	-1 108 286	99,8 %	90,0 %

MUSTASAAREN KUNTA	Tilinpäätös	Talousarvio	Tilinpäätös	% talous-	% tilin-
	2022	muutoksineen	2023	arviosta	päätöksestä
Toimintakate	2022	2023	2023	2023	2022
Keskusvaalilautakunta/Vaalit	-5 475	-20 000	-10 010	50,1 %	182,8 %
Tarkastuslautakunta/Tilintarkastus	-34 472	-40 000	-36 666	91,7 %	106,4 %
Kunnanhallitus	-5 224 830	-5 580 000	-5 361 936	96,1 %	102,6 %
Konsernihallinto	-4 428 181	-4 621 040	-4 444 199	96,2 %	100,4 %
Kuntakehitys	-796 649	-958 960	-917 736	95,7 %	115,2 %
Sivistysvaliokunta	-44 597 899	-47 228 548	-48 615 838	102,9 %	109,0 %
Hallinto	-915 330	-533 310	-547 838	102,7 %	59,9 %
Perusopetus	-26 202 189	-27 256 860	-28 079 366	103,0 %	107,2 %
Korsholms gymnasium	-1 853 036	-2 102 630	-2 057 837	97,9 %	111,1 %
Varhaiskasvatus ja esiopetus	-15 627 344	-17 335 748	-17 930 796	103,4 %	114,7 %
Hyvinvointivaliokunta	-4 352 003	-4 832 673	-4 701 632	97,3 %	108,0 %
Hyvinvointia edistävä toiminta	-782 223	-1 038 413	-880 762	84,8 %	112,6 %
Vapaa-aika- ja kulttuuritoiminta	-1 285 910	-1 402 270	-1 381 469	98,5 %	107,4 %
Mustasaaren aikuisopisto	-887 148	-916 660	-952 619	103,9 %	107,4 %
Kirjastoiminta	-978 439	-1 011 830	-1 034 395	102,2 %	105,7 %
Mustasaaren musiikkiopisto	-418 282	-463 500	-452 387	97,6 %	108,2 %
Yhdyskuntarakentamisen valiokunta	2 832 911	2 004 110	2 140 909	106,8 %	75,6 %
Hallinto	-394 339	-478 070	-393 814	82,4 %	99,9 %
Tekniset palvelut	-1 449 364	-1 765 250	-1 727 570	97,9 %	119,2 %
Liikenneväylät	-824 649	-1 019 500	-1 004 400	98,5 %	121,8 %
Kiinteistöosasto	6 229 754	6 126 360	6 291 122	102,7 %	101,0 %
Siivous- ja ruokapalvelut	49 005	20 040	-128 961	-643,5 %	-263,2 %
Kaavoitus	-777 496	-879 470	-895 468	101,8 %	115,2 %
Rakennuslautakunta/Rakennusvalvonta	-116 683	-190 000	-235 874	124,1 %	202,1 %
Länsirannikon valvontalautakunta	0	0	0		
Ympäristöterveydenhuolto	0	0	0		
Ympäristönsuojelu	0	0	0		
Kh/Pohjanmaan hyvinvointialue	-68 557 442	0	-7 363		0,0 %
Kh/Muut kuntayhtymät ja yhteistoiminta-alueet	-3 385 283	-2 092 068	-2 052 783	98,1 %	60,6 %
Kh/Kiinteistötulot (tuotto)	1 446 239	700 000	733 893	104,8 %	50,7 %
Kh/Tasausmaksu Kevalle	-1 230 763	-1 110 000	-1 108 286	99,8 %	90,0 %
YRV/Vesihuoltolaitos (tuotto)	1 976 676	1 900 000	1 689 197	88,9 %	85,5 %
TOIMINTAKATE	-121 249 023	-56 489 179	-57 566 389	101,9 %	47,5 %

INVESTOINTITALOUSARVIO	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutoksineen	Toteutettu, euroa	Toteutettu, %	Kommentti
	2023	2023	2023	2023	

KUNNANHALLITUS

KIINTEÄ OMAISUUS, sitovuustaso BRUTTO					
Menot	-700 000	-700 000	-837 782	119,7 %	
Tulot	900 000	400 000	153 668	38,4 %	
NETTO	200 000	-300 000	-684 115	228,0 %	Yli talousarvion
IRTAIN OMAISUUS					
Menot			-444 471		
Tulot			2 611		
NETTO	-570 000	-570 000	-441 860	77,5 %	
ARVOPAPERIT					
NETTO	-25 000	-36 000	-35 253	97,9 %	
BOTNIAHALLI					
NETTO	-1 250 000	-1 250 000	-509 386	40,8 %	
VARATTU TOTEUTTAMATTOMIIN HANKKEISIIN					
NETTO	-50 000	0	0	0,0 %	

SIVISTYSVALIOKUNTA

IRTAIN OMAISUUS					
NETTO	-200 000	-200 000	-188 788	94,4 %	

HYVINVOINTIVALIOKUNTA

LIIKUNTA-ALUEIDEN KEHITTÄMISMÄÄRÄRAHA					
NETTO	-65 000	-65 000	-61 260	94,2 %	
IRTAIN OMAISUUS					
NETTO	-90 000	-90 000	-57 168	63,5 %	

INVESTOINTITALOUSARVIO	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutoksineen	Toteutettu, euroa	Toteutettu, %	Kommentti
	2023	2023	2023	2023	

YHDYSKUNTARAKENTAMISEN VALIOKUNTA

IRTAIN OMAISUUS					
NETTO	-362 000	-362 000	-326 754	90,3 %	
KIINTEISTÖOSASTO					
IRTAIN OMAISUUS JA PIENET INVESTOINNIT					
Menot			-1 273 118		
Tulot			10 370		
NETTO	-1 070 000	-1 260 000	-1 262 748	100,2 %	Yli talousarvion
POHJANMAAN HYVINVOINTIALUE					
NETTO	-500 000	-370 000	-275 067	74,3 %	
KOIVULAHDEN PÄIVÄKOTIRATKAISUT					
NETTO	-500 000	-607 500	-698 168	114,9 %	Yli talousarvion
TALONRAKENNUS					
MUSTASAAREN SIVISTYSKAMPUS					
NETTO	-4 750 000	-7 710 000	-7 812 445	101,3 %	Yli talousarvion
MUU TALONRAKENNUS					
NETTO	-70 000	-70 000	-44 193	63,1 %	
KORS HOLMS GYMNASIUM					
NETTO	-1 400 000	-650 000	-533 782	82,1 %	

INVESTOINTITALOUSARVIO	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutoksineen	Toteutettu, euroa	Toteutettu, %	Kommentti
	2023	2023	2023	2023	
JULKINEN OMAISUUS					
LIIKENNEVÄYLÄT JA PUISTOALUEET					
VAHANKYRONTIEN KEVYEN LIIKENTEEEN VAYLA					
NETTO	0	-250 000	-211 687	84,7 %	
SEPÄNKYLÄN KESKUSTA					
NETTO	-450 000	-990 000	-994 952	100,5 %	Yli talousarvion
GRANHOLMSBACKEN					
NETTO	-900 000	-540 000	-502 247	93,0 %	
TIEVALAISTUS					
NETTO	-321 000	-321 000	-337 147	105,0 %	Yli talousarvion
SULVAN KOULUKESKUS, TEKONURMIKENTTÄ					
NETTO	-300 000	-415 000	-279 907	67,4 %	
MUUT RAKENNUSINVESTOINNIT, LIIKENNEVÄYLÄT JA PUISTOALUEET					
Menot			-2 543 122		
Tulot			640 637		
NETTO	-2 055 000	-1 901 500	-1 902 485	100,1 %	Yli talousarvion
VESIHUOLTOLAITOS					
IRTAIN OMAISUUS					
NETTO	-11 000	-30 000	-26 633	88,8 %	
VIEMÄRÖINTI KAAVA-ALUEIDEN ULKOPUOLELLA, sitovuustaso BRUTTO					
Menot	-250 000	-130 000	-139 140	107,0 %	
Tulot (Liittymismaksut)	80 000	80 000	71 587	89,5 %	
NETTO	-170 000	-50 000	-67 554	135,1 %	Yli talousarvion
PÄTTIN PUHDISTAMO					
NETTO	-55 000	-55 000	-36 385	66,2 %	
Mustasaaren kunta omistaa 7,5 % Pättin puhdistamosta.					
MUUT RAKENNUSINVESTOINNIT, VESIHUOLTOLAITOS					
Menot	-1 135 000	-1 302 000	-1 242 673	95,4 %	
Tulot (Liittymismaksut)	340 000	340 000	216 719	63,7 %	
NETTO	-795 000	-962 000	-1 025 954	106,6 %	Yli talousarvion
INVESTOINTITALOUSARVIO YHTEENSÄ					
Menot	-17 079 000	-19 875 000	-19 411 531	97,4 %	
Tulot	1 320 000	820 000	1 095 591	133,6 %	
NETTO	-15 759 000	-19 055 000	-18 315 941	95,9 %	

Selvitys useamman vuoden aikana toteutettavista investointihankkeista

Käynnissä olevat ja loppuun saadetut hankkeet 31.12.2023	Valtuuston hyväksymät hankekustannukset euroa	Toteutettu 31.12.2023 euroa	Poikkeama hankekustannuksesta euroa	%	Tarkennukset
TALONRAKENNUS					
MUSTASAAREN SIVISTYSKAMPUS, VAIHE 1					
NETTO, sitovuustaso:	-16 700 000	-7 744 254	8 955 746	53,6	Rakentamisen aloitus kesäkuussa 2023.
MUSTASAAREN SIVISTYSKAMPUS (KESKUSKOULUN KORJAUS)					
NETTO, sitovuustaso:	-1 950 000	-17 074	1 932 926	99,1	Summa muodostuu selvityksistä ja suunnitelmista. Hanke on budjetoitu vuosille 2027–2028.
VÄESTÖNSUOJA, SEPÄNKYLÄN KOULUKESKUS					
NETTO, sitovuustaso:	-900 000	-916 601	-16 601	-1,8	Hanke päättynyt 2023.
KORSHOLMS GYMNASIUM, LAAJENNUS					
NETTO, sitovuustaso:	-1 400 000	-533 782	866 218	61,9	Rakentamisen aloitus syyskuussa 2023.
BÖLEN PÄIVÄKOTI, LÄMMITYSJÄRJESTELMÄN PÄIVITYS					
NETTO, sitovuustaso:	-130 000	-10 209	119 791	92,1	Hankkeen aloitus 2023.
BJÖRKÖBYN PALOASEMA, LÄMMITYSJÄRJESTELMÄN PÄIVITYS					
NETTO, sitovuustaso:	-46 020	-51 289	-5 269	-11,4	Hankkeen aloitus 2023, palosuojelurahaston avustus tulee vuonna 2024.
SEPÄNKYLÄN PALOASEMA, LÄMMITYSJÄRJESTELMÄN PÄIVITYS					
NETTO, sitovuustaso:	-116 520	-121 573	-5 053	-4,3	Hankkeen aloitus 2023, palosuojelurahaston avustus tulee vuonna 2024.
KOIVULAHDEN PALOASEMA, LÄMMITYSJÄRJESTELMÄN PÄIVITYS					
NETTO, sitovuustaso:	-127 320	-8 397	118 923	93,4	Hankkeen aloitus 2023, palosuojelurahaston avustus tulee vuonna 2024.
GRANHOLMSBACKEN, MAANKAATOPIAIKKA					
NETTO, sitovuustaso:	-130 000	-129 304	696	0,5	Hanke valmistuu 2024.

Korsholms kommun *Mustasaaren kunta*

Resultaträkning *Tuloslaskelma*

1.1-31.12.2023	Bokfört Kirjattu 2022	Budget med budgetändringar Talousarvio muutoksineen 2023	Bokfört Kirjattu 2023	% av BU % TA:sta 2023	% av BS % TP:stä 2022
Verksamhetens intäkter <i>Toimintatuotot</i>					
Försäljningsintäkter <i>Myyntituotot</i>	15 054 473	13 892 235	14 384 720	103,5 %	95,6 %
Avgiftsintäkter <i>Maksutuotot</i>	2 405 185	2 437 580	2 160 853	88,6 %	89,8 %
Understöd och bidrag <i>Tuet ja avustukset</i>	1 528 513	1 178 224	1 812 476	153,8 %	118,6 %
Övriga verksamhetsintäkter <i>Muut toimintatuotot</i>	15 707 552	14 533 608	15 165 910	104,4 %	96,6 %
Verksamhetens intäkter sammanlagt					
<i>Toimintatuotot yhteensä</i>	34 695 723	32 041 647	33 523 959	104,6 %	96,6 %
Tillverkning för eget bruk <i>Valmistus omaan käyttöön</i>	438 161	354 300	484 895	136,9 %	110,7 %
Verksamhetens kostnader <i>Toimintakulut</i>					
Personalkostnader <i>Henkilöstökulut</i>	-46 923 141	-49 248 356	-50 308 971	102,2 %	107,2 %
Köp av tjänster <i>Palvelujen ostot</i>	-90 454 428	-20 729 987	-21 901 659	105,7 %	24,2 %
Material, förnödenheter och varor <i>Aineet, tarvikkeet ja tavara</i>	-7 615 069	-7 483 425	-7 553 935	100,9 %	99,2 %
Understöd <i>Avustukset</i>	-2 322 253	-2 342 700	-2 237 152	95,5 %	96,3 %
Övriga verksamhetskostnader <i>Muut toimintakulut</i>	-9 068 017	-9 080 658	-9 573 526	105,4 %	105,6 %
Verksamhetens kostnader sammanlagt					
<i>Toimintakulut yhteensä</i>	-156 382 908	-88 885 126	-91 575 243	103,0 %	58,6 %
VERKSAMHETS BIDRAG <i>TOIMINTAKATE</i>					
	-121 249 023	-56 489 179	-57 566 389	101,9 %	47,5 %
Skatteinkomster <i>Verotulot</i>	88 874 420	48 000 000	48 549 359	101,1 %	54,6 %
Statsandelar <i>Valtionosuudet</i>	43 502 823	24 600 000	24 687 812	100,4 %	56,7 %
Skattefinansiering sammanlagt <i>Verorahoitus yhteensä</i>	132 377 243	72 600 000	73 237 171	100,9 %	55,3 %
Finansiella intäkter <i>Rahoitustuotot</i>	231 495	170 000	164 937	97,0 %	71,2 %
Finansiella kostnader <i>Rahoituskulut</i>	-359 678	-1 200 000	-1 330 113	110,8 %	369,8 %
Finansiella intäkter och kostnader sammanlagt					
<i>Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä</i>	-128 183	-1 030 000	-1 165 176	113,1 %	909,0 %
ÅRS BIDRAG <i>VUOSIKATE</i>					
	11 000 037	15 080 821	14 505 606	96,2 %	131,9 %
Avskrivningar <i>Poistot</i>	-9 438 470	-10 000 000	-9 478 837	94,8 %	100,4 %
Nedskrivningar <i>Arvon alentumiset</i>			-91 518		
Förändring av reserver <i>Varausten muutos</i>		-4 500 000	-1 500 000	33,3 %	
RESULTAT <i>TULOS</i>	1 561 566	580 821	3 435 251		220,0 %

RAHOITUSLASKELMA, talousarviovertailu**Mustasaaren kunta**

	Tilinpäätös 2022	Talousarvio muutoksineen 2023	Tilinpäätös 2023
Vuosikate	11 000 037	15 080 821	14 505 606
Satunnaiset erät	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-889 337	-300 000	-140 703
Toiminnan rahavirta	10 110 700	14 780 821	14 364 903
Investointimenot	-15 002 336	-19 875 000	-19 411 531
Rahoitusosuudet investointimenoihin	185 846	0	652 297
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 624 508	400 000	153 668
Investointien rahavirta	-13 191 982	-19 475 000	-18 605 567
Toiminnan ja investointien rahavirta (A)	-3 081 282	-4 694 179	-4 240 664
Antolainasaamisten lisäykset	-385 072	-4 000 000	-2 970 000
Antolainasaamisten vähennykset	101 000	101 000	128 536
Antolainauksen muutokset	-284 072	-3 899 000	-2 841 464
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	16 000 000	18 000 000	18 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-15 499 998	-15 100 000	-15 099 998
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-2 000 000	4 000 000	4 460 000
Lainakannan muutokset (netto), sitovuustaso	-1 499 998	6 900 000	7 360 002
Oman pääoman muutokset			-117 855
Liittymismaksut	410 207	420 000	289 627
Muut maksuvalmiuden muutokset	2 717 388	-2 500 000	-4 526 132
Rahoituksen rahavirta (B)	1 343 525	921 000	164 178
Rahavarojen muutos (A + B)	-1 737 757	-3 773 179	-4 076 486
Velkataakka kunakin vuonna 31.12. (1 000 euroa)	88 071 432	94 971 432	95 431 434
Velkataakka asukasta kohti kunakin vuonna 31.12.	4 479	4 804	4 830
	lopullinen	ennuste	alustava
asukasluku:	19 662	19 770	19 757

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

Mustasaaren kunta Tuloslaskelma 1.1.–31.12.2023 Ulkoiset tilitapahtumat	Tilinpäätös 2023	Tilinpäätös 2022	Muutos 2022 – 2023 %	Muutos 2022 – 2023 euroa
Myyntituotot	7 531 956	8 727 045	-13,7	-1 195 089
Maksutuotot	2 159 422	2 404 851	-10,2	-245 429
Tuet ja avustukset	1 812 476	1 528 513	18,6	283 963
Muut toimintatuotot	6 486 468	7 473 093	-13,2	-986 626
Toimintatuotot yhteensä	17 990 322	20 133 503	-10,6	-2 143 181
Valmistus omaan käyttöön	484 895	438 161	10,7	46 734,70
Henkilöstökulut yhteensä, joista	-50 308 971	-46 923 141	7,2	-3 385 830,78
Palkat ja palkkiot	-41 130 656	-37 984 586	8,3	-3 146 069,82
Eläkekulut	-8 023 381	-7 476 368	7,3	-547 013,41
Muut henkilösivukulut	-1 154 934	-1 462 187	-21,0	307 252,45
Palvelujen ostot	-14 774 925	-83 817 706	-82,4	69 042 780,72
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 406 439	-7 462 843	-0,8	56 403,35
Avustukset	-2 237 152	-2 322 253	-3,7	85 100,65
Muut toimintakulut	-1 314 118	-1 294 745	1,5	-19 372,88
Toimintakulut yhteensä	-76 041 606	-141 820 687	-46,4	65 779 081,06
Toimintakate	-57 566 389	-121 249 023	-57,2	63 682 635
Verotulot	48 549 359	88 874 420	-45,4	-40 325 061
Valtionosuudet	24 687 812	43 502 823	-43,3	-18 815 011
Verorahoitus yhteensä	73 237 171	132 377 243	-44,7	-59 140 072
Korkotuotot	75 384,79	32 817	129,7	42 568
Muut rahoitustuotot	89 552,52	198 678	-54,9	-109 126
Korkokulut	-1 330 103	-355 229	274,4	-974 874
Muut rahoituskulut	-11	-4 449	-99,8	4 439
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-1 165 176	-128 183	809,0	-1 036 993
Vuosikate	14 505 606	11 000 037	31,9	3 505 570
Suunnitelman mukaiset poistot	-9 478 837,25	-9 438 470	0,4	-40 367
Arvonalentumiset	-91 517,81			
Poistot yhteensä	-9 570 355	-9 438 470	1,4	-131 885
				0
Satunnaiset tulot				
Satunnaiset menot				
Satunnaiset erät yhteensä		0		
Tilikauden tulos	4 935 251	1 561 566	68,4	3 373 685
Poistoeron lisäys (-) / vähennys (+)				
Varausten lisäys (-) / vähennys (+)	-1 500 000			
Rahastojen lisäys (-) / vähennys (+)				
Tilikauden ylijäämä (+) / alijäämä (-)	3 435 251	1 561 566		1 873 685
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	23,8	14,2		
Vuosikate/Poistot, %	151,6	116,5		
Vuosikate, euroa asukasta kohti	734	559	31,2	175
Kertynyt ylijäämä 31.12., euroa	16 110 313	12 792 917	25,9	3 317 396
Kertynyt ylijäämä, euroa asukasta kohti	815	651	25,3	165

Mustasaaren kunta Rahoituslaskelma 1.1.–31.12.2023	Tilinpäätös 2023	Tilinpäätös 2022	Muutos 2022 – 2023 %	Muutos 2022 – 2023 euroa
Vuosikate	14 505 606	11 000 037	31,9	3 505 570
Satunnaiset erät				
Tulorahoituksen korjauserät	-140 703	-889 337	-84,2	748 634
Toiminnan rahavirta	14 364 903	10 110 700	42,1	4 254 204
Investointimenot	-19 411 531	-15 002 336	29,4	-4 409 196
Rahoitusosuudet investointimenoihin	652 297	185 846	251,0	466 451
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	153 668	1 624 508	-90,5	-1 470 841
Investointien rahavirta	-18 605 567	-13 191 981	41,0	-5 413 586
Toiminnan ja investointien rahavirta (A)	-4 240 664	-3 081 282	37,6	-1 159 382
Antolainasaamisten lisäys	-2 970 000	-385 072		-2 584 928,00
Antolainasaamisten vähennys	128 536	101 000	27,3	27 536,04
Antolainauksen muutokset yhteensä	-2 841 464	-284 072	900,3	-2 557 392
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	18 000 000	16 000 000		2 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-15 099 998	-15 499 998	-2,6	400 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	4 460 000	-2 000 000	-323,0	6 460 000
Lainakannan muutokset yhteensä	7 360 002	-1 499 998	-590,7	8 860 000
Oman pääoman muutokset	-117 855			-117 855
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	274 345	2 526	10 758,9	271 818
Vaihto-omaisuuden muutos	-2 319	216 990	-101,1	-219 309
Saamisten muutos	44 314	2 634 432	-98,3	-2 590 118
Korottomien velkojen muutos	-4 552 846	273 646	-1 763,8	-4 826 492
Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	-4 236 506	3 127 595	-235,5	-7 364 100
Rahoituksen rahavirta (B)	164 177	1 343 525	-87,8	-1 179 347
Rahavarojen muutos (A + B)	-4 076 486	-1 737 757	134,6	-2 338 729
Rahavarat 31.12.	550 763	4 627 250	-88,1	-4 076 486
Rahavarat 1.1.	4 627 250	6 365 007	-27,3	-1 737 757
Rahavarojen muutos	-4 076 486	-1 737 757	134,6	-2 338 729
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, euroa	-15 675 892	-28 568 654	-45,1	12 892 762
Investointien tulorahoitus, %	77,3	74,2		
Lainanhoitokate	1,5	1,1		
Maksuvalmius, kassapäivät	2	10		
Velkataakka 31.12., euroa	95 431 434	88 071 432	8,4	7 360 002
Velkataakka, euroa asukasta kohti 31.12.	4 830	4 479	7,8	351
Asukasluvu 31.12.	19 757	19 662	0,5	95

Mustasaaren kunta				
Tase	31.12.2023	31.12.2022		
VASTAAVAA	euroa	euroa		
			Muutos	
			%	euroa
PYSYVÄT VASTAAVAT	175 362 962	170 370 288	2,9	4 992 674
Aineettomat hyödykkeet	2 346 840	2 297 511	2,1	49 330
Aineettomat oikeudet	152 632	33 539	355,1	119 093
Muut pitkävaikutteiset menot	2 194 208	2 120 840	3,5	73 367
Ennakkomaksut	0	143 131		-143 131
Aineelliset hyödykkeet	156 834 485	147 740 932	6,2	9 093 553
Maa- ja vesialueet	19 622 484	18 795 446	4,4	827 038
Rakennukset	81 895 903	82 907 187	-1,2	-1 011 284
Kiinteät rakenteet ja laitteet	43 024 510	41 820 029	2,9	1 204 481
Koneet ja kalusto	1 430 724	1 434 850	-0,3	-4 126
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	10 860 865	2 783 421	290,2	8 077 444
Sijoitukset	16 181 637	20 331 846	-20,4	-4 150 209
Osakkeet ja osuudet	12 349 717	19 341 389	-36,1	-6 991 672
Muut lainasaamiset	3 762 285	920 821	308,6	2 841 464
Muut saamiset	69 635	69 635	0,0	0
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	26 684	26 071	2,4	614
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	26 684	26 071	2,4	614
VAIHTUVAT VASTAAVAT	3 058 899	7 177 380	-57,4	-4 118 481
Vaihto-omaisuus	22 998	20 679	11,2	2 319
Aineet ja tarvikkeet	22 998	20 679	11,2	2 319
Saamiset	2 485 138	2 529 452	-1,8	-44 314
Pitkäaikaiset saamiset	1 785	1 785		0
Muut saamiset	1 785	1 785		0
Lyhytaikaiset saamiset	2 483 352,58	2 527 667	-1,8	-44 314
Myyntisaamiset	1 233 706	1 491 073	-17,3	-257 368
Muut saamiset	382 521	611 697	-37,5	-229 176
Siirtosaamiset	867 126	424 897	104,1	442 230
Rahoitusarvopaperit	19 325	19 325	0,0	0
Osakkeet ja osuudet	19 325	19 325	0,0	0
Rahat ja pankkisaamiset	531 439	4 607 925	-88,5	-4 076 486,13
Vastaavaa yhteensä	178 448 545	177 573 739	0,5	874 806

Mustasaaren kunta				
Tase	31.12.2023	31.12.2022		
VASTATTAVAA	euroa	euroa		
			Muutos	
			%	euro
OMA PÄÄOMA	55 505 476	59 212 784	-6,3	-3 707 309
Peruspääoma	39 395 163	46 419 868	-15,1	-7 024 705
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	12 675 062	11 231 350	12,9	1 443 711
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	3 435 251	1 561 566	120,0	1 873 685
POISTOERO JA VARAUKSET	1 500 000	0		1 500 000
Investointivaraus	1 500 000	0		1 500 000
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	733 913	458 955	59,9	274 958
Valtion toimeksiannot	0	0	#DIVISION/0!	0
Lahjoitusrahastojen pääomat	342 364	240 643	42,3	101 721
Muut toimeksiantojen pääomat	391 549	218 311	79,4	173 238
VIERAS PÄÄOMA	120 709 157	117 902 001	2,4	2 807 156
Pitkäaikainen	67 723 426	65 524 431	3,4	2 198 995
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	56 800 008	54 971 434	3,3	1 828 574
Liittymismaksut ja muut velat	10 923 418	10 552 997	3,5	370 421
Lyhytaikainen	52 985 731	52 377 570	1,2	608 161
Joukkovelkakirjalainat	21 000 000	16 000 000	31,3	5 000 000
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	17 631 426	17 099 998	3,1	531 428
Saadut ennakot	104 471	72 267	44,6	32 204
Ostovelat	5 650 898	7 339 090	-23,0	-1 688 192
Muut velat	2 105 631	5 316 969	-60,4	-3 211 338
Siirtovelat	6 493 305	6 549 246	-0,9	-55 942
Vastattavaa yhteensä	178 448 545	177 573 739	0,5	874 806
Omavaraisuusaste, %	32,0	33,4		
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	132,2	77,3		
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa	16 110 313	12 792 917	25,9	3 317 396
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	815	651	25,3	165
Lainakanta 31.12., euroa	95 431 434	88 071 432	8,4	7 360 002
Lainakanta 31.12., euroa/asukas	4 830	4 479	7,8	351
Lainat ja vastuut, 31.12.	101 061 151	90 992 476	11,1	10 068 675
Lainat ja vastuut, euroa/asukas	5 115	4 628	10,5	487
Lainasaamiset, euroa	3 762 285	920 821	308,6	2 841 464
Asukasluku	19 757	19 662	0,5	95

KONSERNITILINPÄÄTÖS

KONSERNITULOSLASKELMA	1.1.–31.12.2023 euroa	1.1.–31.12.2022 euroa
Toimintatuotot	26 917 599	105 045 011
Toimintakulut	-83 719 005	-224 699 990
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta/tappiosta	41 438	191 684
Toimintakate	-56 759 968	-119 463 295
Verotulot	48 500 472	88 829 876
Valtionosuudet	24 687 812	43 502 823
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	76 057	33 401
Muut rahoitustuotot	130 942	465 323
Korkokulut	-1 487 793	-529 231
Muut rahoituskulut	-13 434	-109 731
Vuosikate	15 134 088	12 729 167
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-10 206 140	-11 115 414
Lisäpoistot	0	-179 525
Arvonalentumiset	-91 518	0
Satunnaiset erät; tuotot	0	0
Satunnaiset erät; kulut	0	0
Tilikauden tulos	4 836 430	1 434 228
Varausten ja rahastojen muutokset		
Poistoeron muutos	0	0
Varausten lisäys (-)	0	0
Rahastojen lisäys (-)	0	0
Tilikauden verot	0	0
Laskennalliset verot	2 721	-30 120
Vähemmistöosuudet	17 907	41 837
Tilikauden yli-/alijäämä	4 857 058	1 445 945
Toimintatuotot/toimintakulut, %	32,2	46,7
Vuosikate/poistot, %	148,3	114,5
Vuosikate, euroa/asukas	766	647
Asukasluku	19757	19662

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA	1.1.–31.12.2023 euroa		1.1.–31.12.2022 euroa	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	15 134 088		12 729 167	
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta	-41 438		-191 684	
Satunnaiset erät	0		0	
Tilikauden verot	0		0	
Tulorahoituksen korjauserät	-140 703	14 951 947	-701 217	11 836 266
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-22 408 545		-19 911 169	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	718 168		198 536	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	153 668	-21 536 710	1 635 293	-18 077 340
Toiminnan ja investointien rahavirta		-6 584 762		-6 241 074
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	-2 970 000		-385 072	
Antolainasaamisten vähennys	27 536	-2 942 464	0	-385 072
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	21 000 000		20 440 300	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-15 487 604		-17 055 151	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	4 661 503	10 173 898	-3 680 201	-295 052
Oman pääoman muutokset		-126 289		29 610
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	276 033		124 522	
Vaihto-omaisuuden muutos	20 019		148 952	
Saamisten muutos	186 328		-4 887 677	
Korottomien velkojen muutos	-4 809 486	-4 327 107	8 821 619	4 207 415
Rahoituksen rahavirta		2 778 039		3 556 901
Rahavarojen muutos		-3 806 723		-2 684 173
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	2 944 038		7 221 207	
Rahavarat 1.1.	6 750 761	-3 806 723	9 905 380	-2 684 173
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta	-35 563 919		-49 709 728	
Investointien tulorahoitus, %	69,8		64,6	
Lainanhoitokate	1,1		0,9	
Kassan riittävyys, pv	9		10	

Pohjanmaan hyvinvointialuetta, Kärkällä samkommunia ja Eskoon sosiaalipalvelujen kuntayhtymää ei enää vuodesta 2023 alkaen yhdistellä kunnan konsernitilinpäätökseen, joten rahavaroissa 31.12.2022 ja 1.1.2023 on ero, joka on -475 898 euroa. Pohjanmaan liiton peruspääomaan tehtyjen muutosten takia Mustasaaren kunnalla on hiukan suurempi osuus kuntayhtymästä 1.1.2023 alkaen. Tästä johtuva ero on +5 452 euroa.

KONSERNITASE

Mustasaaren kuntakonserni VASTAAVAA	31.12.2023 euroa	31.12.2022 euroa
PYSYVÄT VASTAAVAT	188 905 238	206 706 044
Aineettomat hyödykkeet	2 351 321	2 543 041
Aineettomat oikeudet	157 113	279 070
Muut pitkävaikutteiset menot	2 194 208	2 120 840
Ennakkomaksut	0	143 131
Aineelliset hyödykkeet	174 821 088	194 604 139
Maa- ja vesialueet	19 952 135	19 992 676
Rakennukset	96 415 137	125 520 212
Kiinteät rakenteet ja laitteet	43 519 093	42 789 152
Koneet ja kalusto	1 695 169	2 556 053
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	13 239 553	3 746 045
Sijoitukset	11 732 829	9 558 864
Osakkuusyhteisöosuudet	5 089 942	5 050 827
Osakkeet ja osuudet	3 131 293	3 898 742
Muut lainasaamiset	3 327 536	391 575
Muut saamiset	184 058	217 720
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	342 705	331 637
Valtion toimeksiannot	307 769	251 249
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	31 495	76 947
Muut toimeksiantojen varat	3 441	3 441
VAIHTUVAT VASTAAVAT	6 846 427	22 693 857
Vaihto-omaisuus	76 956	625 644
Aineet ja tarvikkeet	76 956	625 644
Saamiset	3 825 433	14 847 006
Pitkäaikaiset saamiset	529 123	464 667
Lainasaamiset	0	
Muut saamiset	529 123	464 667
Lyhytaikaiset saamiset	3 296 311	14 382 339
Myyntisaamiset	1 778 411	9 141 796
Lainasaamiset	0	10 830
Muut saamiset	476 996	1 998 803
Siirtosaamiset	1 040 904	3 230 909
Rahoitusarvopaperit	667 207	544 196
Osakkeet ja osuudet	667 207	544 196
Rahat ja pankkisaamiset	2 276 831	6 677 010
Vastaavaa yhteensä	196 094 369	229 731 538

Mustasaaren kuntakonserni VASTATTAVAA	31.12.2023 euroa	31.12.2022 euroa
OMA PÄÄOMA	63 345 317	65 527 580
Peruspääoma	39 395 163	46 419 868
Arvonkorotusrahasto	2 103 438	2 118 596
Muut omat rahastot	253 132	253 132
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä	16 736 526	15 290 040
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	4 857 058	1 445 945
VÄHEMMISTÖOSUUDET	766 523	784 431
PAKOLLISET VARAUKSET	0	500 902
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 074 546	918 944
Valtion toimeksiannot	281 109	251 262
Lahjoitusrahastojen pääomat	396 047	442 773
Muut toimeksiantojen pääomat	397 390	224 908
VIERAS PÄÄOMA	130 907 983	161 999 682
Pitkäaikainen	75 397 229	91 730 785
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	58 587 611	78 051 895
Lainat julkisyhteisöiltä	5 520 947	2 673 250
Lainat muilta luotonantajilta	675 943	739 717
Muut velat	10 612 728	10 265 923
Lyhytaikainen	55 510 754	70 268 897
Joukkovelkakirjalainat	21 561 440	16 493 680
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	18 064 841	18 914 725
Lainat muilta luotonantajilta	69 591	69 989
Saadut ennakot	199 068	86 734
Ostovelat	6 049 446	13 793 817
Muut velat	2 186 966	6 706 193
Siirtovelat	7 125 367	13 947 002
Laskennalliset verot	254 036	256 756
Vastattavaa yhteensä	196 094 369	229 731 538
Omavaraisuusaste, %	32,7	28,9
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	130,6	68,2
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), euroa	21 593 584	16 735 985
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), euroa/asukas	1 093	851
Konsernin lainat, euroa/asukas	5 288	5 948
Konsernin lainakanta 31.12., euroa	104 480 373	116 943 256
Lainat ja vastuut, 31.12.	110 206 361	147 611 534
Lainat ja vastuut, euroa/asukas	5 578	7 507
Konsernin lainasaamiset 31.12., euroa	3 327 536	391 575
Kunnan asukasluku	19 757	19 662

LIITETIEDOT

1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1.1 Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Käyttöomaisuuden arvostus

Käyttöomaisuus merkitään taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu etukäteen laaditun poistosuunnitelman mukaan (liitetiedoissa).

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien käyttöomaisuusosakkeet merkitään taseeseen hankintamenoon.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus merkitään taseeseen hankintamenoon.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset merkitään taseeseen nimellisarvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit merkitään taseeseen hankintamenoon.

1.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt ja kuntayhtymät.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen kiinteistötytäryhteisön keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty pariarvomenetelmällä.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhtiö on 1.1. 2009 muuttanut poistosuunnitelmaansa vastaamaan paremmin kunnan poistosuunnitelmaa. Yhtiön poistosuunnitelmaa käytetään konsernitilinpäätöksessä. Aiempien tilikausien poistoja on oikaistu vastaamaan kunnan poistosuunnitelmaa. Ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

2.1 Ulkoiset toimintatuotot

Kunnan toimintatuotot tehtäväalueittain ja konsernin toimintatuotot yhteisöittäin				
	Kunta		Konserni	
	2023	2022	2023	2022
Kunnan tehtäväalueet:			18 421 334	19 430 218
Konsernihallinto	1 305 006	2 417 850		
Sivistyspalvelut	3 944 637	3 854 300		
Hyvinvointipalvelut	1 254 295	1 004 728		
Yhdyskuntarakentaminen	11 971 279	12 856 624		
Sosiaalipalvelut				
Terveyspalvelut				
Konserniyhteisöjen toimintatuotot:				
Vaasan sairaanhoitopiiri				76 035 020
Eskoon kuntayhtymä				96 533
Kärkullan kuntayhtymä				1 291 064
Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur			4 902 010	4 851 135
Pohjanmaan liitto			351 007	310 553
Vaasanseudun Areenat			1 016 930	1 013 798
Fastighets Ab Korsholms Bostäder			2 193 072	1 985 343
Smedsby Värmeservice Ab				
Kiinteistö Oy Merten Talo			33 246	31 346
Yhteensä	18 475 217	20 133 502	26 917 599	105 045 011

2.2 Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot

	Kunta		Konserni	
	2023	2022	2023	2022
Muut toimintatuotot				
Kiinteistöjen ja maa-alueiden myyntivoitot				
- Maa-alueiden myynti	142 923	615 713	142 923	623 152
- Osakkeiden myynti		279 721		
Muut myyntivoitot				1 654
Muut toimintatappiot				
Muut myyntitappiot	-2 220	-6 097	-2 220	-6 111

Verojen ja valtionosuuksien erittely

	2023	2022
Verotuotot		
Kunnallisvero	39 599 360	78 332 898
Yhteisövero	3 219 921	5 144 944
Kiinteistövero	5 730 079	5 396 578
Verotuotot yhteensä	48 549 359	88 874 420
Valtionosuudet		
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus		
Siitä: Verotuloihin perustva valtionosuuksien tasaus	23 031 997	35 278 221
Muut opetuksen ja kulttuurin valtionosuudet	4 189 702	4 645 056
Korvaus menetetyistä verotuloista	-1 200 161	-1 255 080
Valtionosuudet yhteensä	2 855 976	9 479 682
Verorahoitus yhteensä	73 237 171	132 377 243

2.4 Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Poistosuunnitelma

Hyväksytty kunnanvaltuustossa 16.4.1998 § 37.

Muutokset hyväksytty kunnanvaltuustossa 12.12.2002 § 92, 20.3.2003 § 18 ja 10.2.2014 § 4.

Poistomenetelmä: tasapoisto, jollei muuta mainita.

Poistot lasketaan kunkin kohteen käyttöönottokaudesta. Jos tarkkaa käyttöönottokautta ei voida antaa, käytetään heinäkuuta käyttöönottokautena. Pysyvän vastaavan hyödykkeen vähimmäisraja on 5 000 euroa (alv 0 %), jos kohde on otettu käyttöön ennen vuotta 2013, ja vuodesta 2013 lähtien 10 000 euroa (alv 0 %).

Aineettomat hyödykkeet	Kohde otettu käyttöön	
	ennen 2013	2013 alkaen
	poistoaika vuosina	
ATK-ohjelmistot	3	3
Muut pitkävaikutteiset menot	5	5
Kunnanvaltuuston päätöksellä voidaan yksittäisten kohteiden osalta käyttää pidempää, korkeintaan 20 vuoden poistoaikaa.		
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	ei poistoa	
Rakennukset ja rakennelmat		
Hallinto- ja laitosrakennukset	40	20–40*
Näihin luetaan kaikki rakennustavasta riippumatta, kuten virastotalo, kulttuuritalo, koulut, päiväkodit, paloasemat, vanhainkodit, terveyskeskus sekä vastaavat rakennukset.		
Tehdas- ja tuotantorakennukset	25	20
Talousrakennukset	15	10
Museorakennukset	15	15
Vapaa-ajan rakennukset	20	20
Näihin luetaan urheilumajat, loma-asunnot ja huoltorakennukset.		
Asuinrakennukset	40	30–40*
Rakennus luetaan asuinrakennukseksi, jos vähintään 50 % on asuinhuoneistoja. Muutoin luokittelu tapahtuu rakennuksen pääasiallisen käytön mukaan.		
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, torit ja puistot	15	15
Sillat, laiturit ja uimalat	10	10
Muut maa- ja vesirakenteet	15	15
Näihin luetaan mm. liikunta- ja vapaa-aikapaikat, jotka eivät kuulu muihin ryhmiin.		
Vedenjakeluverkosto	30	30

Koneet ja kalusto

Kuljetusvälineet	7	4
Näihin luetaan kaikenlaiset kuljetusvälineet veneistä ja moottorikelkoista paloautoihin.		
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	7	5
Muut koneet ja kalusto	3	3
Näihin luetaan kaikki muu pysyviin vastaaviin kuuluva irtain omaisuus, jonka hankintahinta kokonaisuudessaan ylittää 10 000 euroa (5 000 euroa ennen vuotta 2013).		

Muut aineelliset hyödykkeet

Luonnonvarat	käytön mukainen poisto
Keskeneräiset hankinnat	ei poistoa

Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset

Osakkeet ja osuudet	ei poistoa
---------------------	-------------------

Kuntakonsernissa tehdyt poistot

Kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on osakkaana, Ab Stormossen Oy ja Smedsby Värmeservice Ab. Näihin yhteisöihin sovelletaan kunkin yhteisön poistosuunnitelmaa konsernitasetta laadittaessa.

* kunnanhallitus päättää poistoajoista tällä aikavälillä, kun uusia kohteita otetaan käyttöön. Jollei erillistä päätöstä tehdä, käytetään lyhintä poistoaikaa.

- kunnanhallitus päätti vuonna 2013 ja 2014 käyttöön otettavien kohteiden poistoajoista 24.3.2014
- kunnanhallitus päätti vuonna 2015 käyttöön otettujen kohteiden poistoajoista 5.4.2016
- kunnanhallitus päätti vuonna 2018 käyttöön otettujen kohteiden poistoajoista 4.3.2019
- kunnanhallitus päätti vuonna 2019 käyttöön otettujen kohteiden poistoajoista 30.3.2020
- kunnanhallitus päätti vuonna 2021 käyttöön otettujen kohteiden poistoajoista 14.2.2022
- kunnanhallitus päätti vuonna 2023 käyttöön otettujen kohteiden poistoajoista 11.3.2024

Tilinpäätöksessä 2022 on tehty lisäpoistoja yhteensä 179 525 euroa. Lisäpoistot liittyvät Sepänkylän koulukeskuksen rakennuksiin, joiden taloudellinen käyttöikä on todennäköisesti lyhyempi kun alkuperäisessä poistosuunnitelmassa.

3 Tasetta koskevat liitetiedot

3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

3.1.1 Pysyvät vastaavat

Kunnan aineettomat hyödykkeet				
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkä- vaikutteiset menot	Ennako- maksut	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	33 539	2 120 840	143 131	2 297 511
Lisäykset tilikauden aikana	60 912	328 096	0	389 008
Vähennykset tilikauden aikana	0		0	0
Siirrot erien välillä	143 131		-143 131	0
Poistot tilikauden aikana	-84 950	-254 728		-339 678
Poistamaton hankintameno 31.12.	152 632	2 194 208	0	2 346 840
Kirjanpitoarvo 31.12.	152 632	2 194 208	0	2 346 840

Konsernin aineettomat hyödykkeet				
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkä- vaikutteiset menot	Ennako- maksut	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	44 716	2 120 840	143 131	2 308 688
Lisäykset tilikauden aikana	60 912	328 096	0	389 008
Vähennykset tilikauden aikana			0	0
Siirrot erien välillä	143 131	0	-143 131	0
Poistot tilikauden aikana	-91 646	-254 728		-346 375
Arvon alentumiset ja niiden palautukset	0	0		0
Poistamaton hankintameno 31.12.	157 113	2 194 208	0	2 351 321
Kirjanpitoarvo 31.12.	157 113	2 194 208	0	2 351 321

Kunnan aineelliset hyödykkeet						
	Maa- alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Ennakkomaksu ja kesken- eräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	18 795 446	82 907 187	41 820 029	1 434 850	2 783 421	147 740 932
Lisäykset tilikaudella	1 008 265	3 309 439	4 853 486	824 371	9 162 192	19 157 754
Rahoitusosuudet tilikaudella		-10 370	-641 927	0	0	-652 297
Vähennykset tilikaudella	-181 228	0	0	0	0	-181 228
Siirrot erien välillä		304 148	780 599		-1 084 748	0
Poistot tilikaudella		-4 614 501	-3 696 160	-828 497		-9 139 159
Arvon alentumiset		0	-91 518			-91 518
Poistamaton hankintameno 31.12.	19 622 484	81 895 903	43 024 510	1 430 724	10 860 865	156 834 485
Kirjanpitoarvo 31.12.	19 622 484	81 895 903	43 024 510	1 430 724	10 860 865	156 834 485

Konsernin aineelliset hyödykkeet						
	Maa- alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Ennakkomaksu ja kesken- eräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	19 007 715	96 484 088	42 272 395	1 710 791	2 799 607	162 274 597
Lisäykset tilikaudella	1 008 265	3 743 677	4 932 489	883 643	11 586 692	22 154 767
Rahoitusosuudet tilikaudella		-10 370	-641 927	-3 872	235 787	-420 381
Vähennykset tilikaudella	-181 228	0	0	0	-297 787	-479 014
Siirrot erien välillä	0	304 148	780 599	0	-1 084 748	0
Poistot tilikaudella		-5 231 426	-3 732 946	-895 394	0	-9 859 766
Arvonalentumiset ja niiden palautukset		0	-91 518			-91 518
Poistamaton hankintameno 31.12.	19 834 753	95 290 117	43 519 093	1 695 169	13 239 553	173 578 685
Arvonkorotukset	117 382	1 125 020				1 242 402
Kirjanpitoarvo 31.12.	19 952 135	96 415 137	43 519 093	1 695 169	13 239 553	174 821 088

3.1.2 Pysyvien vastaavien sijoitukset

Kunnan pysyvien vastaavien sijoitukset							
	Osakkeet ja osuudet				Muut lainasaamiset ja muut saamiset		
	Kuntayhtymä- osuudet	Osakkeet ja osuudet tytär- yhteisöissä	Osakkeet ja osuudet osakkuusyht.	Muut osakkeet ja osuudet	Muut laina- saamiset	Muut saamiset	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	3 984 831	4 465 942	2 677 096	1 188 815	920 821	69 635	13 307 140
Lisäykset tilikaudella	0	0	0	33 033	2 970 000		3 003 033
Vähennykset tilikaudella	0	0		0	-128 536		-128 536
Hankintameno 31.12.	3 984 831	4 465 942	2 677 096	1 221 848	3 762 285	69 635	16 181 637
Kirjanpitoarvo 31.12.	3 984 831	4 465 942	2 677 096	1 221 848	3 762 285	69 635	16 181 637

Konsernin pysyvien vastaavien sijoitukset							
	Osakkeet ja osuudet				Muut lainasaamiset ja muut saamiset		
	Kuntayhtymä- osuudet	Osakkeet ja osuudet tytär- yhteisöissä	Osakkeet ja osuudet osakkuusyht.	Muut osakkeet ja osuudet	Muut laina- saamiset	Muut saamiset	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.			2 677 096	2 237 224	385 072	184 058	5 483 450
Lisäykset tilikaudella			0	33 033	2 970 000	0	3 003 033
Vähennykset tilikaudella				0	-27 536	0	-27 536
Osuuksien muutos, osakkuusyhteisöt 31.12.			2 412 846				2 412 846
Hankintameno 31.12.			5 089 942	2 270 257	3 327 536	184 058	10 871 793
Arvonkorotukset			0	861 036			861 036
Kirjanpitoarvo 31.12.			5 089 942	3 131 293	3 327 536	184 058	11 732 829

3.1.3 Omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot

Tytäryhteisöt, kuntayhtymät sekä osakkuusyhteisöt					
Nimi	Kunnan omistusosuus		Kuntakonsernin osuus omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/tappiosta
Tytäryhteisöt					
Fastighets Ab Korsholms bostäder	100 %	3 302 682	3 431 736	7 154 242	26
Kiinteistö Oy Merten Talo	51,22 %	1 050 000	804 855	713	-18 803
Kuntayhtymät					
SÖFUK	19,36 %	2 241 366	5 770 610	2 233 945	-98 754
Pohjanmaan liitto	9,17 %	16 563	140 228	98 342	-6 330
Vaasanseudun Areenat	29,23 %	1 753 685	1 940 331	1 259 951	826
Osakkuusyhteisöt					
Ab Stormossen Oy	28,26 %	219 985			
Poronkankaan Vesi Oy	37,50 %	12 614			
NLC Vaasa Oy	40,00 %	1 440 000			
Kiinteistö Oy Torintie 2	44,96 %	304 496			

Pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä, osakkuusyhteisöiltä ja muilta omistusyhteisöiltä				
	2023		2022	
	Lyhyt-aikaiset	Pitkä-aikaiset	Lyhyt-aikaiset	Pitkä-aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä Myyntisaamiset	2 028		1 203	
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä Myyntisaamiset	0		322 970	
Saamiset yhteensä	2 028		324 173	

Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät

	Kunta		Konserni	
	2023	2022	2023	2022
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Tuloennakot				30 698
Siirtyvät korot	113 738	64 558	116 574	66 416
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	244 410	185 800	259 382	400 800
Muut tulojäämät	508 978	174 539	664 948	2 732 995
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	867 126	424 897	1 040 904	3 230 909

Rahoitusarvopaperit

	Kunta	
	2023	2022
Osakkeet ja osuudet		
Jälleenhankintahinta (markkina-arvo vuoden lopussa)	375 836	417 418
Kirjanpitoarvo	19 325	19 325
Erotus	356 511	398 093

3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

3.2.1 Oma pääoma

Oman pääoman erittely				
	Kunta		Konserni	
	2023	2022	2023	2022
Peruspääoma 1.1.	39 395 163	46 419 868	39 395 163	46 419 868
Peruspääoma 31.12.	39 395 163	46 419 868	39 395 163	46 419 868
Arvonkorotusrahasto 1.1.			2 118 595	2 161 219
Vähennykset			-15 157	-42 624
Arvonkorotusrahasto 31.12.			2 103 438	2 118 595
Muut omat rahastot 1.1.			253 132	467 963
Lisäys				-214 831
Muut omat rahastot 31.12.			253 132	253 132
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	11 231 350	8 554 503	15 356 013	13 214 701
Lisäys/Vähennys	1 443 711	2 676 847	1 380 512	2 075 340
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	12 675 062	11 231 350	16 736 526	15 290 041
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	3 435 252	1 561 566	4 857 057	1 445 945
Oma pääoma yhteensä	55 505 476	59 212 784	63 345 317	65 527 580

Peruspääoman alkutasetta on pienennetty seuraavilla kuntayhtymäosuuksilla:
Pohjanmaan hyvinvointialue, 6 754 435 euroa
Kärkullan kuntayhtymä, 271 949 euroa
Eskoon sosiaalipalvelujen kuntayhtymä, 7 321 euroa
Yhteensä 7 024 705 euroa

Vuonna 2023 on tehty 117 855 euron oikaisu kunnan ylijäämään aiemmilta tilikausilta. Oikaisu koostuu takautuvasti maksetuista henkilöstökuluista ja kuuluu aiempiin tilikausiin.

3.2.2 Vieras pääoma

Pitkäaikainen vieras pääoma				
	Kunta		Konserni	
	2023	2022	2023	2022
Lainat ja muut pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät maksettaviksi viittä vuotta pidemmän ajan kuluttua				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	6 400 000	8 000 000	11 621 967	25 554 686
Lainat Kuntarahoitukselta	5 142 860	2 857 148	5 142 860	4 643 935
Lainat julkisilta yhteisöiltä			397 425	576 656
Pitkäaikaiset velat yhteensä	11 542 860	10 857 148	17 162 252	30 775 277

Sekkilimiitti

	Kunta	
	2022	2021
Danske Bank	8 000 000	8 000 000
Käytetty 31.12.	1 460 000	2 000 000

Pakolliset varaukset

	Konserni	
	2023	2022
Muut pakolliset varaukset		
Potilasvahinkovakuutus		500 902
Tulevat vuokratulot		
Muut pakolliset varaukset yhteensä	0	500 902

Velat saman konsernin yhteisöille ja osakkuusyhteisöille				
	2023		2022	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Velat tytäryhteisöille Ostovelat		3 533		
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä Ostovelat Muut velat	1 062 914	140 578	982 120	4 291 523 3 413 347
Velat saman konsernin yhteisöille yhteensä	1 062 914	144 111	982 120	7 704 869

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
	Kunta		Konserni	
	2023	2022	2023	2022
Lyhytaikaiset siirtovelat Menojäämät				
Siirtovelat valtiolle				
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	5 085 069	4 717 904	5 547 081	10 944 796
Valtionosuuksien ennakot				98 201
Korkojaksotukset	292 186	165 809	312 168	204 029
Muut menojäämät	1 116 050	1 665 533	1 266 118	2 699 976
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	6 493 305	6 549 246	7 125 367	13 947 002

4. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Vakuudet				
	Kunta		Konserni	
	2023	2022	2023	2022
Kiinnitykset omasta velasta			7 483 525	6 790 176

Leasing- ja vuokravastuut yhteensä				
	Kunta		Konserni	
	2023	2022	2023	2022
Leasingvastuut				
Seuraavan tilikauden aikana erääntyvät	85 258	36 471	102 124	359 639
Myöhemmin erääntyvät	338 545	36 200	343 350	861 294
Vuokravastuut	5 205 915	2 848 373	5 280 515	29 447 344
siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	639 736	277 750	688 144	5 517 817
Yhteensä	5 629 718	2 921 044	5 725 988	30 668 278

Vastuusitoumukset				
	Kunta		Konserni	
	2023	2022	2023	2022
Vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	8 081 351	3 488 058	8 081 351	3 574 698
Jäljellä oleva pääoma	3 889 538	2 048 411	3 889 538	2 048 411
Vastuusitoumukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	50 000	167 732	50 000	167 732
Jäljellä oleva pääoma	50 000	54 202	50 000	54 202

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista		
	2023	2022
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	163 112 595	147 899 598
Kunnan mahdollinen vastuu takauskeskuksen rahastosta 31.12.	129 842	85 528

Muut taloudelliset vastuut		
	Konserni	
	2023	2022
Huostaan uskotut potilasvarat		1 836
Valtion turvavarasto		7 149
Toimeksiantojen varat		101 893

Johdannaissopimukset		
	Kunta	Konserni
	2023	2023
Kunta (sopimukset on tehty korkosuojaustarkoituksessa)		
Koronvaihtosopimus 1, OP Yrityspankki Oyj		
Sopimus päättyy: 30.12.2024		
Vaihtuva korko: 3 kk euribor (pankki maksaa)		
Kiinteä korko: 0,728 % (kunta maksaa)		
Markkina-arvo	179 176	
Nimellismäärä (bullet)	7 000 000	
Koronvaihtosopimus 2, Kuntarahoitus Oyj		
Sopimus päättyy: 27.3.2025		
Vaihtuva korko: 3 kk euribor (pankki maksaa)		
Kiinteä korko: 0,481 % (kunta maksaa)		
Markkina-arvo	321 498	
Nimellismäärä (bullet)	10 000 000	
Konserni		
SÖFUK		
Yhteensä 4 koronvaihtosopimusta korkosuojaustarkoituksessa		
Markkina-arvo		247 208
76,2 % kunnan velkataakasta oli 31.12.2022 sidottu kiinteään korkoon tai suojattu sopimuksin.		
58,2 % kunnan velkataakasta oli 31.12.2023 sidottu kiinteään korkoon tai suojattu sopimuksin.		

5. Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä 31.12.						
	TOISTAISEKSI		MÄÄRÄAIKAISET		YHTEENSÄ	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Henkilöstön lukumäärä 31.12.						
Konsernihallinto	46	46	4	3	50	49
Sivistyspalvelut	526	524	237	198	763	722
Hyvinvointipalvelut	56	54	21	9	77	63
Yhdyskuntarakentaminen	192	214	35	34	227	248
Terveyspalvelut						
Sosiaalipalvelut						
Yhteensä	820	838	297	244	1 117	1 082

Erillinen henkilöstöraportti 2023 on laadittu.

Henkilöstökulut		
	Kunta	
	2023	2022
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	50 308 971	46 923 141
Aktivoidut henkilöstökulut	226 784	230 756
Yhteensä	50 535 755	47 153 896

Tilintarkastajan palkkiot		
	Kunta	
	2023	2022
BDO Audiator Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	19 479	19 429
Tehtävät tarkastuslautakunnalle	4 149	4 227
Muut palkkiot		
Yhteensä	23 629	23 656

Luottamushenkilöiden palkkioista pidätetyt puoluemaksut		
	Kunta	
	2023	2022
Korsholms socialdemokratiska förening	371	399
Kristdemokraterna	391	462
MSK	3 053	3 613
Mustasaaren perussuomalaiset	513	683
SDP	328	569
SFP Korsholm	2 118	2 074
SFP Kvevlax	1 903	2 392
SFP Norra Korsholm	647	761
SFP Replot-Björkö	1 347	1 447
SFP Smedsby-Böle	2 291	2 743
SFP Solf	922	899
Svenska kvinnoförbundet	492	457
Svensk ungdom		5
Vänsterförbundet/Korsholm	60	60
Yhteensä	14 435	16 563

Intressitahotapahtumat

Kunnanjohtajan kanssa on solmittu kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa on sovittu kuuden kuukauden palkan suuruudesta erokorvauksesta.

Kunta on vuonna 2002 antanut kokonaan omistamalleen tytäryhteisölle Korsholms Bostäderille 2 525 000 euron lainan, josta on 31.12.2023 avoimena 370 333 euroa. Kunta on antanut Korsholms Bostäderille myös 64 416 euron pääomalainan vuonna 1998. Lainat on myönnetty muutoin markkinaehtoin, mutta niille ei ole asetettu vakuuksia. Kunnan arvion mukaan lainoihin ei sisälly merkittävää taloudellista riskiä. Yhtiön hallituksen puheenjohtajana on kunnanhallituksen puheenjohtaja.

Kunta on vuonna 2023 myöntänyt Stundars rf:lle 185 500 euron avustuksen. Kunnanhallituksen puheenjohtaja on myös yhdistyksen puheenjohtaja, ja kunnanvaltuuston II varapuheenjohtaja sekä yksi kunnanhallituksen jäsen kuuluvat yhdistyksen hallitukseen.

Kunta on vuonna 2023 myöntänyt Folkhälsan i Korsholm rf:lle avustuksina yhteensä 141 995 euroa. Kunnanhallituksen puheenjohtaja on yhdistyksen varapuheenjohtaja.

Kunta on vuonna 2023 myöntänyt Korsholman Musiikkijuhlat ry:lle 38 000 euron avustuksen. Valtuuston III varapuheenjohtaja on yhdistyksen varapuheenjohtaja.

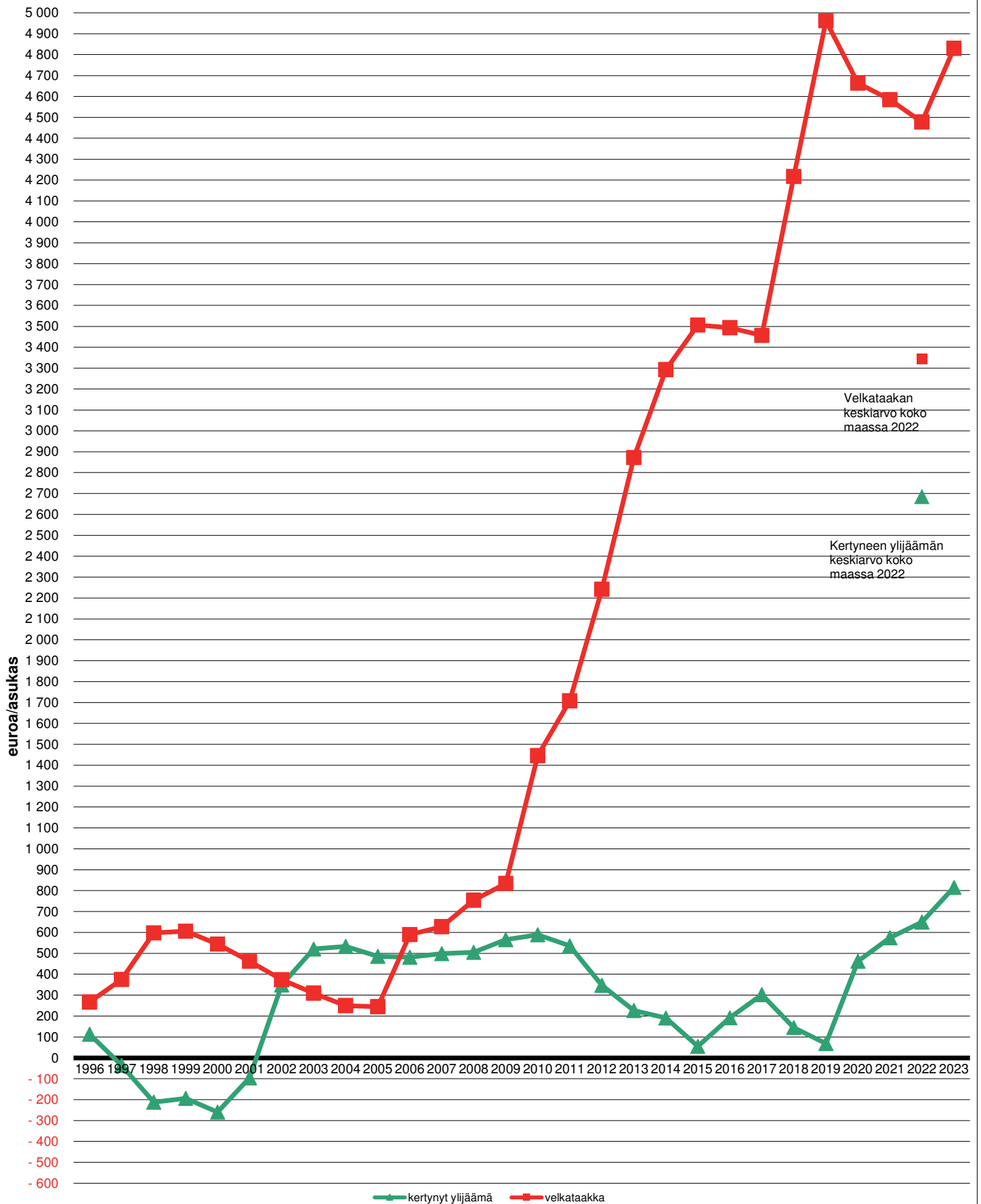
Kunta on vuonna 2023 myöntänyt yhteensä 10 878 euron avustuksen Korsholms 4H rf:lle. Yksi kunnanhallituksen jäsen kuuluu yhdistyksen hallitukseen.

Kunta on 17.2.2012 tehnyt Merenkurkun maailmanperintö ry:n kanssa yhteistyösopimuksen kehittämistoimenpiteistä. Sopimuksessa on sovittu yhdistyksen toiminnan rahoittamisesta. Yhdyskuntarakentamisen lautakunnan puheenjohtaja/kunnanhallituksen jäsen on yhdistyksen toiminnanjohtaja ja kehitysjohtaja on yhdistyksen hallituksen puheenjohtaja. Kunta on rahoittanut yhdistystä 24 862 eurolla vuonna 2023.

Kunta rahoittaa Vaasanseudun Kehitys Oy:tä summalla, joka on suhteutettu kunnan asukaslukuun. Vuonna 2023 kunnan rahoitusosuus oli 368 663 euroa ilman alv:tä. Kunnanjohtaja kuuluu yhtiön hallitukseen.

Yhteensä alle 10 000 euron intressitahotapahtumia ei ole huomioitu.

Mustasaaren kunta
Kertynyt ylijäämä ja velkataakka (euroa/asukas), vuodet 1996-2023

MUSTASAAREN VESIHUOLTOLAITOS

Toimintakertomus 2023

Mustasaaren vesihuoltolaitos huolehtii keskitetysti vesi- ja viemäripalveluista kunnan vahvistamalla toiminta-alueilla. Vesihuoltolaitos on osa yhdyskuntarakentamisen toimintaa.

Vesihuoltolaitoksen perustehtävänä on toimittaa laatuvaatimukset täyttävää talousvettä sekä johtaa ja puhdistaa jätevedet lupaviranomaisten vaatimusten mukaisesti.

Vuonna 2023 yksi vesilaitoksenhoitaja on ollut vuorotteluvapaalla, ja sillä aikaa vesihuoltolaitoksella on ollut vuorotteluvapaan sijainen. Uusia rekrytointeja ei ole tehty, ja henkilöstövahvuus on edelleen 14. Henkilöstökoulutukset on voitu järjestää taas fyysisinä tapaamisina, esimerkiksi työturvallisuus- ja vesityökortit on päivitetty.

Työajan ulkopuolisesta päivystyksestä huolehtii pääasiassa vesihuoltolaitoksen oma henkilöstö.

Näytteenotto ja valvonta ovat Länsirannikon ympäristöyksikön henkilöstön vastuulla, ja näytteet tutkitaan KVVY Tutkimus Oy:n laboratoriossa Vaasassa.

Johtoverkon kautta jakeluun tulevan veden laatua seurataan säännöllisesti ottamalla näytteitä vahvistetun näytteenottosuunnitelman mukaisesti. Näytteitä otettiin raakavedenottamoista, puhdistamoista ja johtoverkosta näytteenottosuunnitelman mukaisesti.

Raippaluodon ja Koivulahden jätevedenpuhdistamojen jätevesien lakisääteinen valvonta sisältyy Kyrönjoen yhteistarkkailuun. Yhteistarkkailua hallinnoi Pohjanmaan vesi ja ympäristö ry. Viimeisin hankinta tehtiin vuoden 2021 lopussa, ja laboratorioksi valittiin Seilab, joka on vastannut näytteenotosta myös vuonna 2023 alihankkijanaan AFRY.

Koivulahden jätevedenpuhdistamolla on vuoden aikana jatkettu lisättyä näytteenottoa aikaisemman mallin mukaisesti. Näytteitä otetaan puhdistusprosessin eri vaiheissa, ja näytteet viedään tutkittavaksi laboratorioon Vaasassa. Myös vuonna 2023 päästöarvot ovat ympäristöluvassa vahvistettujen raja-arvojen tasolla. Ely-keskuksen syksyllä tekemän tarkastuksen jälkeen Mustasaaren vesihuoltolaitos pyysi, että jätevedenpuhdistamo saisi palata tavanomaiseen näytteenottoväliin 8 kertaa/vuosi, ja ely-keskus myönsi luvan. Koivulahden puhdistamolle tuleva jäteveden kokonaismäärä tulee edelleen lisääntymään sitä mukaa kuin asiakkaita liittyy Hankmon paineviemäriin, joka on melko uusi.

Koivulahdessa haasteena on jatkossakin viemäriverkkoon vuotavien hulevesien osuuden vähentäminen. Tähän päästään johto-osuuksien suunnitelmallisella saneerauksella ja parantamalla pintavesien hallintaa ojittamisella. Kunnassa olisi kartoitettava kiinteistöt, joiden hulevedet johdetaan viemäriverkkoon, ja kiinteistönomistajia olisi kehotettava tekemään tarvittavat toimenpiteet kiinteistöillään.

Raippaluodon jätevedenpuhdistamo täytti useimmat ympäristöluvassa asetetut vaatimukset.

Uutta vesijohtoa rakennettiin 1,901 kilometriä, joten johtoverkon kokonaispituus kasvoi 1 413,3 kilometriin. Viemäriverkkoa laajennettiin 1,181 kilometriä, ja viemäriverkon kokonaispituudeksi tuli 161,3 kilometriä. Jätevesipumppaamojen määrä ei lisääntynyt vuoden aikana. Sulvalla saneerattiin sekä vesi- että viemärijohtoverkkoa; vesijohtoja saneerattiin yhteensä 2,269 kilometriä ja viemärijohtoja 1,368 kilometriä. Karperön Hultinpolulla oleva pumppaamo uusittiin. Vesijohtoverkkoja laajennettiin pääasiassa niillä asemakaavoitetuilla alueilla, jotka valmistuivat vuoden aikana. Viemäriverkkoa laajennettiin edelleen Kalvholmmissa.

Vesijohtoverkkoon liitettiin yhteensä 48 kiinteistöä, ja kunnan viemäriverkkoon liitettiin 80 kiinteistöä. 31.12.2023 kunnan vesijohtoverkkoon kuului 7 632 kiinteistöä ja viemäriverkkoon kuului 2 735 kiinteistöä.

Vuonna 2023 laskutettu vesimäärä oli 942 900 m³ ja jätevesimäärä 622 734 m³, mikä tarkoitti veden myynnin vähentymistä mutta jäteveden määrän lisääntymistä edellisvuoteen verrattuna (2022 vesimäärä oli 1 004 781 m³ ja jätevesimäärä 609 396 m³).

Kunnan omilta vedenpuhdistamoilta toimitettiin yhteensä 507 726 m³ vettä (641 541 m³ vuonna 2022), ja Poronkankaan Vesi Oy:ltä ostettiin 358 515 m³ vettä (369 056 m³ vuonna 2022).

Vaasan Vedeltä ostettiin yhteensä 42 653 m³ vettä, mikä on noin 15 455 m³ enemmän kuin edellisenä vuonna.

Vuoden 2023 aikana korjattiin yhteensä 28 vesijohtoverkon vuotoa (43 kpl vuonna 2022). Pääosa vuodoista aiheutuu johtoja ympäröivistä kivistä tai happaman maan aiheuttamasta liittimien korroosiosta.

Vesi

Johtoverkkoon pumpattu vesimäärä yhteensä	1 011 987 m ³
Laskutettu vesimäärä 1,30 euroa/m ³ , alv 0 %	942 900 m ³
Laskuttamaton vesimäärä (vuoto-, sammutus-, kastelu- ym. vedet)	6,8 % (4 % vuonna 2022)

Jätevesi

Puhdistukseen vastaanotettu jätevesimäärä yhteensä	941 902 m ³
Laskutettu jätevesimäärä 2,20 euroa/m ³ , alv 0 %	622 734 m ³
Vuotovesiprosentti, johtoverkkoon	51 % (48% vuonna 2022)

Voidaan todeta, että vesijohtoverkon laskuttamaton vesimäärä on lisääntynyt 6,8 prosenttiin (4 prosenttia vuonna 2022 ja 5,6 prosenttia vuonna 2021), vaikka vuotojen määrä on ollut vähäisempi. Tilastoero edellisvuosiin verrattuna johtuu siitä, että asiakkaiden vesimittarilukemat eivät tule vuodenvaihteessa, vaan keskikesällä. Pumpattu vesimäärä sen sijaan luetaan vuodenvaihteessa.

Vuonna 2023 viemärivuotoja oli 51 prosenttia, mikä tarkoitti 3 prosentin lisäystä vuodesta 2022.

Viemärivuodot johtuvat osittain siitä, että edelleen on asuinalueita, joilla kattovedet johdetaan viemärijärjestelmään, ja että vanhassa viemärijohtoverkossa on saneeraustarpeita (esim. epätiivitä kaivoja, joihin pääsee vettä). Sademäärä on ollut suurempi kuin edellisvuonna, minkä takia on luonnollista, että viemärivuotoja on ollut hiukan enemmän.

Paineviemäriverkon rakentaminen Kalvholmiin saatiin päätökseen vuoden aikana.

Andreas Granholm

Vesihuoltopäällikkö

Tuloslaskelma

VESIHUOLTOLAITOS	1.1.–31.12.2023 euroa	1.1.–31.12.2022 euroa	Muutos 2022–2023
Liikevaihto	3 865 605	4 088 048	-5,4 %
Vesi- ja jätevesimaksut – ulkoiset	3 864 228	4 086 606	-5,4 %
Vesi- ja jätevesimaksut – sisäiset	1 378	1 442	-4,5 %
Valmistus omaan käyttöön	63 422	80 504	-21,2 %
Tuet ja avustukset	1 636	995	64,4 %
Liiketoiminnan muut tuotot	67 369	0	
Materiaalit ja palvelut	-1 619 215	-1 446 006	12,0 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-570 254	-480 765	18,6 %
Tarvikkeet – sisäiset	-1 378	-1 442	-4,5 %
Palvelujen ostot	-1 047 583	-963 799	8,7 %
Henkilöstökulut	-678 307	-728 609	-6,9 %
Palkat ja palkkiot	-566 343	-612 444	-7,5 %
Henkilösivukulut	-111 965	-116 165	-3,6 %
Eläkekulut	-89 687	-93 471	-4,0 %
Muut henkilösivukulut	-22 278	-22 694	-1,8 %
Poistot ja arvonalentumiset	-1 401 206	-1 393 073	0,6 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 401 206	-1 393 073	0,6 %
Liiketoiminnan muut kulut	-11 312	-18 255	-38,0 %
Liikelylijäämä	287 991	583 603	49,3 %
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korvaus peruspääomasta	-127 380	-127 380	0,0 %
Muut rahoituskulut			
Muille maksetut korkokulut	-29 904	-10 114	195,7 %
Ylijäämä/alijäämä ennen satunnaisia eriä	130 707	446 109	-70,7 %
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	130 707	446 109	29,3 %

Rahoituslaskelma

VESIHUOLTOLAITOS	31.12.2023 euroa	31.12.2022 euroa
Toiminnan rahavirta		
Liikeliijäämä	287 991	583 603
Poistot ja arvonalentumiset	1 401 206	1 393 073
Rahoituskulut	-157 284	-137 494
Sisäiset tuotot	-1 378	-1 442
Sisäiset kulut	1 378	1 442
Toiminnan rahavirta	1 531 913	1 839 182
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 931 525	-1 614 431
Rahoitusosuudet investointimenoihin		28 717
Investointien rahavirta	-1 931 525	-1 585 714
Rahoituksen rahavirta		
Pitkäaikaisten lainojen vähennykset	-400 000	-400 000
Saamisten muutokset	-25 020	-93 348
Liittymismaksujen muutokset	289 627	410 207
Korottomien velkojen muutokset	78 922	74 807
Rahoituksen rahavirta	-56 472	-8 335
VAIKUTUS KUNNAN RAHAVARROIHIIN	-456 084	245 132

Tase

Vesihuoltolaitos	31.12.2023	31.12.2022
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	259 307	60 363
Muut pitkävaikuteiset menot	259 307	60 363
Aineelliset hyödykkeet	22 338 113	22 006 737
Rakennukset	1 320 689	1 413 215
Kiinteät rakenteet ja laitteet	20 989 735	20 584 366
Koneet ja kalusto	27 688	9 157
Sijoitukset	12 614	12 614
Osuudet osakkuusyhteisöissä	12 614	12 614
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset	3 186 132	3 617 195
Myyntisaamiset	284 172	259 152
Tasapainotetut saamiset	2 901 959	3 358 044
VASTAAVAA YHTEENSÄ	25 796 165	25 696 910

Vesihuoltolaitos	31.12.2023	31.12.2022
OMA PÄÄOMA	14 747 912	14 617 205
Peruspääoma	8 492 022	8 492 022
Edellisten tilikausien ylijäämä	6 125 183	5 679 074
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	130 707	446 109
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen	9 860 504	9 970 877
Lainat rahoituslaitoksilta		400 000
Liittymismaksut	9 860 504	9 570 877
Lyhytaikainen	1 187 750	1 108 828
Lainat rahoituslaitoksilta	400 000	400 000
Ostovelat	493 518	401 388
Muut velat	166 979	183 887
Siirtovelat	127 253	123 553
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	25 796 165	25 696 910

Vesihuoltolaitoksen liitetiedot

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

V1. Liikevaihto

Myyntituotot		
	2023	2022
Vesi- ja jätevesimaksut ulkoiset:		
Vesimaksut	1 833 131	1 929 021
Jätevesimaksut	1 831 650	1 985 699
Muut myyntituotot	32 050	27 296
Vesi- ja jätevesimaksut sisäiset:		
Vesimaksut	71 025	61 396
Jätevesimaksut	96 371	83 195
Muut sisäiset palvelut		
Yhteensä	3 864 228	4 086 606
Vesihuoltolaitoksen omat sisäiset:		
Vesimaksut	1 378	1 442
Liikevaihto yhteensä	3 865 605	4 088 048

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

V2. Pysyvät vastaavat

Aineettomat hyödykkeet		
	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	60 363	60 363
Lisäykset tilikaudella	222 256	222 256
Vähennykset tilikaudella		
Poistot tilikaudella	-23 313	-23 313
Poistamaton hankintameno 31.12.	259 307	259 307
Kirjanpitoarvo 31.12.	259 307	259 307

Aineelliset hyödykkeet					
	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	1 413 215	20 584 366	9 157		22 006 737
Lisäykset tilikaudella	23 018	1 659 617	26 633		1 709 269
Rahoitusosuudet tilikaudella					0
Vähennykset tilikaudella					
Poistot tilikaudella	-115 544	-1 254 248	-8 101		-1 377 893
Poistamaton hankintameno 31.12.	1 320 689	20 989 735	27 688	0	22 338 113
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 320 689	20 989 735	27 688	0	22 338 113

V3. Pysyvien vastaavien sijoitukset

Osakkeet ja osuudet	
	Osakkeet ja osuudet osakkuus-yhteisöissä
Poistamaton hankintameno 1.1. Lisäykset tilikaudella Vähennykset tilikaudella	12 614
Hankintameno 31.12.	12 614
Kirjanpitoarvo 31.12.	12 614

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oman pääoman erittely		
	2023	2022
Peruspääoma 1.1. Lisäykset tilikaudella Vähennykset tilikaudella	8 492 022	8 492 022
Peruspääoma 31.12.	8 492 022	8 492 022
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1. Lisäykset tilikaudella Vähennykset tilikaudella	5 679 074 446 109	5 041 444 637 630
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	6 125 183	5 679 074
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	130 707	446 109
Oma pääoma	14 747 912	14 617 205

Toimielin: YHDYSKUNTARAKENTAMISEN VALIOKUNTA
Tilivelvollinen: Tekninen johtaja Ben Antell
Tehtäväalue: Vesihuoltolaitos
Talousarviovastaava: Vesihuoltopäällikkö Andreas Granholm

Sitovat tavoitteet	Toimenpide	Tavoitetaso/mittari	Arviointi	Tila
Etäluettavat vesimittarit.	Vuoden aikana vesihuoltolaitos tutkii, mitä toimia siirtyminen etäluettaviin vesimittareihin edellyttää.	Kustannusarvio budjetoitua varten ja toimenpidesuunnitelma toteutusta varten.	Pilottihankkeen testimittarit on liitetty ja keräävät tietoja. Pilottihanke jatkuu vielä vuoden 2024 ajan, jotta kustannukset ja laajuus selviävät.	Myöhässä
Vesihuoltolaitos tekee yhteistyötä naapurikuntien vesihuoltolaitosten kanssa	Järjestämme eri aiheita käsitteleviä tapaamisia, jotta voimme oppia toisiltamme.	Järjestämme vähintään kolme tapaamista naapurikuntien vesihuoltolaitosten kanssa virikkeiden saamiseksi.	Vaasan ja Närpiön vesihuoltolaitosten kanssa on järjestetty tapaamiset, jotta voimme oppia toisiltamme.	Toteutuu suunnitellusti.
Vesihuoltolaitos kehittyä ennakoivan kunnossapidon ja pitkäjänteisen suunnittelun osaluilla	Luodaan kunnossapito-suunnitelma (PTS).	Kunnossapito-suunnitelmaa (PTS) käytetään vesihuoltolaitoksen vuoden 2024 investointien budjetoinnissa.	Kunnossapito-suunnitelma (PTS) on tehty, se on käytössä ja sitä täydennetään jatkuvasti.	Toteutuu suunnitellusti.

VESIHUOLTOLAITOS	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Tilinpäätös 2023	TP -23 verattuna TA -23	TP-23 verattuna TP -22
<i>Toimintatuotot:</i>					
Myyntituotot	4 088 048	4 123 030	3 865 605	93,8 %	94,6 %
Maksutuotot	0	0	-2 656	0,0 %	0,0 %
Tuet ja avustukset	995	2 400	1 636	68,2 %	164,4 %
Muut toimintatuotot	0	60	70 024	116706,7 %	0,0 %
Toimintatuotot yhteensä:	4 089 043	4 125 490	3 934 609	95,4 %	96,2 %
Valmistus omaan käyttöön	80 504	40 000	63 422	158,6 %	78,8 %
<i>Toimintakulut:</i>					
Henkilöstökulut	-728 609	-723 310	-678 307	93,8 %	93,1 %
Palvelujen ostot	-964 361	-1 024 440	-1 048 278	102,3 %	108,7 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-481 645	-495 240	-570 937	115,3 %	118,5 %
Avustukset	0	0	0	0,0 %	0,0 %
Muut toimintakulut	-18 255	-22 500	-11 312	50,3 %	62,0 %
Toimintakulut yhteensä:	-2 192 870	-2 265 490	-2 308 834	101,9 %	105,3 %
TOIMINTAKATE	1 976 676	1 900 000	1 689 197	88,9 %	85,5 %
<i>Poistot</i>		-455 844	-1 401 206		

Kunnanhallitus ehdottaa, että tilikauden tulos 4 935 251,27 euroa käytetään seuraavasti:

- 1 500 000 euroa siirretään investointivarakseksi Mustasaaren sivistyskampusta varten. Kunnanhallitus päättää varauksen käyttämisestä.
- 3 435 251,27 euroa siirretään taseeseen tilikauden ylijäämäksi.

Mustasaassa 25.3.2024

Kunnanhallitus

Kunnanhallituksen jäsenet ja kunnanjohtaja ovat allekirjoittaneet tilinpäätöksen sähköisesti.

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

Mustasaassa 22.5.2024

BDO Audiator Oy
Tilintarkastusyhteisö

Andreas Holmgård
JHT, KHT

Päävastuullinen tilintarkastaja on allekirjoittanut tilinpäätöksen sähköisesti.

Tilinpäätöksen tunnusluvut on laskettu seuraavasti:

Velkataakka (euroa/asukas): Lainakanta jaetaan asukasluvulla 31.12. Lainakanta = Vieras pääoma – Saadut ennakot – Ostovelat – Siirtovelat – Muut velat.

Omavaraisuus (%): $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Vähemmistöosuudet} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$. Vähemmistöosuudet koskevat konsernia.

Toimintatuotot/Toimintakulut (%): $100 * \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$.

Vuosikate/Poistot (%): $100 * \text{Vuosikate} / \text{Poistot yhteensä}$.

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta (euroa): "Toiminnan ja investointien rahavirta" -välituloksen tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päätyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Tunnusluku ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulo-rahoitus (%): $100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien rahoitusosuus}$.
Investointien rahoitusosuus = Käyttöomaisuusinvestoinnit – Rahoitusosuudet investointimenoihin.

Lainanhoitokate: $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulo-rahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennallinen lainanhoitokate lasketaan kaavalla, jossa tuloslaskelman vuosikatteeseen lisätään korkokulut ja jossa saatu summa jaetaan korkokulujen ja laskennallisten lainanlyhennysten summalla. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntatodistukset. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1–2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Kassan riittävyys (pv): $365 \text{ päivää} * \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$.

Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Kassasta maksut kootaan seuraavista eristä: Toimintakulut – Valmistus omaan käyttöön + Korkokulut + Muut rahoituskulut + Investointimenot + Antolainojen lisäys + Pitkäaikaisten lainojen vähennys.

Suhteellinen velkaantuneisuus (%): $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$.

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulo-rahoituksella.

Lainasaamiset 31.12. (euroa): Sijoituksiin sisältyvät joukkovelkakirjasaamiset ja muut lainasaamiset.

Luettelo kirjanpito kirjoista ja tositelajeista**Kirjanpito kirjoja**

Pääkirja
 Ostoreskontra
 Myyntireskontra
 Käyttöomaisuusrekisteri

Tositelajit	Tositenumero
Muistiotosite	100000000-
Peruutukset	110000000-
Kassakirjanpito	120000000-
Ulkoisesta järjestelmästä tulevat pääkirjatapahtumat	140000000-
Muistiotosite, työnkulku	180000000-
Poistot/KO	190000000-
Ostolaskut	200000000-
Luottotappiot	397000000-
Palkkatapahtumat	560000000-
Varastot	840000000-

Tositelajit, myyntilaskut/laskulajit	Tositenumero
Konsernihallinto	311000000-
Maanvuokrat	312000000-
Varhaiskasvatus	320000000-
Aamu- ja iltapäivätoiminta	321000000-
Sivistysvaliokunta, muut	322000000-
Mustasaaren aikuisopisto	331000000-
Musiikkiopisto	332000000-
Hyvinvointipalvelut, muut	333000000-
Yhdyskuntarakentaminen	370000000-
Vesihuoltolaitos, ulkoinen järjestelmä	381000000-
Vesihuoltolaitos, manuaaliset	382000000-
Länsirannikon valvontalautakunta, muut	386000000-
Rakennuslautakunta	387000000-
Vuokra	371000000-
Ruokapalvelut	372000000-
Vesipostimaksut	373000000-
Teiden kunnossapitokustannukset	374000000-
Lumenaeraus	375000000-
Tekniset palvelut	376000000-

MUSTASAAREN KUNTA		Tilinpäätös	Talousarvio	Tilinpäätös	% TA:sta	% TP:stä
Toimintakate		2022	muutoksineen	2023	2023	2022
Keskusvaalilautakunta/Vaalit		-5 475	-20 000	-10 010	50,1 %	182,8 %
Tarkastuslautakunta/Tilintarkastus		-34 472	-40 000	-36 666	91,7 %	106,4 %
Kunnanhallitus		-5 224 830	-5 520 000	-5 361 936	97,1 %	102,6 %
Konsernihallinto		-4 428 181	-4 561 040	-4 444 199	97,4 %	100,4 %
Kuntakehitys		-796 649	-958 960	-917 736	95,7 %	115,2 %
Sivistysvaliokunta		-44 597 899	-46 433 548	-48 615 838	104,7 %	109,0 %
Hallinto		-915 330	-527 710	-547 838	103,8 %	59,9 %
Perusopetus		-26 202 189	-26 801 160	-28 079 366	104,8 %	107,2 %
Korsholms gymnasium		-1 853 036	-2 102 630	-2 057 837	97,9 %	111,1 %
Varhaiskasvatus ja esiopetus		-15 627 344	-17 002 048	-17 930 796	105,5 %	114,7 %
Hyvinvointivaliokunta		-4 352 003	-4 772 673	-4 701 632	98,5 %	108,0 %
Hyvinvointia edistävä toiminta		-782 223	-1 038 413	-880 762	84,8 %	112,6 %
Vapaa-aika- ja kulttuuritoiminta		-1 285 910	-1 387 270	-1 381 469	99,6 %	107,4 %
Mustasaaren aikuisopisto		-887 148	-901 660	-952 619	105,7 %	107,4 %
Kirjastotoiminta		-978 439	-996 830	-1 034 395	103,8 %	105,7 %
Mustasaaren musiikkiopisto		-418 282	-448 500	-452 387	100,9 %	108,2 %
Yhdyskuntarakentamisen valiokunta		2 832 911	2 254 110	2 140 909	95,0 %	75,6 %
Hallinto		-394 339	-478 070	-393 814	82,4 %	99,9 %
Tekniset palvelut		-1 449 364	-1 765 250	-1 727 570	97,9 %	119,2 %
Liikenneväylät		-824 649	-1 019 500	-1 004 400	98,5 %	121,8 %
Kiinteistöosasto		6 229 754	6 376 360	6 291 122	98,7 %	101,0 %
Siivous- ja ruokapalvelut		49 005	20 040	-128 961	-643,5 %	-263,2 %
Kaavoitus		-777 496	-879 470	-895 468	101,8 %	115,2 %
Rakennuslautakunta/Rakennusvalvonta		-116 683	-190 000	-235 874	124,1 %	202,1 %
Länsirannikon valvontalautakunta		0	0	0		
Ympäristöterveydenhuolto		0	0	0		
Ympäristönsuojelu		0	0	0		
Kh/Pohjanmaan hyvinvointialue		-68 557 442	0	-7 363		0,0 %
Kh/Muut kuntayhtymät ja yhteistoiminta-alueet		-3 385 283	-2 092 068	-2 052 783	98,1 %	60,6 %
Kh/Kiinteistötulot (tuotto)		1 446 239	1 300 000	733 893	56,5 %	50,7 %
Kh/Tasausmaksu Kevalle		-1 230 763	-1 100 000	-1 108 286	100,8 %	90,0 %
YRV/Vesihuoltolaitos (tuotto)		1 976 676	1 900 000	1 689 197	88,9 %	85,5 %
TOIMINTAKATE		-121 249 023	-54 714 179	-57 566 389	105,2 %	47,5 %

Korsholms kommun *Mustasaaren kunta*
Resultaträkning *Tuloslaskelma*

1.1-31.12.2023	Bokfört <i>Kirjattu</i> 2022	Urprunglig budget <i>Alkuperäinen</i> <i>talousarvio</i> 2023	Bokfört <i>Kirjattu</i> 2023	% av BU % <i>TA:sta</i> 2023	% av BS % <i>TP:stä</i> 2022
Verksamhetens intäkter <i>Toimintatuotot</i>					
Försäljningsintäkter <i>Myyntituotot</i>	15 054 473	13 892 235	14 384 720	103,5 %	95,6 %
Avgiftsintäkter <i>Maksutuotot</i>	2 405 185	2 537 580	2 160 853	85,2 %	89,8 %
Understöd och bidrag <i>Tuet ja avustukset</i>	1 528 513	1 178 224	1 812 476	153,8 %	118,6 %
Övriga verksamhetsintäkter <i>Muut toimintatuotot</i>	15 707 552	14 933 608	15 165 910	101,6 %	96,6 %
Verksamhetens intäkter sammanlagt					
<i>Toimintatuotot yhteensä</i>	34 695 723	32 541 647	33 523 959	103,0 %	96,6 %
Tillverkning för eget bruk <i>Valmistus omaan käyttöön</i>	438 161	354 300	484 895	136,9 %	110,7 %
Verksamhetens kostnader <i>Toimintakulut</i>					
Personalkostnader <i>Henkilöstökulut</i>	-46 923 141	-48 298 356	-50 308 971	104,2 %	107,2 %
Köp av tjänster <i>Palvelujen ostot</i>	-90 454 428	-20 589 987	-21 901 659	106,4 %	24,2 %
Material, förnödenheter och varor <i>Aineet, tarvikkeet ja tavara</i>	-7 615 069	-7 433 425	-7 553 935	101,6 %	99,2 %
Understöd <i>Avustukset</i>	-2 322 253	-2 342 700	-2 237 152	95,5 %	96,3 %
Övriga verksamhetskostnader <i>Muut toimintakulut</i>	-9 068 017	-8 945 658	-9 573 526	107,0 %	105,6 %
Verksamhetens kostnader sammanlagt					
<i>Toimintakulut yhteensä</i>	-156 382 908	-87 610 126	-91 575 243	104,5 %	58,6 %
VERKSAMHETS BIDRAG <i>TOIMINTAKATE</i>	-121 249 023	-54 714 179	-57 566 389	105,2 %	47,5 %
Skatteinkomster <i>Verotulot</i>	88 874 420	45 700 000	48 549 359	106,2 %	54,6 %
Statsandelar <i>Valtionosuudet</i>	43 502 823	24 400 000	24 687 812	101,2 %	56,7 %
Skattefinansiering sammanlagt <i>Verorahoitus yhteensä</i>	132 377 243	70 100 000	73 237 171	104,5 %	55,3 %
Finansiella intäkter <i>Rahoitustuotot</i>	231 495	170 000	164 937	97,0 %	71,2 %
Finansiella kostnader <i>Rahoituskulut</i>	-359 678	-800 000	-1 330 113	166,3 %	369,8 %
Finansiella intäkter och kostnader sammanlagt					
<i>Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä</i>	-128 183	-630 000	-1 165 176	184,9 %	909,0 %
ÅRS BIDRAG <i>VUOSIKATE</i>	11 000 037	14 755 821	14 505 606	98,3 %	131,9 %
Avskrivningar <i>Poistot</i>	-9 438 470	-10 000 000	-9 478 837	94,8 %	100,4 %
Nedskrivningar <i>Alaskirjaukset</i>			-91 518		
Förändring av reserver <i>Varausten muutos</i>		-4 500 000	-1 500 000	33,3 %	
RESULTAT <i>TULOS</i>	1 561 566	255 821	3 435 251		220,0 %

RAHOITUSLASKELMA, talousarviovertailu

Mustasaaren kunta

	Tilinpäätös	Alkuperäinen talousarvio	Tilinpäätös
	2022	2023	2023
Vuosikate	11 000 037	14 755 821	14 505 606
Satunnaiset erät	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-889 337	-800 000	-140 703
Toiminnan rahavirta	10 110 700	13 955 821	14 364 903
Investointimenot	-15 002 336	-17 079 000	-19 411 531
Rahoitusosuudet investointimenoihin	185 846	0	652 297
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 624 508	900 000	153 668
Investointien rahavirta	-13 191 982	-16 179 000	-18 605 567
Toiminnan ja investointien rahavirta (A)	-3 081 282	-2 223 179	-4 240 664
Antolainasaamisten lisäykset	-385 072	-4 000 000	-2 970 000
Antolainasaamisten vähennykset	101 000	101 000	128 536
Antolainauksen muutokset	-284 072	-3 899 000	-2 841 464
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	16 000 000	18 000 000	18 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-15 499 998	-15 100 000	-15 099 998
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-2 000 000	0	4 460 000
Lainakannan muutokset (netto), sitovuustaso	-1 499 998	2 900 000	7 360 002
Oman pääoman muutokset			-117 855
Liittymismaksut	410 207	420 000	289 627
Muut maksuvalmiuden muutokset	2 717 388	100 000	-4 526 132
Rahoituksen rahavirta (B)	1 343 525	-479 000	164 178
Rahavarojen muutos (A + B)	-1 737 757	-2 702 179	-4 076 486
Velkataakka kunakin vuonna 31.12. (1 000 euroa)	88 071 432	90 971 432	95 431 434
Velkataakka asukasta kohti kunakin vuonna 31.12.	4 479	4 601	4 830
	lopullinen	ennuste	alustava
asukasluku:	19 662	19 770	19 757

**KORSHOLM
MUSTASAARI**

© Mustasaaren kunta, 2024